

# Lagrådsremiss

## Ändringar i EG:s redovisningsdirektiv, m.m.

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 16 oktober 2008

*Beatrice Ask*

*Anita Wickström*  
(Justitiedepartementet)

## Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

År 2006 antogs vissa ändringar i EG:s fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiv samt de särskilda redovisningsdirektiv som gäller för finansiella företag. I denna lagrådsremiss föreslås de lagändringar som bedöms nödvändiga för att genomföra ändringarna. Bland annat föreslås att noterade aktiebolag ska upprätta en bolagsstyrningsrapport. Vidare föreslås nya bestämmelser om redovisning av ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och om redovisning av transaktioner med närstående.

I lagrådsremissen behandlas även ett par andra frågor, nämligen dels tidpunkten för ingivande till registreringsmyndigheten av bl.a. årsredovisningen i vissa finansiella företag, dels verkställande av beslut om uppdelning respektive sammanläggning av aktier.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 2009.

# Innehållsförteckning

|       |                                                                                                                |    |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1     | Beslut.....                                                                                                    | 4  |
| 2     | Lagförslag.....                                                                                                | 5  |
| 2.1   | Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....                                          | 5  |
| 2.2   | Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554).....                                            | 7  |
| 2.3   | Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ..... | 19 |
| 2.4   | Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag .....                   | 26 |
| 2.5   | Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....                                                 | 33 |
| 3     | Ärendet och dess beredning.....                                                                                | 37 |
| 4     | Bakgrund .....                                                                                                 | 37 |
| 4.1   | EG:s normgivning på redovisningsområdet .....                                                                  | 37 |
| 4.2   | Svenska regler om offentlig redovisning .....                                                                  | 38 |
| 4.3   | Ändringsdirektivet .....                                                                                       | 39 |
| 5     | Överväganden och förslag .....                                                                                 | 41 |
| 5.1   | Allmänna utgångspunkter .....                                                                                  | 41 |
| 5.1.1 | Icke finansiella företag.....                                                                                  | 41 |
| 5.1.2 | Finansiella företag.....                                                                                       | 43 |
| 5.2   | Gränsvärden i årsredovisningslagen.....                                                                        | 44 |
| 5.3   | Upplysningar om aktiviteter som inte framgår av balansräkningen .....                                          | 46 |
| 5.4   | Upplysningar om transaktioner med närstående .....                                                             | 51 |
| 5.5   | Redovisning av bolagsstyrningsinformation .....                                                                | 56 |
| 5.5.1 | Nya bestämmelser om bolagsstyrningsrapport .....                                                               | 56 |
| 5.5.2 | Upplysningar om intern kontroll i koncernredovisningen .....                                                   | 63 |
| 5.5.3 | Granskning av en bolagsstyrningsrapport .....                                                                  | 66 |
| 5.6   | Värdering av vissa finansiella instrument .....                                                                | 69 |
| 5.6.1 | Icke finansiella företag.....                                                                                  | 69 |
| 5.6.2 | Finansiella företag.....                                                                                       | 76 |
| 5.7   | Styrelsens ansvar för den finansiella rapporteringen.....                                                      | 79 |
| 5.8   | Sanktioner .....                                                                                               | 84 |
| 5.9   | Ingivande till registreringsmyndigheten av redovisningar m.m. i vissa finansiella företag.....                 | 84 |
| 5.10  | Beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier .....                                                      | 86 |
| 6     | Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser .....                                                                | 87 |
| 7     | Förslagets konsekvenser .....                                                                                  | 89 |
| 8     | Författningskommentar.....                                                                                     | 91 |

|          |                                                                                                                                                                      |     |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.1      | Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelse-<br>lagen (1982:713).....                                                                                         | 91  |
| 8.2      | Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen<br>(1995:1554).....                                                                                             | 92  |
| 8.3      | Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om<br>årsredovisning i kreditinstitut och värdepappers-<br>bolag.....                                              | 112 |
| 8.4      | Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om<br>årsredovisning i försäkringsföretag.....                                                                     | 118 |
| 8.5      | Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen<br>(2005:551).....                                                                                                  | 124 |
| Bilaga 1 | Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av<br>den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv<br>78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG och<br>91/674/EEG ..... | 129 |
| Bilaga 2 | Sammanfattning av departementspromemorian<br>Ändringar i EG:s redovisningsdirektiv (Ds 2008:5) .....                                                                 | 136 |
| Bilaga 3 | Promemorians lagförslag .....                                                                                                                                        | 137 |
| Bilaga 4 | Förteckning över remissinstanserna .....                                                                                                                             | 167 |

# 1        Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring av årsredovisningslagen (1995:1554),
3. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
4. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
5. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).

## 2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

### 2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> att 10 kap. 11 b och 11 e §§ försäkringsrörelselagen (1982:713)<sup>2</sup> ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### **10 kap.**

##### **11 b §<sup>3</sup>**

Revisionsberättelsen *skall* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I uttalandet *skall* det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och

2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som *skall* lämnas enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, *skall* revisorerna ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Revisionsberättelsen *ska* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I uttalandet *ska* det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och

2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som *ska* lämnas enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, *ska* revisorerna ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

*Första och andra styckena gäller inte i fråga om revision av en sådan bolagsstyrningsrapport som avses i 6 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554). I den delen ska revisionsberättelsen i stället innehålla ett uttalande om huruvida en sådan rapport har*

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Lagen omtryckt 1995:1567.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2004:973.

*upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar i rapporten som avses i 6 kap. 6 § andra stycket 2–6 årsredovisningslagen ska berättelsen vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.*

11 e §<sup>4</sup>

I moderbolaget *skall* revisorerna avge en särskild revisionsberättelse för koncernen. Därvid *skall 11–11 d §§* tillämpas.

I moderbolaget *ska* revisorerna avge en särskild revisionsberättelse för koncernen. Därvid *ska 11 och 11 a §§, 11 b § första och andra styckena samt 11 c och 11 d §§* tillämpas.

---

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2004:973.

## 2.2 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554) dels att 1 kap. 3 §, 4 kap. 14 b § samt 7 kap. 3, 14, 31 och 32 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 6 kap. ska lyda "Förvaltningsberättelse m.m.",

dels att rubriken närmast före 8 kap. 14 § ska lyda "Publicering av årsredovisningen m.m.",

dels att det i lagen ska införas åtta nya paragrafer, 5 kap. 11 a, 12 a och 12 b §§, 6 kap. 6–9 §§ och 8 kap. 15 a §, samt närmast före 5 kap. 11 a och 12 a §§ samt 6 kap. 6 § nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 1 kap.

#### 3 §<sup>2</sup>

I denna lag betyder

1. företag: en fysisk eller juridisk person som direkt eller indirekt omfattas av en årsredovisning, en koncernredovisning eller en delårsrapport,

2. andelar: aktier och andra andelar i juridiska personer,

3. nettoomsättning: intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen,

4. större företag:

– företag vars andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller

– företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

5. mindre företag: företag som inte är större företag,

6. större koncerner: koncerner som uppfyller mer än ett av följande villkor:

6. större koncerner:

– koncerner i vilka moderföretagets eller något av dotterföretagens andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2007:541.

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. mindre koncerner: koncerner som inte är större koncerner.

Vid tillämpningen av första stycket 6 b och c *skall* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänför sig till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § bokföringslagen (1999:1078) *skall* vid tillämpningen av första stycket 4–7 och 5 kap. 6 § till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter.

*eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller*

– koncerner som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

Vid tillämpningen av första stycket 6 b och c *ska* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänför sig till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § bokföringslagen (1999:1078) *ska* vid tillämpningen av första stycket 4–7 och 5 kap. 6 § till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter.

#### **4 kap.** **14 b §<sup>3</sup>**

Följande finansiella instrument får inte värderas enligt 14 a §:

1. finansiella instrument som hålls till förfall och som inte utgör derivatinstrument,
2. lånefordringar och andra fordringar som härrör från företaget och som inte innehas för handelsändamål,
3. andelar i dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag,
4. egetkapitalinstrument som företaget självt har gett ut,

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2003:774.

5. avtal om villkorad ersättning i samband med förvärv och samgåenden,

6. skulder, med undantag för skulder som ingår som en del i en handelsportfölj eller som utgör derivatinstrument, samt

7. andra finansiella instrument, som är av sådan särskild karaktär att de enligt vad som är allmänt accepterat bör redovisas på annat sätt.

Värdering enligt 14 a § får inte heller ske, om en sådan värdering inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet.

*Företag som avses i 3 kap. 4 a § andra stycket får trots första stycket värdera där angivna finansiella instrument till verkligt värde, om*

*1. det är förenligt med sådana internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder<sup>4</sup>, och*

*2. upplysningar om värderingen lämnas i enlighet med dessa standarder.*

## 5 kap.

### *Ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen*

#### *11 a §*

*Om företaget har ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och riskerna eller fördelarna med aktiviteterna är betydande, ska, när uppgifter om dessa risker eller fördelar är nödvändiga för att bedöma företags ställning, uppgift lämnas om*

*1. inriktningen på och det kommersiella syftet med aktiviteterna, och*

*2. den ekonomiska inverkan aktiviteterna har på företaget.*

*Första stycket 2 gäller inte mindre företag.*

<sup>4</sup> EGT L 243, 11.9.2002, s. 1 (Celex 32002R1606).

## Transaktioner med närstående

### 12 a §

Större företag ska lämna upplysningar om betydande transaktioner som på andra än marknadsmässiga villkor har genomförts med

1. ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag,

2. en juridisk person över vilken företaget utövar ett bestämmande inflytande eller som utövar ett bestämmande inflytande över företaget utan att det är fråga om en koncern eller en företagsgrupp av motsvarande slag,

3. ett intresseföretag till företaget eller en juridisk person som företaget är ett intresseföretag till,

4. en juridisk person över vilken företaget utövar ett betydande inflytande när det gäller den driftsmässiga och finansiella styrningen eller som utövar ett sådant inflytande över företaget utan att den juridiska personen eller företaget är intresseföretag till den andra,

5. en juridisk person som verkar i enlighet med en överenskommelse mellan företaget och en eller flera andra parter om att gemensamt bedriva ekonomisk verksamhet och att gemensamt utöva ett bestämmande inflytande över denna verksamhet,

6. en fysisk person som utövar ett betydande inflytande över företaget,

7. en styrelseledamot, verkställande direktör eller någon annan ledande befattningshavare i företaget eller dess moderföretag eller i ett motsvarande utländskt rättssubjekt,

8. den som är gift eller sambo med eller barn eller styvbarn till en person som avses i 6 eller 7,

9. annan person som ingår i samma familj som en person som avses i 6 eller 7 och som kan förväntas påverka den senare personen i hans eller hennes kontakter med företaget eller som kan förväntas påverkas av en person som avses i 6 eller 7 i sina egna kontakter med företaget,

10. en person som är ekonomiskt eller på annat sätt beroende av en person som avses i 6 eller 7 eller dennes make eller sambo,

11. en juridisk person över vilken en person som avses i 6, 7, 8, 9 eller 10 har ett betydande inflytande, eller

12. en juridisk person vars huvudsakliga verksamhet är att förvalta tillgångar som företaget har avsatt för ersättningar till personer som avslutat sin anställning i företaget eller i en sådan juridisk person som avses i 1, 2, 3, 4, 5 eller 11.

Publika aktiebolag som är mindre företag ska lämna upplysningar om sådana transaktioner som avses i första stycket, om transaktionen har ingåtts med

1. en aktieägare med ett betydande aktieinnehav i bolaget, eller

2. en styrelseledamot i bolaget.

Upplysningar enligt denna paragraf behöver inte lämnas om transaktioner som har ingåtts

1. mellan ett moderföretag och dess helägda dotterföretag, eller

2. mellan två eller flera dotterföretag, om samtliga aktier eller andelar ägs av andra företag inom samma koncern.

#### 12 b §

Upplysningar enligt 12 a § ska omfatta

1. uppgift om transaktionernas art och det totala belopp som transaktionerna omfattar,

2. uppgift om vilket slags närstående förhållande som före-

ligger, och

3. andra uppgifter om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets ställning.

Uppgifter om flera transaktioner får lämnas i samlad form, om de avser samma typ av transaktioner och uppgift om de enskilda transaktionerna inte är nödvändig för att bedöma vilken inverkan de har på företagets ställning.

## 6 kap.

### Bolagsstyrningsrapport

#### 6 §

Förvaltningsberättelsen för ett aktiebolag vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad ska innehålla en bolagsstyrningsrapport, om inte bolaget har valt att med stöd av 8 § i stället upprätta en från årsredovisningen skild bolagsstyrningsrapport.

Bolagsstyrningsrapporten ska innehålla upplysningar om

1. vilka principer för bolagsstyrning som tillämpas, utöver de som följer av lag eller annan författning, och var uppgifter om dessa principer finns tillgängliga,

2. de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen,

3. direkta eller indirekta aktieinnehav i bolaget, som representerar minst en tiondel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget,

4. begränsningar i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma,

5. bestämmelser i bolagsordningen om tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt om ändring av bolagsordningen,

6. av bolagsstämman lämnade

*bemyndiganden till styrelsen att besluta att bolaget ska ge ut nya aktier eller förvärva egna aktier,*

*7. hur bolagsstämman fungerar, bolagsstämmans huvudsakliga beslutanderätt, aktieägarnas rättigheter och hur dessa rättigheter utövas, i den omfattning som dessa förhållanden inte framgår av lag eller annan författning,*

*8. hur styrelsen och, i förekommande fall, inom bolaget inrättade kommittéer är sammansatta och hur de fungerar, i den omfattning som dessa förhållanden inte framgår av lag eller annan författning.*

*Om bolaget inte tillämpar någon kod för bolagsstyrning, ska skälen för detta anges. Om bolaget tillämpar en kod för bolagsstyrning, ska det i förekommande fall anges vilka delar av koden som bolaget avviker från och skälen för detta.*

#### *7 §*

*Ett aktiebolag som endast har teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad behöver inte i bolagsstyrningsrapporten lämna de upplysningar som anges i 6 § andra stycket 1, 7 och 8 samt i tredje stycket i samma paragraf. Detta gäller dock inte om bolagets aktier handlas på en handelsplattform enligt 1 kap. 5 § 12 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.*

#### *8 §*

*I stället för att upprätta bolagsstyrningsrapporten som en del av förvaltningsberättelsen enligt 6 § får bolaget välja att upprätta rapporten som en från årsredovisningen skild handling. Rapporten ska även i ett sådant fall ha det innehåll som framgår av 6 och 7 §§. Den ska överlämnas till bolagets revisor inom samma tid*

*som årsredovisningen.*

*Om bolaget har valt att upprätta bolagsstyrningsrapporten som en från årsredovisningen skild handling och sådana upplysningar som avses i 6 § andra stycket 3–6 ingår i förvaltningsberättelsen, behöver dessa upplysningar inte lämnas i rapporten. Om upplysningarna inte tas med i bolagsstyrningsrapporten, ska denna i stället innehålla en uppgift om den plats i förvaltningsberättelsen där upplysningarna lämnas.*

*Om bolaget har valt att upprätta en bolagsstyrningsrapport enligt denna paragraf, ska detta anges i förvaltningsberättelsen.*

#### *9 §*

*Om förvaltningsberättelsen innehåller en sådan uppgift som avses i 8 § tredje stycket, ska bolagets revisor i ett skriftligt, undertecknat yttrande uttala sig om huruvida en sådan rapport som avses där har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar som avses i 6 § andra stycket 2–6 ska yttrandet vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningen. Har det i rapporten tagits med sådana upplysningar som avses i 7 kap. 31 § andra stycket, ska yttrandet även innehålla ett uttalande om huruvida dessa upplysningar är förenliga med koncernredovisningen.*

*Revisorns yttrande ska lämnas till bolagets styrelse inom samma tid som revisionsberättelsen och sedan fogas till bolagsstyrningsrapporten.*

### 3 §<sup>5</sup>

Moderföretag i mindre koncerner behöver inte upprätta koncernredovisning.

*Första stycket gäller inte om andelar i moderföretaget eller något av dotterföretagen eller skuldebrev som moderföretaget eller något av dotterföretagen har utfärdat är upptagna till handel på en reglerad marknad.*

### 14 §<sup>6</sup>

Bestämmelserna om tilläggsupplysningar i 5 kap. 2–7 och 10–13 §§, 14 § andra och tredje styckena, 15–18 §§ samt 18 b–25 §§ tillämpas även på koncernredovisningen. *Vad* som sägs där om större företag *skall dock* i stället avse större koncerner. *Vad* som sägs i 5 kap. 18 b § om medelantalet anställda *skall* avse medelantalet anställda i koncernen. Tilläggsupplysningarna *skall* lämnas på det sätt som anges i 5 kap. 1 § första stycket andra och tredje meningarna och andra stycket.

Trots *vad* som sägs i första stycket får uppgifter enligt 5 kap. 20 § tredje stycket tredje mening och 5 kap. 22 § andra stycket tredje meningen utelämnas i fråga om dotterföretag. Vid tillämpningen av nämnda bestämmelser *skall* dock de lämnade uppgifterna innefatta även löner och andra förmåner från koncernföretag.

Bestämmelserna om tilläggsupplysningar i 5 kap. 2–7 och 10–13 §§, 14 § andra och tredje styckena, 15–18 §§ samt 18 b–25 §§ tillämpas även på koncernredovisningen. *Det* som sägs där om större företag *ska* i stället avse större koncerner *och det som sägs om mindre företag ska i stället avse mindre koncerner*. *Det* som sägs i 5 kap. 18 b § om medelantalet anställda *ska* avse medelantalet anställda i koncernen. Tilläggsupplysningarna *ska* lämnas på det sätt som anges i 5 kap. 1 § första stycket andra och tredje meningarna och andra stycket *i samma paragraf*.

Trots *det* som sägs i första stycket får uppgifter enligt 5 kap. 20 § tredje stycket tredje mening och 5 kap. 22 § andra stycket tredje meningen utelämnas i fråga om dotterföretag. Vid tillämpningen av nämnda bestämmelser *ska* dock de lämnade uppgifterna innefatta även löner och andra förmåner från koncernföretag.

### 31 §<sup>7</sup>

Förvaltningsberättelse och finansieringsanalys för koncernen *skall* upprättas med tillämpning av 6 kap. 1 § och 2 a–5 §§. *Vad* som

Förvaltningsberättelse och finansieringsanalys för koncernen *ska* upprättas med tillämpning av 6 kap. 1 § och 2 a–5 §§. *Det* som

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2007:541. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2006:871.

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2006:871.

sågs i 6 kap. 1 § om mindre företag *skall dock* i stället avse mindre koncerner.

sågs i 6 kap. 1 § om mindre företag *ska* i stället avse mindre koncerner.

*Om moderbolaget är ett aktiebolag och bolagets eller något av dess dotterföretags andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om de viktigaste inslagen i koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med upprättandet av koncernredovisningen.*

*Om moderbolaget har upprättat en bolagsstyrningsrapport som inte utgör en del av förvaltningsberättelsen och det i rapporten har tagits med sådana upplysningar om koncernen som avses i andra stycket, behöver upplysningarna inte lämnas också i koncernredovisningen. I sådana fall ska dock förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en uppgift om den plats i rapporten där upplysningarna lämnas.*

### 32 §<sup>8</sup>

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *skall* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1–3 §§ om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
2. 4 § första stycket 4 om förvaltningsberättelse,
3. 7 § vad gäller hänvisningarna till 2 kap. 5 § om språk och form och 2 kap. 7 § om undertecknande,
4. 12 § första stycket om värderingsprinciper, *och*
4. 12 § första stycket om värderingsprinciper,
5. 14 § vad gäller hänvisningarna till följande bestämmelser i 5 kap.:
  - 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
  - 12 § om lån till ledande befattningshavare,

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *ska* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2007:872.

- 15 § första och tredje styckena om en ekonomisk förenings eget kapital,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och
- 25 § om avtal om avgångs-      – 25 § om avtal om avgångs-  
vederlag, *och*      vederlag,

6. 31 §, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll.

6. 31 § *första stycket*, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll, *och*

7. 31 § *andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *skall* förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

## 8 kap.

### 15 a §

*En bolagsstyrningsrapport som enligt 6 kap. 8 § har upprättats som en från årsredovisningen skild handling ska offentliggöras tillsammans med förvaltningsberättelsen. Bestämmelserna om offentliggörande av förvaltningsberättelsen gäller i tillämpliga delar beträffande offentliggörandet av bolagsstyrningsrapporten.*

*I stället för att offentliggöra bolagsstyrningsrapporten enligt första stycket får bolaget välja att offentliggöra rapporten genom att göra den tillgänglig på bolagets webbplats. Förvaltningsberättelsen ska då innehålla en upplysning om detta och en uppgift om den webbplats där rapporten finns tillgäng-*

lig.

*Andra stycket gäller inte om sådana uppgifter som avses i 7 kap. 31 § andra stycket med stöd av tredje stycket i samma paragraf har tagits in i moderbolagets bolagsstyrningsrapport i stället för i förvaltningsberättelsen för koncernen.*

---

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

## 2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

dels att 4 kap. 2 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 1 §, 7 kap. 2 och 7 §§, 8 kap. 2 och 5 §§, 9 kap. 3 § samt rubriken närmast före 4 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 6 kap. ska lyda "Förvaltningsberättelse m.m."

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 4 kap.

*Särskilda regler om uppskrivningar, uppskrivningsfond och värdering av tillgångar*

*Särskilda regler om tillgångar och skulder*

#### 2 §<sup>2</sup>

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas med följande avvikelser:

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas med följande avvikelser:

1. I en bank krävs för uppskrivning av anläggningstillgång enligt 6 § första stycket Finansinspektionens medgivande.

2. I en sparbank får uppskrivningsbeloppet, vid uppskrivning enligt 6 § första stycket, tas i anspråk för avsättning till reservfond, och uppskrivningsfonden, i stället för vad som sägs i 7 §, tas i anspråk för avsättning till reservfond.

3. En bank får inte tillämpa 7 § första stycket 2 om användande av uppskrivningsfonden för täckande av förlust.

4. För ett kreditmarknadsbolag prövar allmän domstol ett ärende enligt 7 § andra stycket om att ta uppskrivningsfonden i anspråk. I fråga om domstolens tillstånd gäller 10 kap. 14 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i tillämpliga delar.

5. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelsen i 13 a §.

6. Finansiella instrument *skall* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

6. Finansiella instrument *ska* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

*7. Kreditinstitut och värde-*

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2005:936.

*pappersbolag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.*

7. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelserna i 14 f och 14 g §§.

8. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelserna i 14 f och 14 g §§.

## 5 kap.

### 1 §<sup>3</sup>

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag *skall* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *skall* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *skall*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggningstillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

4 a–4 c §§ om finansiella instrument,

5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

*11 a § första stycket om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen,*

12 § om lån till ledande befattningshavare,

*12 a § första och tredje styckena samt 12 b § om transaktioner med närstående,*

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 och 17 §§ om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

18 a § om sjukfrånvaro,

18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2006:872.

- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, samt
- 27 § om europabolag och europakooperativ.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *skall* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *ska* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

## 6 kap.

### 1 §<sup>4</sup>

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas:

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m.,

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3 § första stycket om vissa upplysningar om ekonomiska föreningar, samt

5 § om finansieringsanalys.

Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *skall* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *ska* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

*Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport.*

## 7 kap.

### 2 §<sup>5</sup>

Med beaktande av vad som Med beaktande av vad som

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2007:542.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2006:872.

föreskrivs i 3 § *skall* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 4 § om koncernredovisningens delar,
- 5 § om dotterföretag som *skall* omfattas av koncernredovisningen,
- 6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,
- 7 § andra stycket om valuta,
- 8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,
- 9 § om minoritetsandelar,
- 10 § om balansdag,
- 12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,
- 13 § om elimineringar mellan koncernföretag,
- 15 § om förändringar i koncernens sammansättning,
- 16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag *skall* räknas in i koncernredovisningen, *samt*
- 25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *skall* räknas in i koncernredovisningen.

föreskrivs i 3 § *ska* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 5 § om dotterföretag som *ska* omfattas av koncernredovisningen,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag *ska* räknas in i koncernredovisningen,
- 25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *ska* räknas in i koncernredovisningen, *och*
- 31 § *andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

#### 7 §<sup>6</sup>

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *skall* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

- 1. 1 § första och tredje styckena om skyldighet att upprätta koncernredovisning och i vissa fall kapitaltäkningsanalys,
- 2. 2 § vad gäller hänvisningen till
  - a) 7 kap. 4 § första stycket 4 årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelse,
  - b) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *ska* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

- c) 7 kap. 31 § *andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och*

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2007:873.

*riskhantering,*

3. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

– 12 § om lån till ledande befattningshavare,

– 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

– 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

– 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

– 22 § om pensioner och liknande förmåner,

– 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

– 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och

– 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 2 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 4 § 3–6 denna lag om indelning av eget kapital,

e) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen,

f) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

4. 5 och 6 §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *skall* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

## **8 kap.**

### **2 §<sup>7</sup>**

Följande bestämmelser i 8 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas:

14 och 15 §§ om publicering av årsredovisningen, samt

16 § 2 om utelämnande av uppgift i koncernredovisningen.

Följande bestämmelser i 8 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

14 och 15 §§ om publicering av årsredovisningen,

*15 a § om offentliggörande av bolagsstyrningsrapport, samt*

16 § 2 om utelämnande av uppgift i koncernredovisningen.

<sup>7</sup> Senaste lydelse 1999:1113.

## 5 §<sup>8</sup>

En bank och ett hypoteksinstitut ska ge in bestyrkta kopior av årsredovisningen och revisionsberättelsen för det förflutna räkenskapsåret till registreringsmyndigheten *så snart det kan ske* efter det att balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda.

På kopian av årsredovisningen som ges in till registreringsmyndigheten ska en styrelseledamot teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts med uppgift om fastställledagen. Beviset ska även innehålla uppgift om stämmans beslut när det gäller bankens eller institutets vinst eller förlust.

Med en bestyrkt kopia jämföras vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

En bank och ett hypoteksinstitut ska ge in bestyrkta kopior av årsredovisningen och revisionsberättelsen för det förflutna räkenskapsåret till registreringsmyndigheten *inom en månad* efter det att balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda.

På kopian av årsredovisningen som ges in till registreringsmyndigheten ska en styrelseledamot *eller den verkställande direktören* teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts med uppgift om fastställledagen. Beviset ska även innehålla uppgift om stämmans beslut när det gäller bankens eller institutets vinst eller förlust.

## 9 kap.

### 3 §<sup>9</sup>

Utöver vad som följer av 9 kap. 2 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om tillhandahållande av delårsrapport m.m. ska delårsrapporten

– i sparbanker genast lämnas även till de huvudmän som begär det, *samt*

– i banker och hypoteksinstitut ges in till registreringsmyndigheten enligt 8 kap. 5 § denna lag *så snart det kan ske och allra senast inom två månader efter rapportperiodens utgång.*

I delårsrapporten ska, utöver vad som anges i 9 kap. 3 § årsredovisningslagen, uppgifter lämnas om utvecklingen av inlåningen och utlåningen sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Sådana uppgifter om koncernen som anges i 9 kap. 3 § femte stycket årsredovisningslagen behöver inte lämnas, om

Utöver vad som följer av 9 kap. 2 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om tillhandahållande av delårsrapport m.m. ska delårsrapporten i sparbanker genast lämnas även till de huvudmän som begär det.

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2007:1461.

<sup>9</sup> Senaste lydelse 2007:1461.

1. företaget i enlighet med 7 kap. 2 § årsredovisningslagen inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,

2. det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,

3. moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen,

4. företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte, och

5. förutsättningarna i 7 kap. 5 § första stycket 1 och 2 denna lag är uppfyllda.

Om uppgifter om koncernen utelämnas enligt andra stycket gäller bestämmelserna i 9 kap. 2 § årsredovisningslagen för den delårsrapport som avses i tredje stycket 2. Är den delårsrapporten inte upprättad på svenska, får registreringsmyndigheten, om rapporten ska sändas in till registreringsmyndigheten, förelägga företaget att sända in också en bestyrkt översättning till svenska. Ett sådant föreläggande ska utfärdas om någon begär det.

En delårsrapport i ett bankaktiebolag som ges in till registreringsmyndigheten ska registreras enligt 8 kap. 5 c § denna lag.

---

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

## 2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

dels att 4 kap. 2 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 1 §, 7 kap. 2 och 5 §§, 8 kap. 2 och 5 §§ samt rubriken närmast före 4 kap. 2 § ska ha följande lydelse, dels att rubriken till 6 kap. ska lyda "Förvaltningsberättelse m.m."

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 4 kap.

*Hur värderingsreglerna skall tillämpas på ett försäkringsföretags tillgångar*

*Hur värderingsreglerna ska tillämpas på ett försäkringsföretags tillgångar och skulder*

#### 2 §<sup>2</sup>

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas med följande avvikelser:

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas med följande avvikelser:

1. 2 § tillämpas på immateriella tillgångar (B).

2. 3 § skall tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

2. 3 § ska tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

3. 4 § skall tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande skall brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

3. 4 § ska tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande ska brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

4. a) 5 § skall tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande skall brukas eller innehas, utom

4. a) 5 § ska tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande ska brukas eller innehas, utom när

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2004:1178.

när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) 5 § andra stycket *skall* tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar (C.III.1–7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV), utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och *skall* tillämpas på placeringstillgångar (C) samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande *skall* innehas eller brukas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag får inte skrivas upp till högre värde än vad som medges av Finansinspektionen.

6. Uppskrivningsbelopp enligt 6 § får endast användas för ökning av aktiekapitalet genom fondemission eller för avsättning till en uppskrivningsfond (AA.III).

7. 7 § första stycket 2 och andra stycket om användning av uppskrivningsfonden för att täcka förlust får inte tillämpas.

8. 9 § *skall* tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande *skall* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

9. 12 § *skall* tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

10. 13 a § får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i den bestämmelsen.

11. Finansiella instrument *skall* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

12. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D) *skall* alltid tas upp till sitt verkliga värde.

sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) 5 § andra stycket *ska* tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar (C.III.1–7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV), utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och *ska* tillämpas på placeringstillgångar (C) samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande *ska* innehas eller brukas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag får inte

skrivas upp till högre värde än vad som medges av Finansinspektionen.

6. Uppskrivningsbelopp enligt 6 § får endast användas för ökning av aktiekapitalet genom fondemission eller för avsättning till en uppskrivningsfond (AA.III).

7. 7 § första stycket 2 och andra stycket om användning av uppskrivningsfonden för att täcka förlust får inte tillämpas.

8. 9 § *ska* tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande *ska* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

9. 12 § *ska* tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

10. 13 a § får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i den bestämmelsen.

11. Finansiella instrument *ska* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

12. Försäkringsföretag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.

13. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D) *ska* alltid tas upp till sitt verkliga värde.

13. 14 f och 14 g §§ får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i de bestämmelserna.

14. 14 f och 14 g §§ får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i de bestämmelserna.

## 5 kap.

### 1 §<sup>3</sup>

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag *skall* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *skall* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *skall*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 4 a–4 c §§ om finansiella instrument,
- 5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
- 7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
- 11 § om ställda säkerheter,

*11 a § första stycket om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen,*

- 12 § om lån till ledande befattningshavare,

*12 a § första och tredje styckena samt 12 b § om transaktioner med närstående,*

- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 och 17 §§ om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2006:873.

18 a § om sjukfrånvaro,  
 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,  
 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,  
 22 § om pensioner och liknande förmåner,  
 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,  
 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,  
 25 § om avtal om avgångsvederlag,  
 26 § om uppgift om moderföretag, samt  
 27 § om europabolag och europakooperativ.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *skall* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *ska* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

## 6 kap.

### 1 §<sup>4</sup>

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket *skall* följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m. och

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde *skall* dock i stället avse nominellt belopp.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *skall* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll. Vid tillämpningen av nämnda paragraf *skall* det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket *ska* följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde *ska* dock i stället avse nominellt belopp.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *ska* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll. Vid tillämpningen av nämnda paragraf *ska* det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

*Försäkringsaktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller*

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2007:543.

*skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport.*

## 7 kap.

### 2 §<sup>5</sup>

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *skall* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 2 § om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
- 4 § 1–4 om koncernredovisningens delar,
- 5 § om dotterföretag som *skall* omfattas av koncernredovisningen,
- 6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,
- 7 § andra stycket om valuta,
- 8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,
- 9 § om minoritetsandelar,
- 10 § om balansdag,
- 12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,
- 13 § om elimineringar mellan koncernföretag,
- 15 § om förändringar i koncernens sammansättning,
- 16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag *skall* räknas in i koncernredovisningen, *samt*
- 25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *skall* räknas in i koncernredovisningen.

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *ska* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 5 § om dotterföretag som *ska* omfattas av koncernredovisningen,
- 31 § *andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

### 5 §<sup>6</sup>

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2006:873.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2007:874.

*skall* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § om skyldighet att upprätta koncernredovisning,

2. 2 § vad gäller hänvisningarna till

a) 7 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554) om när koncernredovisning inte behöver upprättas,

b) 7 kap. 4 § första stycket 4 samma lag om förvaltningsberättelse,

c) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

*d) 7 kap. 31 § andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

3. 3 § 1 a och b samt 3 såvitt avser hänvisningen till 7 kap. 12 § första stycket årsredovisningslagen, med särskilda regler om när koncernredovisning inte behöver upprättas,

4. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

– 12 § om lån till ledande befattningshavare,

– 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

– 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

– 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

– 22 § om pensioner och liknande förmåner,

– 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

– 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, samt

– 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 3 och 7 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 3 § 4 denna lag om villkorad återbäring,

e) 5 kap. 4 § 1–3, 5 och 7–9 denna lag om eget kapital och avsättningar,

f) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

g) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *skall* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

## 8 kap.

### 2 §<sup>7</sup>

Följande bestämmelser i 8 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas

14 och 15 §§ om publicering av årsredovisningen, samt

16 § 2 om utelämnande av uppgift i koncernredovisningen.

Följande bestämmelser i 8 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas

14 och 15 §§ om publicering av årsredovisningen,

*15 a § om offentliggörande av bolagsstyrningsrapport*, samt

16 § 2 om utelämnande av uppgift i koncernredovisningen.

### 5 §<sup>8</sup>

Försäkringsföretag ska ge in bestyrkta kopior av årsredovisningen och revisionsberättelsen för det förflutna räkenskapsåret till registreringsmyndigheten *så snart det kan ske* efter det att resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen fastställts med uppgift om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om stämmans beslut när det gäller försäkringsföretagets vinst eller förlust.

Med en bestyrkt kopia jämförs vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

---

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

<sup>7</sup> Senaste lydelse 1999:1114.

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2007:1462.

## 2.5 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> att 4 kap. 46, 49 och 50 §§, 9 kap. 31 och 38 §§ samt 13 kap. 42 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

### *Nuvarande lydelse*

### *Föreslagen lydelse*

#### **4 kap.**

##### **46 §<sup>2</sup>**

I syfte att uppnå ett för bolaget ändamålsenligt antal aktier får bolagsstämman besluta att antalet aktier ökas genom att en eller flera aktier delas upp på ett större antal aktier (*uppdelning av aktier*) eller minskas genom att två eller flera aktier läggs samman till ett mindre antal aktier (*sammanläggning av aktier*).

*Ett beslut enligt första stycket skall innehålla uppgift om den dag då uppdelningen eller sammanläggningen skall verkställas eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Dagen för verkställande får inte infalla senare än dagen före nästa årsstämma eller, i avstämningsbolag, dagen före den dag som i fråga om den årsstämman avses i 7 kap. 28 § tredje stycket.*

*I avstämningsbolag ska ett beslut enligt första stycket innehålla uppgift om avstämningsdag eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Avstämningsdagen får inte bestämmas så att den infaller innan beslutet om uppdelning eller sammanläggning har registrerats.*

##### **49 §<sup>3</sup>**

*Om en aktieägars innehav av aktier av visst slag inte motsvarar ett fullt antal nya aktier, övergår överskjutande aktier i bolagets ägo på den dag som avses i 46 § andra stycket.*

*Aktier som har tillförts bolaget på det sätt som anges i första stycket och som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma*

*Ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier ska genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. Antalet aktier ändras när beslutet registreras.*

*Efter registreringen ska nödvändiga ändringar genast göras i aktieboken.*

*I avstämningsbolag ska anmälan genast göras till den centrala värdepappersförvararen om att beslutet har registrerats.*

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2007:317.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2007:317.

paragraf skall säljas på bolagets bekostnad Försäljningen skall ske utan onödigt dröjsmål och verkställas genom ett värdepappersinstitut. Den betalning som flyter in vid försäljningen skall fördelas mellan dem som ägde aktierna vid tidpunkten då dessa övergick i bolagets ägo efter deras andel i de aktier som har sålts.

I fråga om aktier som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket inte var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf tillämpas 19 kap. 6 §.

50 §<sup>4</sup>

När ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier har verkställts, skall detta genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. I avstämningsbolag skall anmälan göras också till den centrala värdepappersförvararen om att beslutet har registrerats.

Om en aktieägars innehav av aktier av visst slag inte motsvarar ett fullt antal nya aktier, övergår överskjutande aktier i bolagets ägo vid den tidpunkt då beslutet om uppdelning eller sammanläggning registreras eller, i avstämningsbolag, på avstämningsdagen.

Aktier som har tillförts bolaget på det sätt som anges i första stycket och som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf ska säljas på bolagets bekostnad. Försäljningen ska ske utan onödigt dröjsmål och verkställas genom ett värdepappersinstitut. Den betalning som flyter in vid försäljningen ska fördelas mellan dem som ägde aktierna vid tidpunkten då dessa övergick i bolagets ägo efter deras andel i de aktier som har sålts.

I fråga om aktier som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket inte var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf tillämpas 19 kap. 6 §.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2007:317.

## 9 kap.

### 31 §

Revisionsberättelsen *skall* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet *skall* det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och

2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som *skall* lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, *skall* revisorn ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Revisionsberättelsen *ska* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet *ska* det särskilt anges

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som *ska* lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, *ska* revisorn ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

*Första och andra styckena gäller inte i fråga om revision av en sådan bolagsstyrningsrapport som avses i 6 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554). I den delen ska revisionsberättelsen i stället innehålla ett uttalande om huruvida en sådan rapport har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar i rapporten som avses i 6 kap. 6 § andra stycket 2–6 årsredovisningslagen ska berättelsen vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.*

### 38 §

I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen samt 29 § första stycket 2 och andra stycket, 30 och 31 §§, 32 § första stycket 1, 35 och 36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

Koncernrevisionsberättelsens inledning *skall* innehålla uppgift om moderbolagets firma och organisationsnummer samt om vilket eller vilka normsystem för kon-

I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen samt 29 § första stycket 2 och andra stycket, 30 §, 31 § första och andra styckena, 32 § första stycket 1, 35 och 36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

Koncernrevisionsberättelsens inledning *ska* innehålla uppgift om moderbolagets firma och organisationsnummer samt om vilket eller vilka normsystem för kon-

cernredovisning som moderbolaget har tillämpat.

På koncernredovisningen *skall* det göras en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen. Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, *skall* också detta antecknas på koncernredovisningen.

cernredovisning som moderbolaget har tillämpat.

På koncernredovisningen *ska* det göras en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen. Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, *ska* också detta antecknas på koncernredovisningen.

### 13 kap.

#### 42 §

I fråga om publika aktiebolag gäller, i stället för bestämmelserna i 28 § *andra* stycket 3 och 4, att ett beslut om nyemission av aktier får registreras endast om det visas upp ett yttrande, undertecknat av en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Av yttrandet *skall* framgå att full och godtagbar betalning har lämnats för samtliga tecknade och tilldelade aktier. Såvitt gäller apportegendom *skall* intyget ha det innehåll som anges i 2 kap. 19 §.

I fråga om publika aktiebolag gäller, i stället för bestämmelserna i 28 § *första* stycket 3 och 4, att ett beslut om nyemission av aktier får registreras endast om det visas upp ett yttrande, undertecknat av en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Av yttrandet *ska* framgå att full och godtagbar betalning har lämnats för samtliga tecknade och tilldelade aktier. Såvitt gäller apportegendom *ska* intyget ha det innehåll som anges i 2 kap. 19 §.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

2. I fråga om beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier som har fattats före den 1 mars 2009 gäller 4 kap. 46, 49 och 50 §§ i sina äldre lydelse även efter denna tidpunkt.

3. De nya bestämmelserna i 9 kap. 31 och 38 §§ tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

### 3 Ärendet och dess beredning

Den 14 juni 2006 antog Europaparlamentet och rådet ett direktiv med ändringar i de fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven ("ändringsdirektivet")<sup>1</sup>, se *bilaga 1*. Ändringsdirektivet omfattar även de finansiella företagen. Det skulle ha varit genomfört i medlemsstaterna den 5 september 2008.

Justitiedepartementet remitterade i januari 2008 promemorian Ändringar i EG:s redovisningsdirektiv (Ds 2008:5). Promemorian innehåller förslag till hur ändringsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En remissammanställning finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Ju2008/358/L1).

I juni 2008 skickade Justitiedepartementet för synpunkter ett utkast till lagrådsremiss till Revisorsnämnden, Bokföringsnämnden, Bolagsverket, FAR SRS, Kollegiet för svensk bolagsstyrning, Rådet för finansiell rapportering och Svenskt Näringsliv. Utkastet behandlades vid ett remissmöte den 17 juni 2008. Minnesanteckningar från mötet finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2008/358/L1).

I denna lagrådsremiss behandlas förslagen i promemorian och i utkastet till lagrådsremiss.

## 4 Bakgrund

### 4.1 EG:s normgivning på redovisningsområdet

Inom EU har det utfärdats ett antal rättsakter som behandlar redovisningsfrågor.

De grundläggande bestämmelserna om skyldighet att upprätta årsbokslut och förvaltningsberättelse finns i det fjärde bolagsrättsliga direktivet.<sup>2</sup> Direktivet är tillämpligt på aktiebolag och vissa handelsbolag. Det sjunde bolagsrättsliga direktivet<sup>3</sup> behandlar skyldigheten att upprätta redovisning för en koncern (koncernredovisning). I bankredovisningsdirektivet<sup>4</sup> och försäkringsredovisningsdirektivet<sup>5</sup> finns särskilda redovisningsbestämmelser för s.k. finansiella företag. Dessa direktiv

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT L 222, 14.8.1978, s. 11, Celex 31978L0660).

<sup>3</sup> Rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning (EGT L 193, 18.7.1983, s. 1, Celex 31983L0349).

<sup>4</sup> Rådets direktiv 86/635/EEG av den 8 december 1986 om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut (EGT L 372, 31.12.1986, s. 1, Celex 31986L0635).

<sup>5</sup> Rådets direktiv 91/674/EEG av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EGT L 374, 31.12.1991, s. 7, Celex 31991L0674).

hänvisar i åtskilliga avseenden till de fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven. Endast sådana avvikelser från dessa direktiv som har ansetts vara motiverade av de särdrag som utmärker de finansiella företagen har gjorts.

År 2002 antog Europaparlamentet och rådet också en förordning om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen).<sup>6</sup> Förordningen föreskriver att alla noterade europeiska företag i sina koncernredovisningar ska tillämpa de internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning inom EU. De standarder som förordningen syftar på är de som har getts ut av International Accounting Standards Board (IASB) och dess tidigare motsvarighet International Accounting Standards Committee (IASC). IASB är en privaträttslig organisation som verkar på internationell nivå. Organisationen har till uppdrag att verka för en internationell harmonisering av de redovisningsprinciper som används i olika delar av världen. De standarder som ges ut av IASB kallas för International Financial Reporting Standards (IFRS), medan de som har utarbetats av IASC benämns International Accounting Standards (IAS). Uttalanden om tolkningen av IAS/IFRS utfärdas av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC), tidigare benämnd Standing Interpretations Committee (SIC).

## 4.2 Svenska regler om offentlig redovisning

Svenska lagregler om redovisning finns framför allt i årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL).

Årsredovisningslagen ska tillämpas av i stort sett samtliga företag som är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Finansiella företag ska dock i stället tillämpa ÅRKL eller ÅRFL. ÅRKL ska tillämpas av banker, kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar, Sveriges allmänna hypoteksbank, Svenska skeppshypotekskassan och värdepappersbolag. ÅRFL ska tillämpas av försäkringsbolag och understödsföreningar. ÅRKL och ÅRFL överensstämmer till stora delar med årsredovisningslagen. I ÅRKL och ÅRFL hänvisas således till de bestämmelser i årsredovisningslagen som ska tillämpas även av de finansiella företagen.

Årsredovisningslagarna innehåller bestämmelser om företagens offentliga redovisning, dvs. årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapport.

Årsredovisningen är en offentlig och sammanfattande redovisning av ett företags ställning vid ett visst tillfälle. Den visar också resultatet för det gångna räkenskapsåret. Den består av en balansräkning, en resultaträkning, noter och en förvaltningsberättelse. I balansräkningen redovisas företagets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital

<sup>6</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1, Celex 32002R1606).

i sammandrag. Intäkter och kostnader redovisas i resultaträkningen. I förvaltningsberättelsen och i noterna ska därutöver lämnas ytterligare information. Det rör sig t.ex. om upplysningar om händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut och om vilka principer som har tillämpats för att värdera tillgångar och skulder i balansräkningen. I vissa fall ska årsredovisningen även innehålla en finansieringsanalys som visar företagets finansiering och kapitalinvesteringar under räkenskapsåret.

Koncernredovisningen kan sägas utgöra en gemensam redovisning för en grupp av företag som ingår i samma koncern. Koncernredovisningens delar är desamma som de som ingår i en årsredovisning.

Årsredovisningen och koncernredovisningen ska som regel offentliggöras genom att skickas in till Bolagsverket.

### 4.3 Ändringsdirektivet

År 2003 antog kommissionen en handlingsplan för modernare bolagsrätt och effektivare företagsstyrning i Europeiska unionen.<sup>7</sup> Planen tillkom mot bakgrund av ett antal företagsaffärer som vid den tidpunkten rönt stor uppmärksamhet inom EU och i andra delar av världen. Bland de frågor som enligt planen borde prioriteras på kort sikt nämns förbättring av den information som enskilda företagsgrupper tillhandahåller, införandet av en årsberättelse om företagsstyrningen samt styrelseledamöternas kollektiva ansvar för företagets redovisning. I enlighet med denna plan antogs år 2006 ett direktiv med ändringar i de fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven ("ändringsdirektivet").<sup>8</sup> Ändringsdirektivet omfattar även de särskilda redovisningsdirektiv som gäller för de finansiella företagen. Det skulle ha varit genomfört i medlemsstaterna den 5 september 2008.

Ändringsdirektivet har i grunden samma tillämpningsområde som de direktiv som det knyter an till. Det innebär att det är tillämpligt på i första hand aktiebolag och vissa handelsbolag samt kreditinstitut och försäkringsföretag. Ändringsdirektivet medger emellertid att medlemsstaterna undantar vissa företag från flera av direktivets informationskrav.

Genom ändringsdirektivet justeras några av de gränsvärden som enligt de underliggande redovisningsdirektiven gäller i fråga om medlemsstaternas möjlighet att undanta icke finansiella företag från vissa bestämmelser i direktiven (artikel 1.1–1.4).

I ändringsdirektivet finns också en bestämmelse som gör det möjligt för medlemsstaterna att tillåta eller kräva värdering av vissa finansiella instrument i enlighet med de av kommissionen antagna redovisnings-

<sup>7</sup> Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet "Modernare bolagsrätt och effektivare företagsstyrning i Europeiska unionen – Handlingsplan", KOM(2003) 284 slutlig.

<sup>8</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

standarderna IAS/IFRS i högre utsträckning än vad som hittills har varit möjligt (artiklarna 1.5, 3 och 4).

Ändringsdirektivet innehåller vidare nya bestämmelser om redovisning av ekonomiska aktiviteter som inte återspeglas i balansräkningen. Under förutsättning att riskerna eller fördelarna med sådana aktiviteter är betydande och att ett offentliggörande av dem är nödvändigt för bedömningen av företagets ekonomiska ställning, ska det i årsredovisningens noter lämnas upplysning om inriktningen på och det kommersiella syftet med aktiviteterna och deras ekonomiska inverkan på företaget (artiklarna 1.6 moment 1, 2.1 moment 1 och 4 i ändringsdirektivet, jfr artiklarna 40 och 42 i bankredovisningsdirektivet samt artikel 65 i försäkringsredovisningsdirektivet).

Vidare innehåller ändringsdirektivet nya informationskrav när det gäller transaktioner mellan företag och närstående parter (artiklarna 1.6 moment 2 och 2.1 moment 2 samt artikel 4 i ändringsdirektivet och artikel 40 i bankredovisningsdirektivet, jfr artikel 42 i bankredovisningsdirektivet och artikel 65 i försäkringsredovisningsdirektivet). Om det har förekommit betydande sådana transaktioner och de har genomförts på icke marknadsmässiga villkor, ska företaget lämna information om det totala belopp som transaktionerna omfattar och den typ av närståendeförhållande som det är fråga om. Även andra uppgifter om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets ställning ska redovisas.

Genom ändringsdirektivet införs också krav på en särskild årsberättelse om företagsstyrning (artiklarna 1.7, 3 och 4). Berättelsen ska utgöra ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen eller en separat rapport som offentliggörs tillsammans med förvaltningsberättelsen. Den ska innehålla uppgift om bl.a. den företagsstyrningskod som företaget är skyldigt att tillämpa eller tillämpar på frivillig väg samt information om de metoder för företagsstyrning som företaget tillämpar utöver vad som följer av nationell lagstiftning. I den mån företaget har valt att avvika från den företagsstyrningskod som det tillämpar, ska det i berättelsen lämnas en förklaring till detta.

De nya bestämmelserna om årsberättelse om företagsstyrning gäller inte koncernredovisningen. När det gäller sådan redovisning innehåller ändringsdirektivet emellertid en ny bestämmelse om att koncernredovisningen ska innehålla upplysningar om de viktigaste inslagen i koncernens interna kontroll- och riskhanteringssystem vid upprättandet av redovisningen (artikel 2.2 i ändringsdirektivet, jfr artikel 42 i bankredovisningsdirektivet och artikel 65 i försäkringsredovisningsdirektivet).

I ändringsdirektivet finns också bestämmelser om styrelseledamöternas ansvar för den finansiella rapporteringen (artiklarna 1.8, 2.3, 3 och 4 i ändringsdirektivet, jfr artikel 42 i bankredovisningsdirektivet och artikel 65 i försäkringsredovisningsdirektivet). I denna del ålägger direktivet medlemsstaterna att säkerställa att ledamöterna i ett företags styrelse kollektivt har skyldighet att se till att redovisningshandlingarna upprättas och offentliggörs i enlighet med bestämmelserna i redovisningsdirektiven och IAS-förordningen.

Genom ändringsdirektivet införs också nya bestämmelser i redovisningsdirektiven om sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktiven (artiklarna 1.10, 3 och 4).

## 5 Överväganden och förslag

### 5.1 Allmänna utgångspunkter

#### 5.1.1 Icke finansiella företag

**Regeringens bedömning:** När det gäller icke finansiella företag bör ändringsdirektivet genomföras i årsredovisningslagen. Utformningen av bestämmelserna bör ansluta förhållandevis nära till direktivets utformning. De möjligheter som direktivet ger när det gäller undantag och lättnader för mindre företag och företag av vissa slag bör utnyttjas i hög utsträckning.

**Promemorians bedömning:** Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 56 f.)

**Remissinstanserna:** Det stora flertalet remissinstanser har instämt i eller inte haft något att invända mot promemorians bedömning. *Bolagsverket* har framhållit att mycket stor restriktivitet bör iaktas när det gäller införandet av nya administrativa åligganden för företag. *Svenskt Näringsliv* har betonat vikten av att de möjligheter som direktivet ger medlemsstaterna att avstå från att införa betungande regler utnyttjas. *Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF* har ansett att utgångspunkten bör vara att alla möjligheter till lättnader för mindre företag bör utnyttjas. *Företagarna* och *Lantbrukarnas Riksförbund* har framfört liknande synpunkter. *Sveriges advokatsamfund* har framhållit vikten av att undvika dubbelregleringar. *FAR SRS* och *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* har framhållit vikten av att värna självregleringens roll och ansett att ändringsdirektivet bör genomföras på den lägsta nivå som direktivet tillåter.

**Skälen för regeringens bedömning:** Ett EG-direktiv bör normalt genomföras i nationell rätt med författningsbestämmelser. Annars kan det ifrågasättas om direktivet kan anses ha införlivats med den nationella rättsordningen på det sätt som EG-rätten kräver (jfr t.ex. EG-domstolens dom i mål C-144/99, Europeiska kommissionen mot Konungariket Nederländerna). Det är t.ex. som regel inte tillräckligt att god redovisningssed överensstämmer med ett direktiv eller att denna kan förväntas utvecklas i den riktning som direktivet anger (jfr prop. 2003/04:157 s. 20). Normalt är det inte heller tillräckligt att hänvisa till normer som har antagits inom ramen för näringslivets självreglering (se vidare avsnitt 5.5.1).

Mot denna bakgrund måste utgångspunkten vara att ändringsdirektivet genomförs i författning. Med hänsyn till att de nu gällande bestämmelserna om vilka upplysningar som ska lämnas i årsredovisningen är intagna i årsredovisningslagen är det naturligt att också direktivet genomförs i den lagen. I avsnitt 5.5.1 behandlas frågan om huruvida en viss del av ändringsdirektivet kan genomföras inom ramen för näringslivets självreglering.

Ett direktiv riktar sig till medlemsstaterna och anger ett visst resultat som ska uppnås inom en bestämd tid. Medlemsstaterna har viss handlingsfrihet när det gäller form och tillvägagångssätt för införandet av

reglerna i den nationella rätten. Det innebär bl.a. att de nationella bestämmelserna – i den mån direktivet genomförs genom sådana – inte behöver ha samma språkliga och redaktionella utformning som motsvarande bestämmelser i direktivet. Här gör sig olika intressen gällande. På ena sidan står intresset av att lagtexten utformas i enlighet med en för svenska tillämpare väl känd terminologi och att regleringen passar in i den svenska lagstiftningsstrukturen. På andra sidan finns intresset av att lagtexten korrekt återspeglar innebörden i direktivet. Ytterst ankommer det på EG-domstolen att tolka innebörden av EG-direktiv. En lagtext som avviker mycket från direktivets ordalydelse riskerar att bli vilseledande och, i värsta fall, att bli underkänd av EG-domstolen.

På redovisningsområdet har Sverige som regel eftersträvat att genomföra direktiv med bestämmelser som förhållandevis nära ansluter till de underliggande direktivens utformning och ordalydelse. Övervägande skäl talar för att ha samma inriktning vid genomförandet av det nu aktuella direktivet.

Årsredovisningslagen omfattar i princip alla företag som enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldiga att upprätta en årsredovisning. Enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen omfattas vissa särskilt angivna juridiska personer av en sådan skyldighet. Det gäller bl.a. aktiebolag och ekonomiska föreningar. Ett handelsbolag är alltid skyldigt att upprätta en årsredovisning om en eller flera av bolagsmännen är juridiska personer. Även enskilda näringsidkare och juridiska personer som inte generellt är skyldiga att upprätta årsredovisning ska ändå göra det, om företaget är av viss storlek.

Redovisningsdirektiven har inte ett lika brett tillämpningsområde som årsredovisningslagen. Direktiven är tillämpliga endast på aktiebolag och vissa handelsbolag. Det är alltså inte nödvändigt att göra de skyldigheter som införs med anledning av ändringsdirektivet tillämpliga på alla företagsformer som omfattas av årsredovisningslagen. Ändringsdirektivet ger vidare medlemsstaterna möjligheter att, också bland de associationsformer som i grunden omfattas av direktivet, undanta små och medelstora företag från en del av direktivets upplysningskrav.

Inriktningen på lagstiftningen på redovisningsområdet har hittills varit att samma reglering, så långt som möjligt, ska gälla oavsett i vilken form ett företag bedrivs. På så sätt skapas de bästa förutsättningarna för jämförelser mellan företagens finansiella rapportering. Utgångspunkten bör enligt regeringens mening vara densamma i detta lagstiftningsärende. I ett avseende bör reglerna emellertid begränsas till aktiebolag. Det gäller skyldigheten att upprätta en s.k. bolagsstyrningsrapport. Den frågan behandlas i avsnitt 5.5.1.

Ändringsdirektivet ger, som sagt, medlemsstaterna möjligheter att undanta små och medelstora företag från en del av direktivets upplysningskrav. Flera remissinstanser har framhållit vikten av att Sverige tar till vara dessa möjligheter i hög utsträckning. Regeringen delar den uppfattningen. Regeringens målsättning är att de administrativa kostnaderna för företagen på grund av de statliga regelverken ska minska med 25 procent till utgången av år 2010. Redovisningsområdet är högt prioriterat i detta arbete. Det är mot den bakgrunden angeläget att undvika att införa nya redovisningskrav, om inte EG-rätten kräver detta eller det finns tillräckligt starka sakliga skäl för det. De möjligheter som

direktivet ger när det gäller undantag och lättnader för mindre företag bör därför utnyttjas i hög utsträckning. Vad som närmare bör gälla i dessa avseenden kommer att behandlas i de följande avsnitten.

### 5.1.2 Finansiella företag

**Regeringens bedömning:** När det gäller finansiella företag bör ändringsdirektivet genomföras i lagern om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL). Utformningen av bestämmelserna bör, där redovisningsdirektiven tillåter det, överensstämma med det som föreslås gälla för icke finansiella företag.

**Promemorians bedömning:** Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 59 f.)

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har instämt i eller inte haft något att invända mot promemorians bedömning.

**Skälen för regeringens bedömning:** Som uttalats ovan bör bestämmelserna i ändringsdirektivet genomföras genom författningsändringar. Det är lämpligt att de nya bestämmelserna för de finansiella företagens del tas in i ÅRKL och ÅRFL, där bestämmelser om de finansiella företagens offentliga redovisning finns.

Som angetts ovan bör de möjligheter till lättnader för mindre företag som direktivet ger utnyttjas i hög utsträckning när det gäller icke finansiella företag. Någon motsvarighet till de lättnader för mindre icke finansiella företag som ändringsdirektivet erbjuder finns dock inte för mindre finansiella företag. Detta följer av att bankredovisningsdirektivet och försäkringsredovisningsdirektivet inte hänvisar till artikel 11 och artikel 27 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet, där de gränsvärden framgår som avgör om ett företag är ett litet, ett medelstort eller ett stort företag. De förenklingsmöjligheter som finns i det fjärde bolagsrättsliga direktivet är knutna till dessa gränsvärden (se vidare avsnitt 5.2). Av skälen till bankredovisningsdirektivet framgår att det är önskvärt att största möjliga antal kreditinstitut underkastats samma regler och att några lättnader, motsvarande de som medges i det fjärde bolagsrättsliga direktivet, inte ska gälla för små och medelstora kreditinstitut. Detsamma sägs i skälen till försäkringsredovisningsdirektivet om försäkringsföretagen.

Bakgrunden till detta är att särskilda behov av god genomlysning gör sig gällande för finansiella företag. Finansiella företag har särskilda intressenter som inte förekommer eller, i vart fall, förekommer i mindre omfattning i icke finansiella företag. Detta hänger samman med den särskilda verksamhet som finansiella företag bedriver. Banker har exempelvis en betydelsefull roll i betalningsförmedlingen och kreditgivning och försäkringsföretagen har en nyckelroll i fråga om utjämnning av risker i samhället. Redovisningsdirektiven innehåller därför generellt sett inte några lättnadsregler för mindre finansiella företag. De gränsvärden som används i redovisningslagstiftningen för att avgränsa vilka företag som ska tillämpa en viss bestämmelse, och som har sin

grund i redovisningsdirektiven, gäller av denna anledning generellt inte för företag som omfattas av ÅRKL och ÅRFL.

Regeringen föreslår därför inte några lättnader från ändringsdirektivets krav för mindre finansiella företag.

I fråga om de icke finansiella företagen har i avsnitt 5.1.1 gjorts den bedömningen att skyldigheten att upprätta en bolagsstyrningsrapport bör begränsas till aktiebolag. Motsvarande begränsning bör göras även för de finansiella företagen, på så vis att endast motsvarande finansiella företagsformer bör omfattas av skyldigheten. Detta innebär att endast bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag och försäkringsaktiebolag bör vara skyldiga att upprätta en bolagsstyrningsrapport. Frågan behandlas i avsnitt 5.5.1.

## 5.2 Gränsvärden i årsredovisningslagen

**Regeringens bedömning:** De gränsvärden som används i årsredovisningslagen för att skilja mellan större och mindre företag bör för närvarande inte ändras. Dessa gränsvärden bör tillämpas också med avseende på de lättnader och undantag som knyts till de nya bestämmelser som införs med anledning av ändringsdirektivet

**Promemorians bedömning:** Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 61 f.)

**Remissinstanserna:** Det stora flertalet remissinstanser har instämt i eller inte haft några invändningar mot promemorians bedömning. NUTEK har framfört den principiella inställningen att Sverige bör utnyttja de möjligheter till lättnader för små företag som EU:s regelsystem medger. *Svenskt Näringsliv* har godtagit promemorians bedömning att inte generellt ändra årsredovisningslagens gränsvärden i detta sammanhang men fört fram tanken att tillämpa ett högre gränsvärde när det gäller de krav som ställs upp i ändringsdirektivet så att de undantagsmöjligheter som direktivet innehåller kan utnyttjas fullt ut.

**Skälen för regeringens bedömning:** Redovisningsdirektiven medger att medlemsstaterna undantar vissa icke finansiella företag från en del av de skyldigheter som annars följer av direktiven. Så är fallet t.ex. när det gäller direktivens krav på notupplysningar, förvaltningsberättelse och offentliggörande av årsredovisningen. Även andra lättnader kan medges, t.ex. kan vissa företag medges att upprätta resultaträkning i förkortad form. Undantag och lättnader av nu angivna slag kan införas för små respektive medelstora bolag. Av artiklarna 11 och 27 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet framgår vilka gränsvärden som avgör om ett företag är ett litet, ett medelstort eller ett stort företag.

Gränsen mellan små och medelstora företag dras i artikel 11 med hänsyn till tre gränsvärden: balansomslutning 3 650 000 euro, nettoomsättning 7 300 000 euro och medelantal anställda 50 personer. Om företaget överskrider mer än ett av dessa gränsvärden, anses det som medelstort. Avgrensningen i artikel 27 mellan medelstora och stora företag sker på samma sätt som enligt artikel 11 men gränsvärdena är balansomslutning 14 600 000 euro, nettoomsättning 29 200 000 euro och medelan-

tal anställda 250 personer. Gränsvärdena för balansomslutning och nettoomsättning justeras vid behov vart femte år med hänsyn till förändringar i penningvärdet.

Genom ändringsdirektivet höjs gränsvärdena i artikel 11 till 4 400 000 euro respektive 8 800 000 euro och i artikel 27 till 17 500 000 euro respektive 35 000 000 euro.

De svenska gränsvärden som motsvarar gränsvärdena i artiklarna 11 och 27 finns i 1 kap. 3 § årsredovisningslagen. Där definieras ett större företag som ett företag som uppfyller mer än ett av följande villkor: medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50, företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor och företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor.

Ett mindre företag är ett företag som inte är ett större företag.

De ovan angivna gränsvärdena tillämpas också för att avgränsa vad som är en mindre respektive en större koncern. Noterade företag tillämpar alltid de bestämmelser som gäller för större företag. Detsamma gäller som regel för finansiella företag.

De svenska gränsvärdena har alltså, vilket det fjärde bolagsrättsliga direktivet tillåter, lagts väsentligt under de gränsvärden som anges i direktivet. Tanken har varit att gränsvärdena för svensk del ska ligga på nivåer som återspeglar vad som i Sverige anses utgöra större respektive mindre företag. De gränsvärden som har fastställts för svensk del innebär att mindre än fem procent av alla aktiebolag och mindre än en procent av alla ekonomiska föreningar och handelsbolag betraktas som större företag (jfr prop. 2005/06:116 s. 84 f.).

Den höjning av gränsvärdena som görs i ändringsdirektivet innebär inte att Sverige är skyldigt att ändra de gränsvärden som gäller enligt svensk nationell rätt. I sammanhanget bör också beaktas att frågan om vilka gränsvärden som i framtiden bör gälla på redovisnings- och revisionsområdena är föremål för överväganden inom Regeringskansliet inom ramen för beredningen av betänkandena Enklare redovisning (SOU 2008:67) och Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32). I båda dessa betänkanden föreslås att Sverige inför gränsvärden som överensstämmer med de som EG-rätten maximalt tillåter.

Med hänsyn till den pågående beredningen av de nämnda förslagen framstår det inte som lämpligt att i detta sammanhang ändra årsredovisningslagens gränsvärden. I dessa delar bör ändringsdirektivet således inte föranleda några ändringar i den svenska lagstiftningen. Enligt regeringens mening är det vidare angeläget att hålla nere det antal gränsvärden som företagen har att beakta. Det är därför inte lämpligt att, vilket *Svenskt Näringsliv* har varit inne på, tillämpa andra gränsvärden än de som gäller sedan tidigare för de lättnader och undantag som knyts till de nya bestämmelser som införs med anledning av ändringsdirektivet. I avvaktan på regeringens ställningstagande till förslagen i de ovan nämnda betänkandena bör således gränsvärdena i 1 kap. 3 § årsredovisningslagen tillämpas även med avseenden på dessa nya bestämmelser.

### 5.3 Upplysningar om aktiviteter som inte framgår av balansräkningen

**Regeringens förslag:** Företag som har ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen ska, om riskerna eller fördelarna med aktiviteterna är betydande och uppgifter om dessa risker eller fördelar är nödvändiga för att bedöma företagets ställning, lämna tilläggsupplýsningar om aktiviteterna. Av dessa ska framgå aktiviteternas inriktning och vilket kommersiellt syfte de har samt vilken ekonomisk inverkan de har på företaget.

Uppgifterna ska lämnas i såväl årsredovisningen som koncernredovisningen. Mindre icke finansiella företag och mindre koncerner ska dock inte behöva lämna uppgift om vilken ekonomisk inverkan aktiviteterna har på företaget. En koncern i vilken något koncernföretag har andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES ska därvid, liksom vid tillämpningen av övriga bestämmelser i årsredovisningslagen, betraktas som en större koncern.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians lagförslag formulerades dock något annorlunda. I promemorian finns ingen motsvarighet till förslaget att en koncern i vilken något koncernföretag har andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES alltid ska betraktas som en större koncern (se promemorian s. 63 f.).

**Remissinstanserna:** De flesta remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det.

*Bokföringsnämnden* och *Svenskt Näringsliv* har dock ansett att upplýsningar av detta slag lämpligen bör lämnas i förvaltningsberättelsen och inte i noter. Vidare har *Bokföringsnämnden* och *FAR SRS* ifrågasatt om direktivets nya upplýsningskrav helt eller delvis motsvarar årsredovisningslagens krav på att förvaltningsberättelsen ska innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat samt upplýsningar om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna men som är viktiga för att bedöma utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat (se 6 kap. 1 §). *FAR SRS* har vidare ansett att små företag helt bör befrias från den ifrågavarande upplýsningsskyldigheten. Vidare har *FAR SRS* ifrågasatt om inte den föreslagna nya lagbestämmelsen också borde göras tillämplig på företag som tillämpar IAS/IFRS vid upprättandet av koncernredovisningen.

*Hovrätten för Västra Sverige* har ifrågasatt om direktivet ger utrymme för att, såsom det har föreslagits i promemorian, tillämpa ett mindre långtgående upplýsningskrav för mindre koncerner.

**Förslaget i utkastet till lagrådsremiss:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot utkastets förslag. *Bokföringsnämnden* har dock på nytt framhållit att upplýsningar av detta slag passar bättre i förvaltningsberättel-

sen. *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* har påpekat att en sådan lösning har den nackdelen att företag som har att följa internationella redovisningsstandarder måste lämna upplysningarna både i förvaltningsberättelsen och i noterna.

**Bakgrund:** Det förekommer att företag har ekonomiska aktiviteter som inte återspeglas i balansräkningen. Det kan innebära att ett företags verkliga finansiella ställning inte kan utläsas av denna del av årsredovisningen. Det fjärde bolagsrättsliga direktivet kräver sedan tidigare i viss utsträckning att det lämnas upplysningar om sådana aktiviteter. Noterna ska enligt artikel 43.1 punkten 7 innehålla upplysningar om det totala beloppet för sådana ekonomiska förpliktelser som inte är upptagna i balansräkningen, om upplysningarna har betydelse för bedömningen av den ekonomiska ställningen. Pensionsförpliktelser och förpliktelser mot anknutna företag ska anges särskilt. Motsvarande krav ställs på de finansiella företagen, genom hänvisningar i bank- och försäkringsredovisningsdirektiven till den aktuella bestämmelsen i det fjärde bolagsrättsliga direktivet.

Genom ändringsdirektivet utvidgas och preciseras upplysningsskyldigheten i fråga om ekonomiska aktiviteter ("arrangemang" med direktivets terminologi) som inte redovisas i balansräkningen (se artiklarna 1.6 och 2.1). Syftet är att säkerställa att tillräckliga upplysningar lämnas om bl.a. s.k. "off balance sheet financing". Ett exempel på detta är när ett företag finansierar sin verksamhet genom att ta upp lån i en närstående juridisk person. Ofta sker det med hjälp av företag som är särskilt bildade för den uppgiften, s.k. specialföretag. Sådana lån syns endast i koncernens balansräkning om specialföretaget omfattas av definitionerna av dotterföretag eller intresseföretag i redovisningsdirektiven. Företag av detta slag kan emellertid kontrolleras på andra sätt än genom ägande och omfattas då inte av de nu aktuella definitionerna. I sådana fall kommer redovisningen för koncernen inte att ge en rättvisande bild av koncernens åtaganden. Det är mot den bakgrunden som ändringsdirektivet ställer upp skärpta krav på att företag under vissa förutsättningar ska vara skyldiga att redovisa förekomsten av ekonomiska aktiviteter som inte syns i balansräkningen för företaget respektive koncernen.

Ändringsdirektivet medger medlemsstaterna att undanta sådana företag som avses i artikel 27 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet från skyldigheten att upplysa om vilken ekonomisk inverkan den ifrågavarande aktiviteten har på företaget. Sålunda behöver medlemsstaterna inte kräva att upplysningar om detta lämnas av företag som inte överskrider mer än ett av följande gränsvärden: balansomslutning 17 500 000 euro, nettoomsättning 35 000 000 euro och medelantal anställda 250 personer (jfr avsnitt 5.2). Denna möjlighet till lättnad omfattar dock inte noterade företag (artikel 1.9 i ändringsdirektivet) och finansiella företag.

## Skälen för regeringens förslag

### *Icke finansiella företag*

Företag är redan i dag skyldiga att lämna upplysningar om vissa förhållanden som inte framgår av balansräkningen. En sådan skyldighet följer i viss utsträckning av 6 kap. 1 § årsredovisningslagen. Förvalt-

ningsberättelsen ska innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat. När det behövs för förståelsen av årsredovisningen, ska översikten innehålla hänvisningar till och ytterligare upplysningar om de belopp som tas upp i andra delar av årsredovisningen. Upplysningar ska lämnas även om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna men som är viktiga för bedömningen av företagets verksamhet, ställning och resultat.

*Bokföringsnämnden, Svenskt Näringsliv* och *FAR SRS* har väckt frågan om inte Sverige genom nämnda bestämmelser i årsredovisningen helt eller delvis redan lever upp till ändringsdirektivets upplysningskrav när det gäller aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen. Enligt regeringens mening bör det uppmärksammas att 6 kap. 1 § första stycket sedan tidigare har sin motsvarighet i det fjärde bolagsrättsliga direktivet (artikel 46.1 a och c). Det är därför rimligt att anta att avsikten med det nya upplysningskravet har varit att tillföra något ytterligare. Det kan därvid noteras att det nya upplysningskravet är mer precist utformat. Ett uttalat syfte har, som redan nämnts, varit att fånga upp s.k. ”off balance sheet financing”, något som i vart fall inte uppenbart omfattas av hittillsvarande bestämmelser. Även 6 kap. 1 § andra stycket 1, som visserligen går tillbaka till tiden före EG-anpassningen av årsredovisningslagen, är primärt inriktad på andra förhållanden än sådan ”off balance sheet financing” och liknande arrangemang som ändringsdirektivets nya upplysningskrav tar sikte på (jfr prop. 1995/96:10, del 2, s. 231).

Sammantaget gör regeringen bedömningen att det krävs lagändringar för att Sverige ska leva upp till denna del av ändringsdirektivet.

*Bokföringsnämnden* och *Svenskt Näringsliv* har ansett att de ifrågasvarande upplysningarna till sin natur är sådana att de lämpligen bör lämnas i förvaltningsberättelsen. Det nya upplysningskravet har dock lagts in i artikel 43.1 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet. Denna artikel reglerar noternas innehåll. Medlemsstaterna ges alltså inte någon valfrihet på denna punkt. Regeringen föreslår därför, i likhet med vad som har föreslagits i promemorian, att upplysningarna ska lämnas i noter. Detta torde dock inte hindra att de, liksom andra tilläggsupplysningar, lämnas i balans- eller resultaträkningen, om det inte står i strid med kravet på överskådlighet (jfr prop. 1995/96:10, del 2, s. 96).

I sak bör de nya bestämmelserna givetvis ha samma innebörd som ändringsdirektivet. Innebörden bör således vara att ett företag som har ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen under vissa förutsättningar ska lämna uppgifter om aktiviteterna. En första förutsättning bör, såsom anges i direktivet, vara att riskerna eller fördelarna med aktiviteterna är betydande. I promemorian föreslogs att detta i lagtexten skulle uttryckas på så sätt att ”effekterna” skulle vara betydande. Som *Bokföringsnämnden* och *Svenskt Näringsliv* har anfört får det emellertid anses lämpligt att i detta avseende utforma lagtexten i närmare anslutning till direktivets ordalydelse.

*Revisorsnämnden* har ifrågasatt om rekvisitet ”betydande” – vilket är det som används i ändringsdirektivet – är lämpligt i detta sammanhang och anfört att det kan ge upphov till oklarheter i förhållande till regleringen i 6 kap. 1 § andra stycket 1 årsredovisningslagen där det talas om upplysningar som är ”viktiga”. I enlighet med de allmänna utgångs-

punkter som har redovisats i avsnitt 5.1 anser regeringen dock att man bör iakttä försiktighet när det gäller att avvika från direktivets terminologi. Härvid bör också beaktas att rekvisitet ”betydande” sedan tidigare förekommer i redovisningslagstiftningen, låt vara i andra sammanhang (se t.ex. 1 kap. 5 § första stycket årsredovisningslagen, jfr även förslaget till 5 kap. 12 a § första stycket). I detta avseende bör således samma terminologi som i direktivet användas.

En andra förutsättning för bestämmelsernas tillämplighet bör, såsom direktivet vidare anger, vara att informationen om riskerna och fördelarna med aktiviteten är nödvändig för bedömningen av företagets finansiella ställning. I promemorian uttrycktes det som att ”uppgift om aktiviteterna” skulle vara nödvändig. Även här bör, såsom *Kammarrätten i Jönköping* har anfört, lagtexten formuleras i närmare anslutning till direktivets ordalydelse.

Av bestämmelserna bör slutligen framgå att uppgifterna ska utvisa aktivitetens inriktning, vilket kommersiellt syfte den har och vilken ekonomisk inverkan den har på företaget.

*Sveriges advokatsamfund* har efterlyst klarlägganden av om upplysningskravet är tänkt att gälla löpande eller omfatta endast det år då aktiviteten ägt rum. Enligt regeringens mening bör ändringsdirektivet härvid förstås på så sätt att upplysningar om aktiviteterna ska lämnas oavsett när aktiviteten ägt rum, så länge som informationen är nödvändig för bedömningen av företagets finansiella ställning.

Som framgått ovan medger ändringsdirektivet att företag som underskrider det gränsvärde som anges i artikel 27 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet undantas från skyldigheten att upplysa om vilken ekonomisk inverkan den ifrågavarande aktiviteten har på företaget.

Med hänsyn till de allmänna utgångspunkter som bör gälla i detta lagstiftningsärende är det naturligt att denna undantagsmöjlighet utnyttjas. Det svenska undantaget bör knyta an till de gränsvärden som enligt årsredovisningslagen gäller för att skilja på större företag och mindre företag (se vidare avsnitt 5.2). Således bör mindre företag, i årsredovisningslagens mening, inte vara skyldiga att lämna uppgift om vilken ekonomisk inverkan aktiviteten har på företaget. Även sådana företag bör dock, såsom direktivet kräver, lämna upplysningar om inriktningen på och det kommersiella syftet med aktiviteten.

Ändringsdirektivet uppställer motsvarande upplysningskrav när det gäller koncernredovisningen. De bestämmelser som har föreslagits i det föregående bör därför göras tillämpliga även på denna redovisning. I promemorian har föreslagits, på motsvarande sätt som har föreslagits i det föregående beträffande mindre företag, att ett något mindre långtgående upplysningskrav ska gälla för ”mindre koncerner”. *Hovrätten för Västra Sverige* har ifrågasatt om ändringsdirektivet ger utrymme för någon sådan lättnad.

Enligt regeringens bedömning har medlemsstaterna möjlighet att beskriva en sådan lättnad. Detta följer av artikel 6.1 i det sjunde bolagsrättsliga direktivet, som ger medlemsstaterna en möjlighet att helt undanta mindre koncerner (i direktivets mening) från kravet på att upprätta koncernredovisning. Det måste då vara tillåtet att för sådana koncerner också uppställa mindre långtgående krav när det gäller innehållet i koncernredovisningen för de fall då en sådan redovisning ändå

upprättas. Mot denna bakgrund föreslås att mindre koncerner, på motsvarande sätt som mindre företag, inte ska vara skyldiga att lämna uppgift om vilken ekonomisk inverkan aktiviteten har på företaget.

Av det sjunde bolagsrättsliga direktivet framgår att den nyss nämnda undantagsmöjligheten för små koncerner inte ska gälla om något av koncernföretagen har utfärdat värdepapper som har noterats på en reglerad marknad (artikel 6.4). Den ovan föreslagna lättningen för små koncerner bör således inte gälla i fråga om sådana koncerner. Enligt regeringens mening är det i själva verket naturligt att, till skillnad från vad som gäller i dag (se 1 kap. 3 § första stycket 6 årsredovisningslagen, jfr 7 kap. 3 § andra stycket samma lag), generellt betrakta sådana koncerner som större koncerner i årsredovisningslagens mening. En sådan ordning skulle också stå i bättre överensstämmelse med den bakomliggande EG-regleringen. Regeringen föreslår därför att definitionen av en större koncern ändras i enlighet med det sagda.

I promemorian har det, såsom *FAR SRS* har noterat, inte föreslagits att den nya bestämmelsen i årsredovisningslagen ska tillämpas av företag som upprättar koncernredovisningen enligt IAS/IFRS. Den nya bestämmelsen har således inte tagits med i uppräkningsen i 7 kap. 32 § (eller motsvarande uppräkningsen i 7 kap. 5 § ÅRFL och 7 kap. 7 § ÅRKL).

Den nuvarande svenska regleringen bygger på tanken att företag som är skyldiga att lämna viss information enligt IAS/IFRS inte bör omfattas av bestämmelser i årsredovisningslagen som innefattar samma upplysningskrav (se prop. 2004/05:24 s. 69). Vid sådana sammanfallande upplysningskrav har det ansetts att ett företag som omfattas av IAS-förordningen bör vara skyldigt att tillämpa kraven såsom de kommer till uttryck i IAS/IFRS (se a. prop. s. 74). Endast sådana nationella krav på tilläggsupplysningar som ligger utanför de ämnesområden som IASB reglerar har således gjorts tillämpliga på företag som omfattas av IAS-förordningen (a. prop. s. 74 f.).

Det kan då konstateras att de nya bestämmelser som här föreslås ska tas in i årsredovisningslagen hänför sig till ett område som också behandlas i de redovisningsstandarder som de företag som omfattas av IAS-förordningen är skyldiga att tillämpa (se främst IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter jämförd med SIC 12 När skall ett företag för särskilt ändamål, ett SPE, omfattas av koncernredovisningen?*), låt vara att dessa standarder inte innehåller några exakta motsvarigheter till de bestämmelser som nu föreslås. I enlighet med de principiella utgångspunkter som ligger bakom den svenska regleringen anser regeringen därför inte att dessa nya bestämmelser i årsredovisningslagen bör göras tillämpliga på företag som upprättar koncernredovisningen enligt IAS/IFRS.

### *Finansiella företag*

Ändringsdirektivets bestämmelser måste genomföras även för finansiella företag och koncerner. Samma upplysningskrav som ställs på icke finansiella företags årsredovisning och koncernredovisning bör alltså ställas på finansiella företags årsredovisning och koncernredovisning. Vad gäller årsredovisningen bör det därför i ÅRKL och ÅRFL hänvisas till

tillämpliga bestämmelser i årsredovisningslagen. När det gäller koncernredovisningen åstadkoms detta med befintliga hänvisningar i ÅRKL och ÅRFL till årsredovisningslagen.

Ovan har föreslagits att mindre icke-finansiella företag och koncerner ska undantas från upplysningsskyldigheten såvitt gäller aktiviteternas ekonomiska inverkan på företaget och koncernen. Ändringsdirektivet innehåller inte någon motsvarande möjlighet till undantag för mindre finansiella företag och koncerner. Regeringen föreslår därför inte några lättnader från ändringsdirektivets krav för mindre finansiella företag och finansiella koncerner.

#### 5.4 Upplysningar om transaktioner med närstående

**Regeringens förslag:** ”Större företag” i årsredovisningslagens mening samt finansiella företag ska i årsredovisningen lämna tilläggsupplysningar om betydande transaktioner som genomförs med andra koncernföretag, intresseföretag, ledande befattningshavare eller vissa andra i lagen angivna kategorier av närstående, om transaktionen genomförs på andra villkor än normala marknadsvillkor. Upplysningar ska lämnas om transaktionernas art och det totala belopp som de omfattar samt om vilket förhållande den närstående parten har till företaget. Även andra uppgifter om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets ställning ska redovisas.

Publika aktiebolag som inte är större företag ska lämna upplysningar av detta slag endast beträffande transaktioner som har ingåtts med aktieägare med större aktieinnehav och styrelseledamöter.

Det ska vara tillåtet att redovisa olika transaktioner av samma typ i samlad form, såvida information om de enskilda transaktionerna inte är nödvändig för bedömningen av transaktionernas inverkan på företagets ställning.

Uppgift ska inte behöva lämnas om koncerninterna transaktioner, om det dotterföretag som är part i transaktionen är helägt av ett annat koncernföretag.

Kraven ska gälla även för koncernredovisningen.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer i huvudsak med regeringens bedömning. I promemorian föreslogs dock att avgränsningen av närstående skulle göras genom en hänvisning till internationella redovisningsstandarder. Vidare föreslogs i promemorian att även publika aktiebolag som är mindre företag skulle omfattas av upplysningskravet fullt ut (se promemorian s. 67 f.).

**Remissinstanserna:** De flesta remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det. *Hovrätten för Västra Sverige*, *Bokföringsnämnden*, *Sveriges advokatsamfund*, *Svenska Bankföreningen* och *Finansbolagens förening* har dock ansett att närståendebegreppet bör definieras direkt i årsredovisningslagen och inte genom en hänvisning till internationella redovisningsstandarder. *Svenskt Näringsliv* har framfört samma synpunkt såvitt onoterade företag. Även *Rådet för finansiell rapportering* har tagit upp frågan. Advokat-

samfundet har vidare förordat att upplysningskravet ska begränsas till situationer då det är uppenbart att andra villkor än marknadsmässiga villkor har tillämpats samt ifrågasatt förslaget att undantaget från upplysningskravet begränsats till att avse helägda dotterföretag. Samfundet har också efterlyst klarlägganden av om upplysningskravet är tänkt att gälla löpande eller omfatta endast det år som transaktionen genomförs. FAR SRS har ansett att även mindre publika aktiebolag bör undantas från upplysningskravet i den utsträckning som direktivet tillåter.

**Förslaget i utkastet till lagrådsremiss:** Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot förslaget i utkastet.

## Skälen för regeringens förslag

### *Upplysningar i årsredovisningen om närståendetransaktioner*

Inom affärsverksamhet förekommer det att transaktioner genomförs mellan ett företag och fysiska eller juridiska personer som är närstående till företaget, t.ex. en styrelseledamot eller ett dotterföretag. Sådana transaktioner genomförs ibland på villkor som inte skulle tillämpas om parterna inte hade varit närstående. Det kan gälla försäljning av företagets tillgångar till underpris eller inköp av varor eller tjänster till överpris. Detta kan vara till nackdel för företagets ägare och andra intressenter. De har därför ett intresse av att kunna få insyn i sådana transaktioner genom företagets redovisning.

Av en internationell redovisningsstandard som har antagits av kommissionen på grundval av IAS-förordningen (IAS 24 Upplysningar om närstående) följer en skyldighet för företag som tillämpar denna standard att lämna tämligen långtgående upplysningar om närståendetransaktioner av olika slag. Genom ändringsdirektivet införs krav på att även företag som inte tillämpar denna redovisningsstandard ska lämna viss information om sådana transaktioner (se artikel 1.6). De upplysningskrav som följer av ändringsdirektivet är emellertid mindre långtgående än de som följer av IAS 24.

Enligt ändringsdirektivet ska uppgifter lämnas om det totala beloppet för sådana transaktioner och om vilken typ av förhållande som finns mellan företaget och den närstående parten. Vidare ska redovisningen innehålla andra upplysningar om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets finansiella ställning. Upplysningsskyldigheten ska gälla under förutsättning att det rör sig om betydande transaktioner och att dessa har genomförts på icke marknadsmässiga villkor. Direktivet medger att transaktioner av samma typ slås samman till en post under förutsättning att information om de enskilda transaktionerna inte är nödvändig för att bedöma vilken inverkan transaktionerna har haft på företagets finansiella ställning.

För att Sverige ska leva upp till direktivets krav i berört hänseende bör bestämmelser av den nyss angivna innebörden tas in i årsredovisningslagen, ÅRKL och ÅRFL.

*Sveriges advokatsamfund* har, med hänvisning till de svårigheter som är förenade med att bedöma värdet av utgivna prestationer, förordat att

upplysningskravet ska begränsas till situationer då det är uppenbart att andra villkor än marknadsmässiga villkor har tillämpats. Enligt regeringens bedömning ger direktivet dock inte utrymme för någon sådan begränsning av upplysningskravets tillämplighet.

Av direktivet följer att upplysningarna, liksom den typ av upplysningar som har behandlats i avsnitt 5.3, ska lämnas i noter. I likhet med den bedömning som gjordes i nämnda avsnitt anser regeringen dock att detta inte hindrar att de, liksom andra tilläggsupplysningar, lämnas i balans- eller resultaträkningen, om det inte står i strid med kravet på överskådlighet.

*Sveriges advokatsamfund* har även här (jfr avsnitt 5.3) efterlyst klarlägganden av om upplysningskravet är tänkt att gälla löpande eller omfatta endast det år då transaktionen har ägt rum. Samfundet har också tagit upp frågan om hur man i detta sammanhang bör se på sådana transaktioner som löper över flera år och som i efterhand framstår som avvikande från normala marknadsvillkor. Enligt regeringens mening ligger det närmast till hands att tolka ändringsdirektivet också på denna punkt på så sätt att upplysningar om transaktionen ska lämnas även om denna har ägt rum under ett tidigare räkenskapsår, under förutsättning att informationen är nödvändig för bedömningen av företagets finansiella ställning. En grundförutsättning för att upplysningsskyldigheten ska inträda får anses vara att transaktionen var att betrakta som icke-marknadsmässig vid den tidpunkt då den ingicks.

#### *Upplysningskravets tillämplighet på icke finansiella företag*

Ändringsdirektivet medger att medlemsstaterna begränsar uppgiftsskyldigheten i olika avseenden när det gäller små och medelstora företag. Medlemsstaterna får föreskriva att små och medelstora publika aktiebolag endast behöver redovisa sådana transaktioner som har ingåtts mellan bolaget och aktieägare med stora innehav respektive mellan bolaget och ledamöter i företagets lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorgan. Övriga små och medelstora företag får helt och hållet undantas från kravet på redovisning av närståendetransaktioner.

I enlighet med de allmänna utgångspunkter som har redovisats i avsnitt 5.1 bör möjligheten utnyttjas att undanta små och medelstora företag, som inte är publika aktiebolag, från den nu aktuella upplysningsskyldigheten. Sålunda bör företag som enligt årsredovisningslagen klassificeras som mindre företag och som inte är publika aktiebolag generellt undantas från kravet på att lämna upplysningar om närståendetransaktioner.

När det gäller mindre företag som är publika aktiebolag medger direktivet, som redan har sagts, att upplysningsskyldigheten begränsas i förhållande till det som gäller för större företag. I promemorian har den bedömningen gjorts att samma krav på upplysningar om transaktioner med närstående bör gälla för alla publika aktiebolag, oavsett om de är större eller mindre företag i årsredovisningslagens mening. *FAR SRS* har invänt mot den bedömningen och ansett att även mindre publika aktiebolag bör undantas från upplysningskravet i den utsträckning som ändringsdirektivet tillåter. Regeringen delar den uppfattningen. Sådana

bolag bör endast behöva lämna upplysningar om transaktioner som har genomförts med aktieägare med större aktieinnehav eller med styrelseledamöter.

Medlemsstaterna får också göra undantag för vissa koncerninterna transaktioner. Det gäller transaktioner som har skett mellan två eller flera företag inom samma koncern under förutsättning att dotterbolag som är part i transaktionen ägs helt och hållet av ett annat koncernföretag. För att underlätta för de företag som berörs föreslås att även denna undantagsmöjlighet tas tillvara.

*Sveriges advokatsamfund* har menat att undantaget bör gälla även icke helägda dotterföretag. Enligt regeringens bedömning ger direktivet emellertid inte utrymme för ett så vidsträckt undantag.

De nya reglerna ska enligt ändringsdirektivet tillämpas även på koncernredovisningen (se artikel 2.1). På motsvarande sätt som har föreslagits ovan beträffande mindre företag bör mindre koncerner undantas från kravet att lämna upplysningar om närståendetransaktioner (jfr avsnitt 5.3). Årsredovisningslagens konstruktion är sådan att det inte fordras någon särskild lagändring för att detta ska gälla.

Av de skäl som har redogjorts för i avsnitt 5.3 bör de nya reglerna däremot inte göras tillämpliga på företag som upprättar koncernredovisningen enligt IAS/IFRS (jfr punkten 11 i skälen till ändringsdirektivet).

### *Upplysningskravets tillämplighet på finansiella företag*

Ändringsdirektivets bestämmelser om redovisning av närståendetransaktioner måste genomföras även för finansiella företag och koncerner. Det bör därför i ÅRKL och ÅRFL tas in hänvisningar till tillämpliga bestämmelser i årsredovisningslagen. När det gäller årsredovisningen bör det i ÅRKL och ÅRFL hänvisas till årsredovisningslagens bestämmelser om tilläggsupplysningar i årsredovisningen. När det gäller koncernredovisningen åstadkoms samma sak genom befintliga hänvisningar i ÅRKL och ÅRFL till årsredovisningslagen. Det undantag som görs för icke finansiella företag i fråga om vissa koncerninterna transaktioner bör även medges finansiella företag för att på motsvarande sätt underlätta för de finansiella företagen.

Ovan har föreslagits att mindre icke finansiella företag och koncerner undantas från de föreslagna bestämmelserna om upplysningar om transaktioner med närstående samt att mindre icke finansiella företag som är publika aktiebolag ges vissa lättnader från upplysningskraven. Ändringsdirektivet innehåller inte någon motsvarande möjlighet till undantag för mindre finansiella företag och koncerner. Som framförts i avsnitt 5.1.2 har detta sin bakgrund i att särskilda behov av god genomlysning gör sig gällande för finansiella företag. Det föreslås därför inte några lättnader för mindre finansiella företag och koncerner.

### *”Närstående part”*

En särskild fråga är vilken innebörd ”närstående part” har. Av direktivet följer att begreppet ska ha samma betydelse som i de internationella redovisningsstandarder som har antagits i enlighet med IAS-förord-

ningen. Härmed avses den ovan nämnda redovisningsstandarden IAS 24. Där anges att en part är närstående till ett företag om parten

- a. direkt eller indirekt genom en eller flera mellanhänder
  - i. utövar ett bestämmande inflytande över eller står under ett bestämmande inflytande från det företaget, eller står under samma bestämmande inflytande som företaget (detta inbegriper moderföretag, dotterföretag och systerföretag),
  - ii. har en andel i företaget, som ger den ett betydande inflytande över företaget, eller
  - iii. har ett gemensamt bestämmande inflytande över företaget,
- b. är ett av företagets intresseföretag (enligt definitionen i IAS 28 *Innehav i intresseföretag*),
- c. är ett joint venture i vilket företaget är samägare (se IAS 31 *Andelar i joint ventures*),
- d. är en nyckelperson i ledande ställning i företaget eller dess moderföretag,
- e. är nära familjemedlem till någon av de personer som avses i a eller d,
- f. är ett företag som står under bestämmande inflytande av, står under ett gemensamt bestämmande inflytande av eller står under betydande inflytande av, eller för vilket en betydande andel av rösterna i ett sådant företag innehas av, direkt eller indirekt, en sådan person som avses i d eller e, eller
- g. parten är en plan för ersättningar efter avslutad anställning till förmån för anställda i företaget, eller till ett företag som är närstående till företaget.

För att säkerställa att begreppet ges motsvarande innebörd bör närståendebegreppet i den svenska lagen avgränsas på ett sätt som i sak överensstämmer med definitionen i IAS 24. I promemorian har det föreslagits att begreppet definieras i årsredovisningslagen genom en hänvisning till definitionen av närstående part i de internationella redovisningsstandarder som har antagits i enlighet med IAS-förordningen. Flera remissinstanser har invänt mot en sådan lagstiftningsteknik.

Regeringen delar uppfattningen att den lagstiftningsteknik som i denna del har förordats i promemorian inger betänkligheter. Från allmänna utgångspunkter är det mindre lämpligt att utforma den svenska lagtexten på ett sätt som innebär att dess materiella innehåll framgår endast vid en jämförelse med en viss internationell redovisningsstandard. Detta gäller i synnerhet som den ifrågavarande standarden i sig är tämligen komplicerad och svårtillgänglig. Det bör således i årsredovisningslagen uttryckligen anges vilka kategorier av närstående som omfattas trots att lagtexten därmed blir tämligen komplicerad.

#### *Upplysningar om transaktioner med närstående i delårsrapport*

Årsredovisningslagen innehåller sedan den 1 juli 2007 bestämmelser om att en delårsrapport ska innehålla uppgifter om sådana transaktioner med närstående som väsentligen påverkat företagets ställning och resultat (se 9 kap. 3 § fjärde stycket årsredovisningslagen, jfr prop. 2006/07:65). I det sammanhanget finns alltså sedan tidigare ett upplysningskrav av

liknande slag som det som nu föreslås införas såvitt gäller årsredovisningen. De upplysningskrav som nu föreslås är emellertid mer detaljerade och ingående än de upplysningskrav som gäller i fråga om delårsrapporten.

Det förhållandet att det nu införs krav på upplysningar om närstående-transaktioner i årsredovisningen bör inte föranleda några ändringar i de likartade bestämmelserna som sedan tidigare sålunda gäller i fråga om delårsrapporten. Bestämmelserna bärs upp av delvis olika syften. De bakomliggande EG-rättsliga regleringarna innebär dessutom att de nationella lagstiftarnas handlingsutrymme i dessa avseenden är begränsat.

## 5.5 Redovisning av bolagsstyrningsinformation

### 5.5.1 Nya bestämmelser om bolagsstyrningsrapport

**Regeringens förslag:** Aktiebolag, bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag och försäkringsaktiebolag som har aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad ska upprätta en bolagsstyrningsrapport. Rapporten ska ingå i förvaltningsberättelsen eller utgöra en från årsredovisningen skild handling.

Rapporten ska innehålla uppgift om bl.a. principer för bolagsstyrning, den interna kontrollen och riskhanteringen i samband med den finansiella rapporteringen, bolagsstämman beslutanderätt, aktieägarnas rättigheter, styrelsens sammansättning och hur den fungerar samt vissa förhållanden som kan ha betydelse för möjligheterna att genomföra ett offentligt uppköp av företaget. Om ett företag har valt att avvika från den bolagsstyrningskod som företaget tillämpar, ska rapporten innehålla en förklaring till detta.

För bolag som endast har teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad ska kraven på bolagsstyrningsrapportens innehåll som regel vara mindre långtgående. Sådana bolag ska t.ex. inte behöva lämna uppgift om bolagsstämman beslutanderätt, aktieägarnas rättigheter eller styrelsens sammansättning.

Om bolagsstyrningsrapporten utgör en från årsredovisningen skild handling och uppgifter om sådana förhållanden som kan ha betydelse för möjligheterna att genomföra ett offentligt uppköp av företaget lämnas i förvaltningsberättelsen, ska det vara tillräckligt att rapporten i dessa delar hänvisar till uppgifterna i förvaltningsberättelsen.

Utgör bolagsstyrningsrapporten en från årsredovisningen skild handling ska den som regel få offentliggöras genom att göras tillgänglig på bolagets webbplats.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian har rapporten dock benämnts företagsstyrningsrapport. Vidare har i promemorian föreslagits att rapporten alltid ska vara en del av årsredovisningen (se promemorian s. 74 f.).

**Remissinstanserna:** De flesta remissinstanser har inte haft några invändningar mot promemorians förslag.

*Kollegiet för svensk bolagsstyrning* och *Svenskt Näringsliv* har förordat att rapporten, när den inte utgör en del av förvaltningsberättelsen, inte ska ingå i årsredovisningen. De har också ansett att den i sådana fall ska kunna offentliggöras genom att göras tillgänglig på bolagets webbplats. Samma synpunkt har framförts av *Svenska Bankföreningen* och *Finansbolagens förening*. *Rådet för finansiell rapportering* har anslutit sig till de synpunkter som Kollegiet för svensk bolagsstyrning har framfört.

*Revisorsnämnden* har ansett att det bör krävas att rapporten upprättas separat från förvaltningsberättelsen. *FAR SRS* och *Sveriges Redovisningskonsulters förbund SRS* har ansett att rapporten inte bör ingå i årsredovisningen.

*Kronofogdemyndigheten* har ifrågasatt förslaget att ett mindre långtgående krav på rapporten som regel ska gälla för bolag som endast har teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad.

**Förslaget i utkastet till lagrådsremiss:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** *Svenskt Näringsliv* har ifrågasatt om huvudregeln bör vara att rapporten ingår i förvaltningsberättelsen. Vidare har *Svenskt Näringsliv* ansett att det bör övervägas ytterligare om det över huvud taget ska vara möjligt att upprätta rapporten som en del av årsredovisningen.

I övrigt har förslaget i utkastet tillstyrkts eller lämnats utan invändning av samtliga remissinstanser som har beretts tillfälle att yttra sig över utkastet.

**Bakgrund:** Frågor om hur företag bör styras (corporate governance) har under senare år rönt stor uppmärksamhet. Ett antal företagsaffärer har placerat frågorna högt på dagordningen inom EU. Inriktningen på EU:s arbete på området har varit bl.a. att säkerställa bättre information från, i första hand, noterade företag om vilka principer för bolagsstyrning som tillämpas och hur dessa principer efterlevs. I enlighet härmed har det i ändringsdirektivet (se artikel 1.7) tagits in bestämmelser om att alla noterade företag inom EU ska upprätta och offentliggöra en bolagsstyrningsrapport ("årsberättelse om företagsstyrningen" med direktivets terminologi). Ändringsdirektivets utgångspunkt är att bolagsstyrningsrapporten ska utgöra en del av förvaltningsberättelsen. Direktivet medger emellertid att bolagsstyrningsrapporten upprättas som en från förvaltningsberättelsen skild handling, om den offentliggörs tillsammans med förvaltningsberättelsen. I dessa fall kan offentliggörande också ske genom en hänvisning i förvaltningsberättelsen till den företagets webbplats där bolagsstyrningsrapporten finns tillgänglig för allmänheten.

Rapporten ska i huvudsak innehålla:

1. en hänvisning till den kod för bolagsstyrning som företaget tillämpar och all relevant information om de metoder för bolagsstyrning som bolaget tillämpar utöver kraven i nationell lagstiftning samt uppgift om var koden finns offentligt tillgänglig,

2. uppgift om vilka delar av den tillämpade koden som företaget avviker från och en förklaring till avvikelserna eller, om företaget beslutat att inte tillämpa koden alls, uppgift om detta och en förklaring till det ställningstagandet,

3. en beskrivning de viktigaste delarna av företagets system för intern kontroll och riskhantering, till den del de har ett samband med den finansiella rapporteringen,

4. uppgift om väsentliga direkta eller indirekta aktieinnehav i företaget,

5. uppgift om innehavare av värdepapper som medför särskilda kontrollrättigheter och en beskrivning av dessa rättigheter,

6. uppgift om begränsningar i rösträtten på bolagets aktier,

7. uppgift om regler för tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt för ändring av bolagsordningen,

8. uppgift om av bolagsstämman lämnade bemyndiganden för styrelseledamöter, särskilt beträffande möjligheten att emittera och återköpa aktier i bolaget.

9. en beskrivning av hur bolagsstämman fungerar och dess huvudsakliga beslutanderätt tillsammans med en beskrivning av aktieägarnas rättigheter och hur dessa kan utövas, utöver vad som följer av nationella lagar och andra författningar,

10. uppgift om hur styrelsen och inom styrelsen inrättade kommittéer är sammansatta och fungerar.

Sådana uppgifter som avses i punkterna 4–8 omfattas sedan tidigare av ett upplysningskrav i Europaparlamentets och rådets direktiv om uppköpserbjudanden.<sup>9</sup> För svensk del återfinns bestämmelserna om detta i 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen, 6 kap. 1 § ÅRKL samt 6 kap. 1 § ÅRFL (jfr prop. 2005/06:140 s. 70 f.). I den mån ett företag, till följd av nyss nämnda direktiv, lämnar upplysningar av detta slag i förvaltningsberättelsen medger ändringsdirektivet att bolagsstyrningsrapporten, i de fall då denna utgör en separat handling, endast hänvisar till motsvarande uppgifter i förvaltningsberättelsen.

Medlemsstaterna får under vissa förutsättningar undanta företag som endast har andra värdepapper än aktier noterade på en reglerad marknad från delar av upplysningskravet (punkterna 1, 2, 9 och 10).

## Skälen för regeringens förslag

### *Terminologi*

I ändringsdirektivet används genomgående termen företagsstyrning för att beteckna det som på engelska kallas corporate governance. Den ifrågavarande rapporten benämns där årsberättelse om företagsstyrningen. Även i promemorian har ordet företagsstyrning använts. Som flera remissinstanser har påpekat är dock termen bolagsstyrning att föredra, särskilt mot bakgrund av att kravet på rapport här föreslås gälla endast för aktiebolag och motsvarande finansiella företag (se nedan).

### *Formerna för genomförandet*

Ändringsdirektivet kräver att det införs nationella bestämmelser om att noterade företag ska upprätta en bolagsstyrningsrapport. Direktivets ut-

<sup>9</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden (EUT L 142, 30.4.2004, s. 12, Celex 32004L0025).

gångspunkt är att rapporten ska ingå i förvaltningsberättelsen. Direktivet medger emellertid också att rapporten upprättas som en separat handling. I båda fallen ska rapporten revideras i viss utsträckning och, enligt huvudregeln, offentliggöras på det sätt som i övrigt gäller i fråga om offentliggörande av årsredovisningar.

När det gäller hur dessa delar av direktivet bör genomföras för svensk del är det av intresse att notera att ett krav på upprättande av en bolagsstyrningsrapport redan finns i den kod för bolagsstyrning som tagits fram inom ramen för näringslivets självreglering. Koden har tidigare, som en konsekvens av villkoren i OMX Nordiska Börs noteringsavtal, varit bindande endast för bolag vars aktier är inregistrerade på börsen samt för bolag vars aktier är noterade och som har ett marknadsvärde överstigande tre miljarder kronor. Sedan den 1 juli 2008 omfattar emellertid koden alla svenska aktiebolag med aktier upptagna till handel på en reglerad marknad. Det står givetvis också andra företag än de som formellt är bundna av koden fritt att självvalt välja att tillämpa koden.

Den krets av företag som omfattas av de ifrågavarande bestämmelserna i ändringsdirektivet är således redan i dag skyldiga att upprätta en bolagsstyrningsrapport enligt den svenska koden för bolagsstyrning (eller, i förekommande fall, förklara varför en sådan rapport inte har upprättats). Mot denna bakgrund finns det anledning att överväga om det är möjligt och lämpligt att genomföra dessa delar av ändringsdirektivet genom bestämmelser i koden (förutsatt att denna i materiellt hänseende skulle anpassas till ändringsdirektivets nu aktuella bestämmelser).

En allmän princip är att EG-direktiv ska genomföras genom nationellt bindande regler. Härmed avses i första hand författningsbestämmelser och regler som har etablerats genom fast rättspraxis i högsta instans (se t.ex. mål C-144/99, Europeiska Kommissionen mot Konungariket Nederländerna, REG 2001 s. I-3541, punkt 17). Bestämmelser som har utfärdats inom ramen för näringslivets självreglering torde normalt inte vara att betrakta som bindande föreskrifter i den angivna bemärkelsen, i synnerhet inte om de företag som omfattas av bestämmelserna har en möjlighet att avvika från dessa i enlighet med ”följ eller förklara”-modellen.

På senare år har det visserligen förekommit att det i rättsakter från EU uttryckligen har föreskrivits att de kan genomföras genom självreglering i näringslivet. Så var fallet i direktivet om uppköpserbjudanden, som för svensk del också delvis kom att genomföras genom bestämmelser som antagits inom ramen för näringslivets självreglering (se vidare prop. 2005/06:140 s. 42 f.). Det nu aktuella direktivet innehåller dock inte några andra föreskrifter om hur direktivet ska genomföras än sådana som normalt används i EG-direktiv. Sålunda sägs i artikel 5 att medlemsstaterna ska ”sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga”. Bestämmelsernas koppling till andra årsredovisningsregler och kraven på revision och offentliggörande av visst slag talar också för att de bör genomföras genom bindande författningsföreskrifter.

Med hänsyn till det anförda gör regeringen bedömningen att ändringsdirektivet inte lämnar utrymme för ett genomförande genom bolagsstyrningskoden. Direktivets bestämmelser om bolagsstyrningsrapport bör i stället genomföras på det sätt som är brukligt när det gäller redovisningsdirektiven, nämligen i årsredovisningslagen, ÅRKL och ÅRFL (jfr

avsnitt 5.1). I lagen bör dock inte införas längre gående krav än vad som följer av direktivet. Det innebär att det kommer att finnas ett behov av utfyllande normgivning. Enligt regeringens mening är det lämpligt att detta överläts åt självreglerande organ. Självregleringen kommer därmed även fortsättningsvis att spela en viktig roll på detta område.

Direktivet innehåller tydliga anvisningar om vad en bolagsstyrningsrapport ska innehålla. I enlighet med de principiella utgångspunkter som har angetts i avsnitt 5.1 bör de svenska bestämmelserna utformas i nära anslutning till direktivets lydelse. I vissa avseenden bör dock anpassningar göras för att bestämmelserna ska passa in i den svenska lagstiftningsstrukturen och terminologin.

*Sveriges advokatsamfund* har fört fram synpunkten att några av upplysningskraven inte är realistiska, eftersom det handlar om information som normalt inte är tillgänglig för bolaget (punkterna 6 och 9 ovan). Vidare har samfundet ansett att det är egendomligt att rapporten ska innehålla information som också finns i bolagsordningen. Regeringen har förståelse för dessa synpunkter. Samtidigt kan det konstateras att direktivet inte ger medlemsstaterna något handlingsutrymme på denna punkt. För att Sverige ska leva upp till direktivets krav i detta avseende måste de svenska reglerna omfatta alla de punkter som anges i direktivet. Givetvis krävs dock inte att bolaget lämnar upplysningar om sådana förhållanden som det saknar kännedom om, t.ex. för bolaget okända avtal mellan aktieägare. I sammanhanget förtjänar det vidare att påpekas att det förhållandet att viss information som ska lämnas i rapporten kan finnas tillgänglig på annan plats, t.ex. i bolagsordningen, enligt direktivet inte befriar företaget från att ta med den i rapporten. Det kan också här erinras om att vissa bolag redan i dag är skyldiga att lämna information av detta slag enligt de bestämmelser som med anledning av direktivet om uppköpserbjudanden har tagits in i 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen, 6 kap. 1 § ÅRKL samt 6 kap. 1 § ÅRFL.

### *Tillämpningsområde*

Ändringsdirektivet föreskriver att en bolagsstyrningsrapport ska upprättas av företag (som omfattas av det fjärde bolagsrättsliga direktivet, bankredovisningsdirektivet eller försäkringsredovisningsdirektivet) vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad, alltså på vad som i dagligt tal brukar kallas för noterade företag. I årsredovisningslagen har, med utgångspunkt i samma formulering i de bakomliggande EG-reglerna, avgränsningen tidigare gjorts på så sätt att företag vars andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är noterade på en reglerad marknad räknas till denna kategori (se prop. 2005/06:116 s. 86 f.). Det saknas anledning att göra någon annan avgränsning i detta sammanhang.

Bestämmelserna om bolagsstyrningsrapporten i de svenska årsredovisningslagarna bör alltså vara tillämpliga på noterade företag i den bemärkelse som nyss angetts. Det står emellertid Sverige fritt att föreskriva ett vidare tillämpningsområde än så. Som skäl för att kräva att även andra företag än noterade företag upprättar en rapport av aktuellt slag kan anföras att intresset av genomlysning och tydlighet när det gäller bolagsstyrningsfrågor gör sig gällande i fråga om alla typer av företag med

externa intressenter. Det kan, utöver noterade företag, handla om kommunala och statliga bolag, kooperativ och ömsesidiga försäkringsbolag. Ett krav på bolagsstyrningsrapport medför en rad fördelar för externa intressenter, som på detta sätt får en ökad insyn i företagets styrning och interna kontroll. Denna ökade genomlysning borgar för ett stärkt förtroende och en förbättrad konkurrenskraft för företagen.

De fördelar som bolagsstyrningsrapporten för med sig måste emellertid vägas mot den ökade administrativa börda som ett sådant krav skulle medföra för företagen. Därvid ska beaktas att det rör sig om en tämligen omfattande rapport. För många företag kan det antas vara förhållandevis tidsödande och kostsamt att ta fram en sådan rapport.

Vid en samlad bedömning anser regeringen att övervägande skäl i dag talar mot att föreskriva ett vidare tillämpningsområde för skyldigheten att upprätta en bolagsstyrningsrapport än vad ändringsdirektivet kräver. Sålunda föreslås att skyldigheten ska gälla endast noterade företag. På så sätt kommer de svenska bestämmelserna att i allt väsentligt ha samma tillämpningsområde som de likartade reglerna i den svenska koden för bolagsstyrning, förutsatt att kodens tillämpningsområde utvidgas på det sätt som har aviserats (jfr ovan). Därmed kommer det merarbete som de nya lagbestämmelserna medför för de företag som berörs att bli begränsat.

Direktivet medger att företag som enbart har noterat andra värdepapper än aktier som regel befrias från delar av upplysningskraven. Det är alltså inte nödvändigt att kräva att sådana företag lämnar uppgift om bl.a. hur bolagsstämman och styrelsen fungerar eller aktieägarnas rättigheter. I promemorian har föreslagit att denna möjlighet utnyttjas. *Kronofogdemyndigheten* har ifrågasatt det förslaget. Enligt regeringens mening är det emellertid befogat att ta till vara denna lättnadsmöjlighet.

Som tidigare har nämnts omfattar det fjärde bolagsrättsliga direktivet, utöver aktiebolag, också vissa handelsbolag. En konsekvens härav är att ändringsdirektivets bestämmelser om bolagsstyrningsrapport formellt också omfattar sådana handelsbolag, under förutsättning att dessa har gett ut värdepapper som är noterade på en reglerad marknad. Bestämmelsernas materiella innehåll är emellertid sådant att det får anses stå klart att detta inte har varit avsikten. Sålunda ska, enligt direktivet, bolagsstyrningsrapporten innehålla uppgift bl.a. om *hur bolagsstämman fungerar* i olika avseenden, om *aktieägarnas rättigheter* och om väsentliga *aktieinnehav* i företaget. Det är uppenbart att bestämmelser av detta slag inte går att tillämpa på andra företagsformer än aktiebolag. Till saken hör att det, i vart fall när det gäller de icke finansiella företagen, i praktiken är mycket sällsynt att andra företag än aktiebolag ger ut värdepapper för handel på en reglerad marknad.

#### *Placering av bolagsstyrningsrapporten, m.m.*

Som framgått ovan ger direktivet medlemsstaterna vissa valmöjligheter när det gäller var bolagsstyrningsrapporten ska placeras och hur rapporten ska offentliggöras. Dessa valmöjligheter bör för svensk del utnyttjas på ett sätt som gör hanteringen av bolagsstyrningsrapporten så enkel och flexibel som möjligt för svenska företag. Som direktivet medger bör det

överlämnas till företagen själva att avgöra om bolagsstyrningsrapporten ska upprättas som en separat rapport eller som en del av förvaltningsberättelsen. Här förtjänar det att anmärkas att direktivet inte ger medlemsstaterna möjlighet att, vilket *Revisorsnämnden* och *Svenskt Näringsliv* har varit inne på, kräva att rapporten upprättas separat.

En särskild fråga är om rapporten bör utgöra en del av årsredovisningen även i de fall då den upprättas som en från förvaltningsberättelsen skild handling. I promemorian har den frågan besvarats jakande. Några remissinstanser har invänt mot den bedömningen och förordat att rapporten inte ska ingå i årsredovisningen.

I denna del kan det till en början konstateras att ändringsdirektivet inte kräver att rapporten utgör en del av årsredovisningen. Någon bestämmelse av den innebörden finns inte i direktivet. Tvärtom innehåller direktivet formuleringar som talar för att tanken är att rapporten, i likhet med vad som enligt det fjärde bolagsrättsliga direktivet gäller i fråga om förvaltningsberättelsen (jfr prop. 1995/96:10, del 2, s. 4 f.), ska kunna upprättas som en separat handling vid sidan av årsredovisningen (jfr t.ex. artikel 7.2). Som flera remissinstanser har påtalat skulle det också medföra fördelar både för bolaget självt och för dess externa intressenter om det tillåts att rapporten upprättas vid sidan av årsredovisningen. Av särskild betydelse i det sammanhanget är det förhållandet att de krav på revisorsgranskning som föreslås gälla beträffande rapporten (se vidare avsnitt 5.5.3) är mindre långtgående än de som gäller i fråga om årsredovisningen. För bolagets externa intressenter kan det vara förvirrande om olika delar av årsredovisningen på detta sätt skulle revisorsgranskas i olika grad. I praktiken skulle resultatet kunna bli att denna del av årsredovisningen likväl skulle komma att revisorsgranskas i samma utsträckning som övriga delar. En sådan utveckling vore, med hänsyn till de kostnader och den administration som detta skulle innebära, inte önskvärd.

Mot bakgrund av det anförda föreslår regeringen att bolagsstyrningsrapporten, när den inte utgör en del av förvaltningsberättelsen, ska utgöra en från årsredovisningen skild handling.

Direktivet tillåter att medlemsstaterna befriar företag som upprättar en från förvaltningsberättelsen skild bolagsstyrningsrapport från skyldigheten att i denna rapport ta med sådana upplysningar som företaget, i enlighet med direktivet om uppköpserbudanden (jfr 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen, 6 kap. 1 § ÅRKl och 6 kap. 1 § ÅRFL), lämnar i förvaltningsberättelsen. Det handlar om uppgifter om olika slags förhållanden som kan ha betydelse för möjligheterna att genomföra ett offentligt uppköp av företaget. I syfte att göra hanteringen så enkel som möjligt för svenska företag föreslår regeringen att denna möjlighet utnyttjas. Tilläggas kan att samma teknik torde kunna tillämpas också då rapporten utgör en del av förvaltningsberättelsen.

Direktivet ger också medlemsstaterna en möjlighet att tillåta företag som upprättar en från förvaltningsberättelsen skild bolagsstyrningsrapport att offentliggöra rapporten genom en hänvisning i förvaltningsberättelsen till den företags webbplats där rapporten finns tillgänglig. I promemorian, vars förslag byggde på att bolagsstyrningsrapporten alltid skulle utgöra en del av årsredovisningen, gjordes bedömningen att denna möjlighet inte borde utnyttjas. Några remissinstanser har invänt mot det

förslaget och förordat att det ska vara möjligt att offentliggöra rapporten på företagets webbplats.

Skälen för den bedömning som gjordes i promemorian var i huvudsak att det både från praktiska och principiella utgångspunkter ansågs vara betänkligt att tillåta att olika delar av årsredovisningen offentliggörs på olika sätt. Dessa skäl gör sig emellertid inte gällande om den särskilda rapporten, som det föreslås i denna lagrådsremiss, upprättas som en från årsredovisningen skild handling. Några andra skäl mot att tillåta en sådan webb-publicering som direktivet medger i dessa fall finns inte heller. Regeringen föreslår därför att det ska vara möjligt att offentliggöra rapporten på företagets webbplats i de fall då rapporten har upprättats som en från årsredovisningen+ skild handling.

*Bolagsverket* har lyft fram frågan om huruvida underlåtenhet att ge in rapporten ska medföra att reglerna om tvångslikvidation i 25 kap. aktiebolagslagen blir tillämpliga. Tvångslikvidation kan visserligen framstå som en väl ingripande påföljd i de fall då det endast är bolagsstyrningsrapporten som inte har getts in till verket. Samtidigt framstår det från principiella och praktiska utgångspunkter som mest ändamålsenligt att ha ett enhetligt sanktionssystem i detta avseende och inte gradera olika typer av underlåtenheter när det gäller skyldigheten att ge in årsredovisningen. Det ska också beaktas att tvångslikvidation blir aktuellt först när förelägganden och förseningsavgifter inte haft önskad effekt (se 25 kap. 11 § första stycket 2 och 24 § aktiebolagslagen samt 8 kap. 6 § årsredovisningslagen). Sammantaget anser regeringen att övervägande skäl talar mot att införa särskilda sanktionsregler med avseende på underlåtenhet att ge in bolagsstyrningsrapporten.

Det som har sagts i det nyss föregående avser den situationen då bolagsstyrningsrapporten, såsom en del av förvaltningsberättelsen, ingår i årsredovisningen. Som framgått tidigare ska bolaget emellertid enligt det förslag som läggs fram här kunna välja att i stället upprätta rapporten vid sidan av årsredovisningen och offentliggöra den genom att göra den tillgänglig på sin webbplats. I en sådan situation bör givetvis de sanktioner som har angetts i det föregående inte bli tillämpliga, om bolagsstyrningsrapporten inte ges in tillsammans med årsredovisningen. I författningskommentaren behandlas frågan om sanktioner i de fallen.

## 5.5.2 Upplysningar om intern kontroll i koncernredovisningen

**Regeringens förslag:** En koncernredovisning ska inte behöva innehålla någon bolagsstyrningsrapport. I koncernredovisningen för ett moderbolag som är ett aktiebolag, bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag eller försäkringsaktiebolag ska emellertid, om bolaget självt eller något av dess dotterföretag är noterat, upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen om de viktigaste inslagen i de interna kontroll- och riskhanteringssystem som tillämpas vid upprättande av koncernredovisningen. Det ska vara tillåtet att i stället lämna dessa upplysningar i moderbolagets bolagsstyrningsrapport, såvida den upprättas som en från årsredovisningen skild handling som offentliggörs tillsammans med förvaltningsberättelsen. I sådana fall ska koncernredovisningen innehålla en hänvisning till denna rapport.

Ett bolag som har utnyttjat möjligheten att lämna de ifrågavarande koncernupplysningarna i moderbolagets bolagsstyrningsrapport i stället för i förvaltningsberättelsen för koncernen ska vara skyldigt att offentliggöra rapporten tillsammans med moderbolagets årsredovisning.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian har dock inte föreslagits att upplysningarna om intern kontroll på koncernnivå skulle få lämnas i moderbolagets bolagsstyrningsrapport i stället för i koncernredovisningen. Vidare har där föreslagits att upplysningskravet ska gälla endast om moderbolagets egna aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är noterade (se promemorian s. 83 f.).

**Remissinstanserna:** Det stora flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det. *Kollegiet för svensk bolagsstyrning*, *Svenskt Näringsliv* och *FAR SRS* har dock ansett att det i förekommande fall bör vara möjligt att upprätta ett gemensamt avsnitt om intern kontroll och riskhantering för moderbolaget och koncernen i moderbolagets bolagsstyrningsrapport. *Rådet för finansiell rapportering* har anslutit sig till de synpunkter som Kollegiet för svensk bolagsstyrning lämnat.

**Förslaget i utkastet till lagrådsremiss:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* och *Svenskt Näringsliv* har ansett att även en bolagsstyrningsrapport som innehåller uppgifter om intern kontroll m.m. på koncernnivå bör kunna offentliggöras genom publicering på webben (jfr avsnitt 5.5.1). I övrigt har förslaget i utkastet tillstyrkts eller lämnats utan invändningar av de remissinstanser som har beretts tillfälle att yttra sig över utkastet.

**Skälen för regeringens förslag:** Ändringsdirektivet uppställer inte något krav på att koncernredovisningen ska innehålla en bolagsstyrningsrapport. Något sådant krav bör inte heller införas i den svenska lagstiftningen. Det är tillräckligt med den information som, i förekommande fall, lämnas i de redovisningar som de enskilda företagen inom koncernen är skyldiga att upprätta.

Ändringsdirektivet innehåller emellertid krav på att en viss typ av upplysning som ska ingå i en bolagsstyrningsrapport ska lämnas också på koncernnivå. Det gäller information om interna kontroll- och riskhanteringssystem med avseende på upprättandet av redovisningen. Sålunda föreskrivs i artikel 2.2 att koncernredovisningen ska innehålla en beskrivning av de viktigaste inslagen i koncernens interna kontroll- och riskhanteringssystem med avseende på upprättandet av koncernredovisningen. Artikel 2 är, genom hänvisningar i bank- och försäkringsredovisningsdirektiven, tillämplig även på de finansiella företagen. Något motsvarande krav finns inte i årsredovisningslagen, ÅRKL eller ÅRFL. Det bör således införas bestämmelser av den innebörden.

Ändringsdirektivets upplysningskrav är begränsat till att avse koncernföretag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad. Av de skäl som har redovisats i avsnitt 5.5.1 anser regeringen att de svenska bestämmelserna inte bör ges ett vidare tillämpningsområde än

vad direktivet kräver i detta avseende. Regeringen föreslår därför att de nya bestämmelserna som i enlighet med det ovan anförda tas in i årsredovisningslagen, ÅRKL och ÅRFL ska omfatta endast ”noterade koncerner”. Som direktivet är utformat bör dock, till skillnad från vad som har föreslagits i promemorian, bestämmelserna omfatta såväl den situationen då moderbolaget självt är noterat som den då något dotterföretag är det. I likhet med vad som har föreslagits i promemorian finner regeringen vidare att det är lämpligt och förenligt med direktivet att begränsa upplysningskravet till sådana koncerner där moderföretaget är ett aktiebolag eller ett motsvarande finansiellt företag (jfr avsnitt 5.5.1).

Direktivets utgångspunkt är att den ifrågavarande informationen ska lämnas i den förvaltningsberättelse som ingår i koncernredovisningen (se vidare nedan). De svenska bestämmelserna bör utformas i enlighet härmed.

Ändringsdirektivet innehåller särskilda bestämmelser för de fall då det lämnas en gemensam förvaltningsberättelse för koncernen och de företag som ingår i denna (se artikel 2.2 första stycket). För dessa fall föreskriver direktivet att den ifrågavarande informationen ska lämnas i den del av förvaltningsberättelsen som innehåller den bolagsstyrningsrapport som moderföretaget har upprättat. Utgångspunkten för den svenska lagstiftningen är att det upprättas särskilda förvaltningsberättelser för koncernen respektive för moderbolaget (se 7 kap. 4 § årsredovisningslagen, 7 kap. 2 § ÅRKL, 7 kap. 2 § ÅRFL, jfr prop. 1995/96:10, del 2, s. 134 f., del 3, s. 126 f. och del 4, s. 155 f.). Även om det i praktiken är vanligt att förvaltningsberättelserna för koncernen och moderbolaget presenteras i ett sammanhang (jfr FAR:s vägledning om årsredovisning i aktiebolag, avsnitt 2), är det alltså, juridiskt sett, fråga om två separata handlingar. Mot den bakgrunden får ändringsdirektivets nu aktuella bestämmelser – som ju förutsätter att gemensamma förvaltningsberättelser tillåts – anses sakna relevans för svenska förhållanden. Det finns dock här anledning att framhålla att detta ställningstagande inte innebär att svenska koncernföretag i framtiden ska vara förhindrade att, såsom är vanligt i dag, i praktiken ta fram en samlad förvaltningsberättelse för moderbolaget och koncernen, under förutsättning att denna innehåller information på både bolags- och koncernnivå.

I artikel 2.2 andra stycket finns en särskild bestämmelse om att den nu ifrågavarande koncerninformationen, under vissa förutsättningar, ska kunna lämnas i den från årsredovisningen skilda bolagsstyrningsrapport som moderföretaget har upprättat. Den närmare innebörden av denna bestämmelse är oklar. I promemorian har uttalats att en rimlig tolkning är att bestämmelsen endast har relevans för sådana medlemsstater som tillåter att det lämnas en gemensam förvaltningsberättelse för koncernen och de företag som ingår i denna gemensamma redovisning. Bland annat mot den bakgrunden har i promemorian den bedömningen gjorts att det inte bör införas någon bestämmelse om att upplysningar om intern kontroll och riskhantering på koncernnivå ska få tas in i moderbolagets särskilda bolagsstyrningsrapport i stället för i koncernredovisningens förvaltningsberättelse. Några remissinstanser, bl.a. *Kollegiet för svensk bolagsstyrning*, har invänt mot den bedömningen.

Enligt regeringens mening finns det starka skäl som talar för att tillåta att de ifrågavarande upplysningarna tas in i moderbolagets bolagsstyr-

ningsrapport. Att kräva separata redogörelser skulle riskera att leda till onödigt administration med åtföljande kostnader för berörda företag. En sådan ordning skulle också vara mindre väl förenlig med den praxis som, i enlighet med vad som har berörts ovan, har utvecklats när det gäller förvaltningsberättelser på koncern- och moderbolagsnivå. Regeringen anser därför att övervägande skäl talar för att upplysningarna om intern kontroll och riskhantering på koncernnivå ska få lämnas i moderbolagets särskilda bolagsstyrningsrapport i stället för i koncernredovisningen. Enligt regeringens bedömning kan en sådan ordning inte anses vara oförenlig med direktivet. För att underlätta för bolagets externa intressenter föreslås att koncernredovisningen i sådana fall ska innehålla en hänvisning till bolagsstyrningsrapporten.

Direktivet är utformat på så sätt att ett bolag som har utnyttjat möjligheten att lämna de ifrågovarande koncernupplysningarna i moderbolagets bolagsstyrningsrapport i stället för i förvaltningsberättelsen för koncernen är skyldigt att offentliggöra rapporten tillsammans med moderbolagets årsredovisning. I de situationerna lämnar direktivet således inte utrymme för att bolagen, vilket *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* har förordat, tillåts att offentliggöra rapporten (endast) genom att den publiceras på företagets webbplats (jfr ovan).

### 5.5.3 Granskning av en bolagsstyrningsrapport

**Regeringens förslag:** Bolagsstyrningsrapporten ska granskas av bolagets revisor. Om rapporten ingår i förvaltningsberättelsen, ska revisorn i revisionsberättelsen uttala sig om huruvida upplysningarna i bolagsstyrningsrapporten om internkontroll, riskhantering och sådana förhållanden som kan ha betydelse för möjligheterna att genomföra ett offentligt uppköp av företaget överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen. I övrigt ska det vara tillräckligt att revisorn uttalar sig om huruvida rapporten har upprättats eller inte.

Motsvarande granskning ska göras i de fall då rapporten inte ingår i årsredovisningen. Revisorns slutsatser ska i de fallen redovisas i ett särskilt yttrande.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag. I promemorian har dock den situationen då rapporten upprättas vid sidan av årsredovisningen inte berörts (se promemorian s. 85 f.).

**Remissinstanserna:** Det stora flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller inte haft några invändningar mot det. *Kollegiet för svensk bolagsstyrning* och *FAR SRS* har framhållit att kraven på revisorskontroll bör hållas till ett absolut minimum.

**Förslaget i utkastet till lagrådsremiss:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** *FAR SRS* har framhållit vikten av att det tydligt framgår att de krav som ska gälla i fråga om revisorsgranskning av bolagsstyrningsrapporten är mindre långtgående än de krav på revision som annars gäller i fråga om årsredovisningen.

I övrigt har förslaget i utkastet tillstyrkts eller lämnats utan invändningar av de remissinstanser som har beretts tillfälle att yttra sig över utkastet.

**Skälen för regeringens förslag:** I ändringsdirektivet finns en särskild bestämmelse om granskning av bolagsstyrningsrapporten. Det anges att artikel 51.1 andra stycket i det fjärde bolagsrättsliga direktivet ska tillämpas med avseende på vissa delar av bolagsstyrningsrapporten, nämligen de upplysningar som där ska lämnas om företagets system för internkontroll och riskhantering i samband med den ekonomiska rapporteringen samt om sådana ägarförhållanden m.m. som kan ha betydelse för möjligheterna att genomföra ett offentligt uppköp av företaget. Bestämmelsen gäller även de finansiella företagen till följd av hänvisningar i bank- och försäkringsredovisningsdirektiven till den nu aktuella bestämmelsen. I artikel 51.1 andra stycket anges att de lagstadgade revisorerna ska uttala sig om huruvida förvaltningsberättelsen överensstämmer med årsbokslutet för samma räkenskapsår eller inte. När det gäller övrig information i bolagsstyrningsrapporten föreskriver ändringsdirektivet att den lagstadgade revisorn ska kontrollera att bolagsstyrningsrapporten har upprättats. Revisorn kan alltså i dessa delar begränsa sin granskning till ett konstaterande av att rapporten finns eller inte finns. Revisorn behöver inte närmare undersöka de uppgifter som lämnas i den.

Ändringsdirektivet förutsätter alltså att bolagsstyrningsrapporten ska vara föremål för revisorsgranskning. Om rapporten, vilket föreslås vara huvudregeln, görs till en del av årsredovisningen, kommer detta att följa av 9 kap. 3 § aktiebolagslagen (2005:551) och 10 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982:713). Dessa paragrafer innehåller allmänt utformade bestämmelser om att revisorn ska granska bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning. Granskningen ska vara så ingående och omfattande som god revisionssed kräver.

Den närmare omfattningen av granskningen regleras, såvitt nu är av intresse, i 9 kap. 31 §§ aktiebolagslagen och 10 kap. 11 b § försäkringsrörelselagen. Enligt dessa paragrafer ska revisorn i revisionsberättelsen uttala sig om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. Vidare ska det särskilt anges om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning och om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Ändringsdirektivet innebär, som framgått ovan, att revisorn ska uttala sig om huruvida vissa uppgifter i bolagsstyrningsrapporten stämmer med årsredovisningens övriga delar. I övrigt behöver medlemsstaterna inte kräva annat än att revisorn uttalar sig om huruvida rapporten finns eller inte. De svenska bestämmelserna om revision av förvaltningsberättelsen innefattar, som nyss framgått, ett mer långtgående krav på revision.

I enlighet med de utgångspunkter som har redovisats i avsnitt 5.1 föreslås att den svenska regleringen inte går längre än vad direktivet kräver. Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten bör alltså innefatta en kontroll av huruvida rapporten har upprättats eller inte samt en bedömning av om upplysningarna om intern kontroll och riskhantering m.m. stämmer med årsredovisningens övriga delar. Det bör över-

lämnas åt självreglerande organ på detta område och åt utvecklandet av god revisionssed att närmare utveckla vilka krav som bör gälla i fråga om denna revisorsgranskning.

Direktivet förutsätter att bolagsstyrningsrapporten ska revisorsgranskas i samma utsträckning i de fall då den upprättas som en från förvaltningsberättelsen skild handling. En följd av förslaget att rapporten i de fallen inte ska utgöra en del av årsredovisningen är att de bestämmelser om revision som har berörts ovan inte automatiskt blir tillämpliga. För att säkerställa att en sådan revisorsgranskning som direktivet kräver kommer till stånd även i de fallen föreslås att det tas in särskilda bestämmelser om att rapporten i dessa fall ska granskas av revisor på samma sätt och i samma utsträckning som har föreslagits ovan när det gäller de fall då rapporten ingår i förvaltningsberättelsen. Resultatet av revisorns granskning av den från årsredovisningen skilda bolagsstyrningsrapporten bör lämpligen komma till uttryck i ett särskilt revisorsyttrande.

De ändringar som i det föregående har föreslagits när det gäller aktiebolag och försäkringsaktiebolag bör även gälla i fråga om bankaktiebolag och kreditmarknadsbolag. Som lagen om bank- och finansieringsrörelse är uppbyggd behövs det inte några ytterligare lagändringar för att åstadkomma detta (se 10 kap. 1 § och 11 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Även för värdepappersbolag gäller vad som är föreskrivet för aktiebolag (jfr 1 kap. 1 § första stycket ÅRKL och 1 kap. 5 § 26 lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

När det gäller revisorns granskning av den begränsade bolagsstyrningsinformation som, i enlighet med vad som närmare har utvecklats i avsnitt 5.5.2, ska lämnas i koncernredovisningen hänvisar ändringsdirektivet till artikel 37.1 andra stycket i det sjunde bolagsrättsliga direktivet. Den artikeln kräver att revisorn kontrollerar att förvaltningsberättelsen stämmer med koncernredovisningen i övrigt. I de fall då upplysningarna ingår i förvaltningsberättelsen kommer Sverige genom 9 kap. 38 § aktiebolagslagen och 10 kap. 11 e § försäkringsrörelselagen att uppfylla direktivets krav i detta avseende (för banker och kreditmarknadsbolag gäller här vad som är föreskrivet för aktiebolag i allmänhet, se 10 kap. 1 § och 11 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Dessa paragrafer innehåller nämligen bestämmelser av nyss angiven innebörd. Paragraferna innehåller därutöver vissa bestämmelser om revision som inte har någon direkt motsvarighet i ändringsdirektivet. Enligt regeringens mening saknas det anledning att i lagen införa särskilda undantag från dessa bestämmelser med avseende på just de upplysningar som avses här. I praktiken skulle sådana undantag knappast ha någon betydelse.

I det föregående har föreslagits att upplysningarna om intern kontroll och riskhanteringssystem på koncernnivå i förekommande fall ska få lämnas i moderbolagets särskilda bolagsstyrningsrapport i stället för i koncernredovisningen. I de fallen bör det vara tillräckligt att revisorn, såsom direktivet kräver, kontrollerar att upplysningarna stämmer med koncernredovisningen.

## 5.6 Värdering av vissa finansiella instrument

### 5.6.1 Icke finansiella företag

**Regeringens förslag:** Företag som omfattas av en koncernredovisning som upprättas enligt de internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS) som har antagits för tillämpning inom EU samt andra noterade företag får värdera vissa finansiella instrument enligt dessa standarder, om upplysningar om värderingen lämnas i enlighet med samma standarder.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 88 f.).

**Remissinstanserna:** Det stora flertalet remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft några invändningar mot det. *Hovrätten för Västra Sverige* har dock ifrågasatt om det är tillräckligt att i den svenska lagtexten hänvisa till de internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning inom EU. *Statistiska Centralbyrån* har betonat att möjligheten för företag att redovisa finansiella instrument på olika sätt leder till sämre jämförbarhet och att detta skulle kunna innebära behov av en särskild rapportering för statistiska ändamål. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* har ansett att särskilda skatteregler bör utformas för de finansiella instrument som det här är fråga om. Även *Rådet för finansiell rapportering* har betonat vikten av att skattefrågorna löses.

**Bakgrund:** Genom den s.k. IAS-förordningen<sup>10</sup> är företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad skyldiga att tillämpa vissa av kommissionen antagna internationella redovisningsstandarder när koncernredovisning upprättas. IAS-förordningen ger möjlighet att utsträcka förordningens tillämpningsområde så att det omfattar även andra företag och även årsredovisningar. I Sverige har denna möjlighet utnyttjats på så vis att onoterade företag får upprätta sina koncernredovisningar enligt de antagna standarderna. Det är dock inte tillåtet att upprätta årsredovisningen i enlighet med IAS-förordningen (se prop. 2004/05:24 s. 62 f.). Vid upprättande av årsredovisning ska således årsredovisningslagens värderingsbestämmelser tillämpas.

De fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven har genom åren till viss del anpassats till de av kommissionen antagna internationella redovisningsstandarderna IAS/IFRS (se avsnitt 4.1). En sådan anpassning gjordes bl.a. i och med det ändringsdirektiv om värdering och redovisning av finansiella instrument som Europaparlamentet och rådet antog år 2001.<sup>11</sup> Ändringarna återspeglar de redovisningsprinciper som finns i den internationella redovisningsstandarden IAS 39 Finansiella

<sup>10</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1, Celex 32002R1606).

<sup>11</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG av den 27 september 2001 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG och 86/635/EEG med avseende på värderingsreglerna för årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag samt i banker och andra finansiella institut (EGT L 283, 27.10.2001, s. 28, Celex 32001L0065).

instrument: Redovisning och värdering. Direktivet har införlivats i svensk rätt genom ändringar i bl.a. årsredovisningslagen (jfr prop. 2002/03:121). Genom det s.k. moderniseringsdirektivet<sup>12</sup> genomfördes ytterligare anpassningar till de av kommissionen antagna IAS/IFRS (beträffande genomförandet i svensk rätt, se prop. 2004/05:24).

Efter dessa direktivs tillkomst har emellertid ytterligare ändringar skett i de IAS/IFRS som kommissionen har antagit. En betydande ändring avser IAS 39. Genom denna ändring, som antogs i november 2004, blev det möjligt att välja att redovisa i princip alla tillgångar som utgör finansiella instrument till verkligt värde och att redovisa värdeförändringen i resultaträkningen. I november 2005 utsträcktes möjligheten att redovisa till verkligt värde till att omfatta även finansiella skulder, givet att vissa särskilda villkor är uppfyllda. I ändringsdirektivet har det tagits in en bestämmelse som anpassar redovisningsdirektiven till dessa nya förutsättningar.

Enligt artikel 1.5 i ändringsdirektivet får medlemsstaterna genom avvikelse från punkterna 3 och 4 i artikel 42a, tillåta eller kräva värdering av finansiella instrument i enlighet med de IAS/IFRS som antagits i enlighet med IAS-förordningen. Innebörden av direktivet är att medlemsstaterna får tillåta eller kräva att vissa företag eller vissa kategorier av företag ska tillämpa IAS 39, med de hänvisningar som följer till andra IAS eller IFRS, i stället för nationella regler om värdering av finansiella instrument.

De i direktivet angivna punkterna 3 och 4 i artikel 42a har införts i svensk rätt genom 4 kap. 14 § b första stycket årsredovisningslagen. Av den aktuella paragrafen framgår vilka finansiella instrument som *inte* får värderas till verkligt värde. Detta gäller följande finansiella instrument:

- finansiella instrument som hålls till förfall och som inte utgör derivatinstrument,
- lånefordringar och andra fordringar som härrör från företaget och som inte innehas för handelsändamål,
- andelar i dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag,
- egetkapitalinstrument som företaget självt har gett ut,
- avtal om villkorad ersättning i samband med förvärv och samgåenden,
- skulder, med undantag för skulder som ingår som en del i en handelsportfölj eller som utgör derivatinstrument, samt
- andra finansiella instrument som är av sådan särskild karaktär att de enligt vad som är allmänt accepterat bör redovisas på annat sätt.

För instrumenten i 4 kap. 14 b § årsredovisningslagen gäller de värderingsbestämmelser för anläggningstillgångar respektive omsättningstillgångar som följer av 4 kap. 1–9 §§ årsredovisningslagen. Detta innebär att syftet med innehavet av det finansiella instrumentet har betydelse för hur det ska värderas. Om instrumentet är avsett att stadigvarande brukas

<sup>12</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/51/EG av den 18 juni 2003 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag, banker och andra finansinstitut samt försäkringsföretag (EUT L 178, 17.7.2003, s. 16, Celex 32003L0051).

eller innehas i verksamheten, utgör det en anläggningstillgång och ska värderas enligt bestämmelserna för sådana tillgångar. Utgångspunkten i värderingen är då anskaffningsvärdet. I annat fall ska instrumentet värderas enligt bestämmelserna för omsättningstillgångar, i vilket fall det ska tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Skulder tas normalt upp till nominellt belopp.

## Skälen för regeringens förslag

### *Närmare om innebörden av ändringsdirektivets bestämmelse*

Som framgått medger ändringsdirektivet att de finansiella instrument som avses i 4 kap. 14 b § får värderas i enlighet med IAS/IFRS. Det är därför av intresse att närmare gå igenom vad en tillämpning av dessa standarder innebär avseende dessa finansiella instrument. Den standard som främst är av intresse är IAS 39.

Enligt IAS 39 punkten 9 indelas finansiella instrument i följande fyra kategorier.

1. Finansiella tillgångar och finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen.
2. Investeringar som hålls till förfall.
3. Lånefordringar och kundfordringar.
4. Finansiella tillgångar som kan säljas.

Klassificeringen får betydelse för värderingen av instrumentet. Utgångspunkten för klassificeringen är främst syftet med innehavet av det finansiella instrumentet, t.ex. om det innehas för handel eller är avsett att hållas till förfall.

IAS 39 kan i flera fall medföra en annan värdering av ett finansiellt instrument än vad som följer av årsredovisningslagen. Hur stora skillnaderna blir beror främst på hur det specifika företaget kategoriserar sina finansiella instrument enligt IAS 39, där en större valfrihet finns att identifiera ett finansiellt instrument som en post som ska tillhöra kategori 1, den s.k. verkligt värde optionen. Vissa restriktioner gäller dock för vilka finansiella instrument som får värderas med utnyttjande av verkligt värde optionen. Exempelvis får den inte tillämpas för innehav i eget kapitalinstrument som inte har något noterat marknadspris på en aktiv marknad och vars verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. För att få tillämpa verkligt värde optionen måste vidare vissa villkor vara uppfyllda. Redovisningen till verkligt värde ska leda till mer relevant information genom att den antingen:

1. eliminerar eller i betydande utsträckning minskar inkonsekvenser i värdering eller redovisning som annars skulle uppkomma vid värdering av tillgångar eller skulder eller redovisning av vinsterna och förlusterna avseende dem på olika grunder, eller
2. möjliggör att en grupp av finansiella tillgångar, finansiella skulder eller en kombination av dem förvaltas och resultatet utvärderas baserat på verkligt värde, i enlighet med en dokumenterad riskhanterings- eller investeringsstrategi och information om gruppen tillhandahålls på denna grund.

Finansiella instrument som hör till kategori 1 ska vid anskaffningstillfället tas upp till sitt verkliga värde utan beaktande av anskaffningskostnader (punkten 43). Därefter redovisas instrumentet fortsatt till verkligt värde (punkterna 46 och 47) och vinst eller förlust redovisas i resultaträkningen (punkten 55). Ett företag får inte omklassificera instrument till eller från denna kategori (punkten 50).

Ett viktigt bakomliggande motiv till verkligt värde optionen är att erbjuda ett alternativ till s.k. säkringsredovisning. Det förekommer att företag skyddar sig mot värdetförändringar på bl.a. tillgångar och skulder som beror på t.ex. valutakurser eller räntor genom att ta en motsatt position i ett finansiellt instrument (säkringsinstrument). Tanken är att en värdetförändring på den tillgång eller skuld som ska skyddas (den säkrade posten) ska motsvaras av en lika stor motsatt värdetförändring på säkringsinstrumentet. Förändringen i värde på de två posterna kommer därmed att ta ut varandra. På så sätt uppnås en matchning vid redovisning av värdetförändringen för säkrad post och säkringsinstrument. De dokumentations- och effektivitetskrav som ställs i IAS 39 för att företag ska få tillämpa säkringsredovisning är emellertid mycket omfattande och betungande. Genom att i stället tillämpa verkligt värde optionen kan ett företag använda samma värderingsregler för både säkringsinstrumentet och den säkrade posten, minska volatiliteten i redovisat resultat och därmed uppnå samma effekt som vid säkringsredovisning, utan att dokumentations- och effektivitetskrav behöver uppfyllas.

För vissa typer av finansiella instrument gäller särskilda standarder. Bland annat beträffande andelar i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures ska IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter, IAS 28 Innehav i intresseföretag samt IAS 31 Andelar i joint ventures tillämpas. I dessa standarder är utgångspunkten en värdering till anskaffningsvärde, men möjlighet finns att i stället tillämpa IAS 39 i vissa fall.

Som framgår av ändringsdirektivet är en förutsättning för att få tillämpa värderingsbestämmelserna i IAS/IFRS att de krav på upplysningar som ställs i de antagna standarderna uppfylls. De upplysningskrav som främst kommer i fråga är de som följer av IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar. Denna standard innehåller detaljerade upplysningskrav avseende de finansiella instrumentens betydelse för företagens finansiella ställning och resultat samt om karaktären och omfattningen av de risker som härrör från finansiella instrument. Om ett företag värderar en finansiell skuld till verkligt värde i enlighet med IAS 39 punkten 9 (verkligt värde optionen), ska det bl.a. lämna upplysning om förändringar i värdet som härrör från förändringarna i kreditrisken för den aktuella skulden (IFRS 7 punkten 10). Ytterligare upplysningskrav avseende finansiella instrument följer av bl.a. IAS 27, IAS 28 och IAS 31.

Sammanfattningsvis innebär således bestämmelsen i ändringsdirektivet att de finansiella instrument som i dag inte får värderas till verkligt värde enligt 4 kap. 14 b § kan göra det i större utsträckning, främst genom möjligheten att tillämpa verkligt värde optionen.

### *Bör bestämmelsen i ändringsdirektivet utnyttjas?*

Det grundläggande syftet med IAS-förordningen är att öka jämförbarheten mellan noterade företags finansiella rapporter inom EU och därigenom underlätta den ekonomiska och finansiella integrationen. Om de finansiella rapporterna upprättas utifrån ett gemensamt och internationellt accepterat regelverk, blir det lättare för investerare att värdera företag i olika länder. Det innebär i sin tur en utvidgning och fördjupning av de europeiska kapitalmarknaderna, bättre prisbildning och högre effektivitet.

Det bakomliggande syftet med den ifrågavarande bestämmelsen i ändringsdirektivet är att ett moderföretag, som i enlighet med IAS-förordningen ska tillämpa de av kommissionen antagna internationella redovisningsstandarderna vid upprättande av koncernredovisningen, i större utsträckning ska kunna göra det även vid upprättande av sin egen årsredovisning. Syftet är också att dessa standarder i motsvarande mån ska kunna användas vid upprättandet av årsredovisningen för övriga i koncernen ingående företag.

Ändringsdirektivet överläter till medlemsstaterna att tillåta eller kräva att finansiella instrument värderas och redovisas enligt antagna IAS/IFRS. Det kan gälla alla företag eller vissa företagskategorier.

Eftersom värderings- och redovisningsreglerna i IAS 39 skiljer sig åt beroende på vilken kategori ett instrument hänförs till, skulle ett krav på att alla eller vissa företag ska tillämpa IAS 39 i stället för årsredovisningslagen inte leda till en ökad jämförbarhet mellan företagens redovisningar. Det kan heller inte anses lämpligt att tvinga företagen att tillämpa ett så komplext regelverk. Att införa en tvingande reglering är därför inte aktuellt.

Ett behov av att tillämpa IAS 39 torde finnas främst hos företag som ingår i en koncern där moderföretaget är ett noterat företag. Det är rimligt att ett sådant moderföretag – som ju självt måste upprätta en koncernredovisning enligt de av kommissionen antagna IAS/IFRS – har möjlighet att värdera och redovisa finansiella instrument i sin årsredovisning enligt samma regler som används på koncernnivå. Det är också rimligt att andra moderföretag, som på frivillig basis utnyttjar möjligheten att upprätta sin koncernredovisning enligt de IAS/IFRS som kommissionen har antagit, ges samma möjlighet. Detsamma gäller dotterföretag som ingår i en koncern där moderföretaget upprättar sin redovisning enligt de av kommissionen antagna internationella redovisningsstandarderna. På så sätt behöver de i koncernen ingående företagen inte omräkna sina räkenskaper vid upprättandet av koncernredovisningens räkenskaper.

Vidare har samtliga noterade företag, oavsett om de upprättar koncernredovisning eller inte, behov av att kunna tillämpa samma redovisningsregler. För noterade företag är det också viktigt att redovisningen så långt möjligt följer internationella redovisningsprinciper eftersom det främjar jämförbarheten med andra noterade företag och underlättar kapitalanskaffning från utländska investerare.

För många företag torde det innebära betydande problem att tillämpa olika värderingsprinciper i koncernredovisningen respektive i årsredovisningen för moderföretaget. *AB Svensk Exportkredit* har i ett brev till Justitiedepartementet och Finansdepartementet (dnr Fi 2007/434) påtalat

ett antal sådana problem. Bolaget menar att moderföretag, där verkligt värde optionen inte kan tillämpas fullt ut, riskerar att drabbas av en ökad volatilitet i resultat och eget kapital, vilket innebär att stora orealiserade förluster eller vinster redovisas. Svensk Exportkredit påpekar att detta får konsekvenser bl.a. i skattehänseende och när det gäller frågan om uppfyllande av kapitaltäckningskrav. Även ur ett internt styrnings- och uppföljningsperspektiv är det, menar Svensk Exportkredit, olämpligt att redovisningsinformationen i koncernredovisningen skiljer sig från motsvarande information i årsredovisningen.

Regeringen och riksdagen har tidigare ställt sig bakom en utveckling mot att ovan nämnda kategorier av företag, inom ramen för årsredovisningslagen, ges större möjlighet att tillämpa internationella redovisningsprinciper (se prop. 2004/05:24 s. 84 f., bet. 2004/05:LU3, rskr. 2004/05:89). Det är därför naturligt att det utrymme som direktivet ger att utöka dessa företags möjlighet att tillämpa internationella redovisningsregler tas till vara.

Sammantaget görs bedömningen att det finns starka skäl för att utvidga möjligheterna till redovisning av finansiella instrument enligt IAS/IFRS. Regeringen föreslår följaktligen att de möjligheter som ändringsdirektivet ger i detta avseende utnyttjas. Som framgått ovan gör sig behovet av att använda sig av sådan redovisning främst gällande i fråga om noterade företag och koncernföretag som omfattas av en koncernredovisning som upprättas enligt IAS/IFRS. De bestämmelser som införs om saken bör följaktligen begränsas till att avse sådana företag (jfr prop. 2004/05:24 s. 91).

En konsekvens av att företag i ökad grad tillåts att redovisa finansiella instrument på olika sätt är att det kan bli svårare att jämföra olika företags redovisningar. *Statistiska Centralbyrån* har mot den bakgrunden tagit upp frågan om att införa särskilda rapporteringskrav för statistiska ändamål. Med hänsyn till det starka intresset av att begränsa företagens administrativa börda är regeringen inte beredd att förorda en sådan ordning.

Ovan har framgått att en förutsättning för att berörda företag ska få avvika från förbudet mot värdering till verkligt värde i 4 kap. 14 § b första stycket årsredovisningslagen bör vara att företaget tillämpar bestämmelserna om värdering och upplysning i IAS/IFRS. Ändringsdirektivet hänvisar härvid till dessa redovisningsstandarder. Vad som i materiellt hänseende ska gälla härvidlag framgår alltså inte direkt av ändringsdirektivet. I promemorian har föreslagits att samma teknik används i den svenska lagen. *Hovrätten för Västra Sverige* har invänt mot förslaget och menat att innehållet i de aktuella redovisningsstandarderna bör framgå direkt av den svenska lagen.

Regeringen har förståelse för den synpunkt som hovrätten har framfört (jfr övervägandena i avsnitt 5.4 om närståendebegreppet). Samtidigt bör det beaktas att årsredovisningslagen har karaktären av en ramlag. Det är därför av vikt att undvika att i onödan tynga årsredovisningslagen med den typ av detaljreglering som det är fråga om här. Till saken hör också att det här – till skillnad från vad som är fallet i fråga om den bestämmelse som har behandlats i avsnitt 5.4 – handlar om bestämmelser som företagen frivilligt väljer att tillämpa. De företag som väljer att göra det kan dessutom normalt antas ha en god kännedom om dessa bestäm-

melser, då det kan förutsättas att de i de allra flesta fall redan i dag tillämpar dessa redovisningsstandarder vid upprättande av koncernredovisningen. Det bör vidare påpekas att det är rimligt att anta att avsikten är att medlemsstaterna ska göra en hänvisning till IAS/IFRS och inte ta in dessa bestämmelser i nationell lag. Slutligen bör det beaktas att en likartad lagstiftningsteknik som den som har förordats i promemorian sedan tidigare förekommer i årsredovisningslagen (se främst 7 kap. 33 §, jfr även hänvisningar till god redovisningssed i bl.a. 2 kap. 2 § och 7 kap. 6 §).

Sammantaget talar detta för att regleringen utformas på så sätt att den hänvisar till att IAS/IFRS ska tillämpas. *Hovrätten för Västra Sverige* har ansett att det därvid bör förtydligas att det endast är de redovisningsstandarder som *har antagits* i enlighet med det förfarande som beskrivs i IAS-förordningen som avses. Detta kommer i andra bestämmelser i årsredovisningslagen till uttryck på samma sätt som har föreslagits i promemorian, nämligen genom frasen: "...internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning..." (se t.ex. 7 kap. 33 §). För att inte skapa osäkerhet kring bestämmelsernas innebörd bör samma formulering användas i det nu aktuella sammanhanget.

### *Skattemässiga konsekvenser*

Det finns ett långtgående samband mellan redovisning och beskattning. Som huvudregel gäller att det skattemässiga resultatet ska beräknas enligt bokföringsmässiga grunder (14 kap. 2 § inkomstskattelagen, [1999:1229]). Detta innebär att inkomster ska tas upp som intäkter och utgifter dras av som kostnader det beskattningsår som de hänför sig till enligt god redovisningssed. Denna regel ska tillämpas om det inte finns en uttrycklig skatteregel som säger att inkomsterna eller utgifterna ska periodiseras på något annat sätt.

Den skattemässiga behandlingen av finansiella instrument som utgör tillgångar är beroende av om instrumenten utgör lagertillgångar eller kapitaltillgångar enligt inkomstskattelagen. Finansiella instrument som utgör lagertillgångar beskattas enligt de vanliga reglerna för inkomstslaget näringsverksamhet (13–40 kap. inkomstskattelagen), vilket innebär att löpande förändringar av lagervärdet ingår i beskattningsunderlaget. Förluster på finansiella instrument som skattemässigt är lager får dras av som vilka andra förluster i näringsverksamheten som helst. För finansiella instrument som utgör kapitaltillgångar sker beskattning i stället enligt kapitalvinstreglerna (41–55 kap. inkomstskattelagen). Enligt kapitalvinstreglerna tas hela värdet förändringen upp till beskattning i samband med att tillgången avyttras (realisationsprincipen).

För vissa av de finansiella instrument som skattemässigt utgör lagertillgångar finns särskilda skatteregler (17 kap. 19–20 c §§ inkomstskattelagen). Dessa regler gäller för de finansiella instrument som avses i 4 kap. 14 a och 14 c §§ årsredovisningslagen (17 kap. 19 § inkomstskattelagen). De särskilda skattereglerna innebär i korthet att lager av finansiella instrument får tas upp till det verkliga värdet eller det samlade anskaffningsvärdet. Reglerna bygger på en kollektiv värdering på så sätt att samtliga finansiella instrument (enligt 4 kap. 14 a och c §§ årsredovis-

ningslagen) ska värderas enligt samma metod och samtliga företag i en intressegemenskap måste använda samma metod. De finansiella instrument som avses i 4 kap. 14 b § årsredovisningslagen omfattas inte av dessa regler. Det innebär att sådana instrument ska värderas enligt de allmänna lagervärderingsreglerna, i den mån de utgör skattemässigt lager.

Som skattereglerna är utformade kan således ett utnyttjande av möjligheten att värdera finansiella instrument enligt IAS/IFRS få genomslag på beskattningen, genom att löpande förändringar av lagervärdet ingår i beskattningsunderlaget. Detta resulterar i att företagen kan komma att beskattas för realiserade vinster, om företaget väljer att utnyttja den utökade möjligheten att värdera finansiella instrument till verkligt värde. Det sagda gäller emellertid enbart i den mån det finansiella instrumentet skattemässigt utgör en lagertillgång. Med de skatteregler som gäller i dag torde det därmed bli mindre intressant att utnyttja värderingsbestämmelsen i IAS 39 för de finansiella instrument som skattemässigt utgör lagertillgångar. Några remissinstanser har tagit upp den aspekten och framhållit vikten av att skattefrågorna behandlas.

Frågan om hur sambandet mellan redovisning och beskattning generellt ska se ut i framtiden är för närvarande föremål för behandling. Utredningen om sambandet mellan redovisning och beskattning (SamRoB) överlämnade i september 2008 sitt slutbetänkande (Beskattningstidpunkten för näringsverksamhet, SOU 2008:80). Där föreslås att det s.k. materiella sambandet mellan redovisning och beskattning ska avskaffas och att inkomstskattelagen ska kompletteras med ett antal olika regler om beskattningstidpunkten för inkomster och utgifter i inkomstslaget näringsverksamhet. Slutbetänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Mot den bakgrunden är det inte lämpligt att här föreslå några nya skatteregler på det nu aktuella området.

### 5.6.2 Finansiella företag

**Regeringens förslag:** Samtliga företag och koncerner som omfattas av ÅRKL och ÅRFL får värdera vissa finansiella instrument enligt de internationella redovisningsstandarder (IAS/IFRS) som har antagits för tillämpning inom EU, om upplysningar om värderingen lämnas i enlighet med samma standarder.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 98 f.).

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har tillstyrkt eller inte haft några invändningar mot promemorians förslag.

**Skälen för regeringens förslag:** Bestämmelserna om värdering av finansiella instrument i årsredovisningslagen är genom hänvisningar i ÅRKL och ÅRFL tillämpliga även för finansiella företag (se hänvisningen i 4 kap. 1 § ÅRKL och 4 kap. 1 § ÅRFL till bl.a. 4 kap. 14 a och b §§ årsredovisningslagen). För de finansiella instrument som avses i 4 kap. 14 b § årsredovisningslagen gäller som huvudregel bestämmelserna i 4 kap. 1–9 §§ årsredovisningslagen. För de finansiella företagen gäller dock vissa särregler, exempelvis finns restriktioner för uppskriv-

ning av anläggningstillgångar (se 4 kap. 2 § ÅRKL och 4 kap. 2 § ÅRFL).

En utgångspunkt för regleringen i årsredovisningslagarna för finansiella företag är att den som huvudregel ska överensstämma med regleringen för icke finansiella företag i årsredovisningslagen. Endast sådana avvikelser görs som anses vara motiverade av de särdrag som utmärker de finansiella företagen. Det skulle kunna motivera att tillämpningsområdet för ändringsdirektivets bestämmelsen om värdering av vissa finansiella instrument begränsas, på samma sätt och av samma skäl som för icke finansiella företag, till företag som omfattas av en koncernredovisning som upprättas enligt de IAS/IFRS som kommissionen har antagit samt andra noterade företag. Det finns emellertid flera skäl som talar för att samtliga finansiella företag bör få en möjlighet att tillämpa IAS 39.

Det är vanligt förekommande i finansiella företag att finansiella instrument, såsom exempelvis derivatinstrument, innehas för att säkra tillgångs- eller skuldposter med avseende på bl.a. ränterisk eller valutarisk. Detta är en viktig del i de finansiella företagens riskhantering. Tanken är att en värdeförändring på den tillgång eller skuld som ska skyddas (den säkrade posten) ska motsvaras av en lika stor motsatt värdeförändring på säkringsinstrumentet. Förändringen i värde på de två posterna kommer därmed att ta ut varandra. För att redovisningen ska kunna återspegla innebörden av transaktionen på ett rättvisande sätt är det nödvändigt att säkringsinstrumentet och den säkrade posten värderas enligt samma principer så att det redovisade nettoresultatet inte påverkas. Detta möjliggörs genom reglerna om säkringsredovisning (4 kap. 14 e § årsredovisningslagen, 4 kap. 1 § ÅRKL och 4 kap. 1 § ÅRFL). Säkringsredovisningsreglerna medger dock endast att tillgångar och skulder som uppfyller kraven på en säkrad post enligt ett system för säkringsredovisning till verkligt värde får värderas enligt det systemet. På grund av denna begränsning samt de kostnader som är förenade med en sådan tillämpning är det inte alltid ett rimligt alternativ att tillämpa säkringsredovisning. I ett sådant fall kommer värdeförändringarna på de två posterna inte att spegla varandra, vilket resulterar i en resultatvolatilitet som inte speglar det underliggande syftet med placeringarna. Om de aktuella posterna får värderas till verkligt värde i enlighet med IAS 39, undviks detta problem.

Utöver ÅRKL och ÅRFL ska finansiella företag även tillämpa Finansinspektionens redovisningsföreskrifter. Kreditinstitut och värdepappersbolag ska tillämpa Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2006:16) och försäkringsföretag ska tillämpa Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2006:17). Finansinspektionen har sedan år 2004 successivt anpassat sina redovisningsföreskrifter till av kommissionen antagna IAS/IFRS. Samtidigt har det tidigare funnits en möjlighet för onoterade finansiella företag att på vissa villkor fortsätta att tillämpa äldre redovisningsföreskrifter. Den 1 januari 2007 upphörde dock denna möjlighet. Av allmänna råd till FFFS 2006:16 och FFFS 2006:17 framgår att antagna IAS/IFRS bör tillämpas av alla finansiella företag, om inte något annat följer av lag eller annan författning eller följer av Finansinspektionens föreskrifter och

allmänna råd (allmänna råd till 2 kap. punkten 1 FFFS 2006:16 samt allmänna råd till 2 kap. punkten 1 FFFS 2006:17). För vissa onoterade och vissa mindre institut finns undantag från delar av upplysningskraven som följer av IFRS (allmänna råd till 2 kap. punkten 5 FFFS 2006:16 samt allmänna råd till 2 kap. punkten 5 FFFS 2006:17). Dessa undantag gäller emellertid inte de upplysningskrav som rör finansiella instrument.

Denna utveckling på normgivningsområdet för de finansiella företagen är således inte knuten till de företag som tillämpar IAS/IFRS i koncernredovisningen utan riktar sig till samtliga finansiella företag. Det är därmed rimligt att lagstiftningen anpassas till IAS/IFRS för samtliga finansiella företag.

För försäkringsföretag är utökade möjligheter till värdering av finansiella instrument till verkligt värde enligt IAS 39 dessutom särskilt angeläget av ett annat skäl. Rapporteringen i Finansinspektionens s.k. trafikljussystem utgår från verkliga värden. Det är en stor fördel om samtliga försäkringsföretag får möjlighet att grunda denna rapportering till Finansinspektionen på samma redovisningsinformation som används i den finansiella rapporteringen. Detta underlättar för företagen och förbättrar rapporteringens kvalitet, då den finansiella informationen varit föremål för revision.

Som framgått ovan är behovet av att få tillämpa värderingsbestämmelserna i IAS 39 större i företag som bedriver finansiell verksamhet. Att ge de finansiella företagen en möjlighet att tillämpa IAS 39 riskerar dock att minska jämförbarheten i den finansiella informationen. IAS 39 ger som framgått ovan ytterligare valmöjlighet vad gäller värderingen av finansiella instrument. En minskad jämförbarhet försvårar analysen av de finansiella företagens finansiella information och ställer högre krav på företagens intressenter att vara insatta i regelverkets betydelse och innebörd.

Det ska emellertid påpekas att finansiella företag redan i dag har en viss möjlighet att välja mellan olika värderingsbestämmelser, då de kan välja mellan att säkringsredovisa till verkligt värde eller att avstå från säkringsredovisning. I det fall företaget väljer att säkringsredovisa tar värdeförändringarna på sammankopplade poster ut varandra i resultaträkningen. I det fall företaget inte använder sig av möjligheten till säkringsredovisning kommer värdeförändringarna på de två posterna inte att spegla varandra, vilket resulterar i en större resultatvolatilitet än när säkringsredovisning tillämpas. Redan i dag förekommer därför en valfrihet som gör att redovisningen i likvärdiga fall inte blir jämförbar.

Som tidigare nämns ställs tydliga begränsningar och villkor upp för när verkligt värde optionen i IAS 39 får tillämpas. Som framgått av avsnitt 5.6.1 är också en förutsättning för att få tillämpa värderingsbestämmelserna i IAS 39 att de upplysningskrav som ställs i IAS/IFRS uppfylls. De omfattande upplysningskrav som företagen är skyldiga att lämna enligt IFRS 7 kan antas underlätta analysen av de finansiella företagens finansiella rapporter.

Ett problem är emellertid komplexiteten i IFRS-regelverket. För att på ett korrekt sätt kunna tillämpa IAS 39 med tillhörande andra standarder krävs både särskild redovisningskompetens och särskilda resurser, något som kan antas vara särskilt betungande för mindre finansiella företag. Den utökade möjlighet att värdera finansiella instrument till verkligt

värde enligt IAS 39 ställer vidare krav på god intern kontroll. Här bör emellertid beaktas att samtliga finansiella företag omfattas av särskilda krav enligt rörelsereglerna som bl.a. innefattar god riskkontroll och väl fungerande redovisningssystem. De är även föremål för särskild tillsyn av Finansinspektionen.

Vid en sammanvägd bedömning får övervägande skäl anses tala för att samtliga finansiella företag och koncerner tillåts att värdera och redovisa finansiella instrument i enlighet med antagna IAS/IFRS.

### *Särskilda skattemässiga konsekvenser för försäkringsföretag*

Finansiella instrument och fastigheter som innehas av försäkringsföretag betecknas i ÅRFL som placeringstillgångar. För sådana tillgångar gäller, med undantag för kontorsfastigheter som huvudsakligen är avsedda för försäkringsrörelsen samt andelar i dotterföretag och intresseföretag, att de skattemässigt ska behandlas som lagertillgångar (17 kap. 17 § inkomstskattelagen). Skattereglerna innebär att sådana finansiella instrument som avses i 4 kap. 14 a och c §§ årsredovisningslagen ska värderas på det sätt som beskrivits ovan i avsnitt 5.6.1. För övriga placeringstillgångar gäller att de får tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet även om de tagits upp till ett högre värde i räkenskaper. Till skillnad från vad som gäller för andra företag omfattar de uttryckliga skattereglerna alltså även flertalet av de finansiella instrument som räknas upp i 4 kap. 14 b § årsredovisningslagen. För försäkringsföretag kommer det därmed att bli möjligt att skriva upp värdet utan skattekonsekvenser. Om sådana vinster delas ut, blir emellertid den s.k. utdelningssparren i 21 § tillämplig.

## 5.7 Styrelsens ansvar för den finansiella rapporteringen

**Regeringens bedömning:** Ändringsdirektivets bestämmelser om styrelsens kollektiva ansvar för den finansiella rapporteringen föranleder inte några ändringar i svensk rätt.

**Promemorians bedömning:** Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 103 f.).

**Remissinstanserna:** FAR SRS har ansett att styrelsens ansvar för den finansiella rapporteringen bör komma till uttryck i lagen på ett tydligare sätt än vad som för närvarande är fallet. Övriga remissinstanser har instämt i eller inte haft några invändningar mot promemorians bedömning.

**Bakgrund:** Ändringsdirektivet ställer krav på att medlemsstaterna ska säkerställa att ledamöterna av ett företags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan kollektivt har skyldighet att se till att företagets årsredovisning, koncernredovisning, förvaltningsberättelse och, i förekommande fall, bolagsstyrningsrapport upprättas och offentliggörs i enlighet med bestämmelserna i redovisningsdirektiven och de internationella redovisningsstandarder som har antagits inom EU (artiklarna 1.8, 2.3, 3 och 4 i ändringsdirektivet, jfr artikel 42 i bankredovisningsdirektivet och artikel

65 i försäkringsredovisningsdirektivet). Genom bestämmelsen framhålls ledamöternas ”kollektiva ansvar” för den finansiella rapporteringen. Ändringsdirektivet ålägger vidare medlemsstaterna att säkerställa att nationella bestämmelser om ledamöters ansvar – ”åtminstone gentemot företaget” – tillämpas om det ifrågavarande företagsorganet inte uppfyller det ansvar som det i enlighet med det nyss sagda har. Ansvaret ska omfatta såväl redovisningen för ett enskilt företag som koncernredovisningen och bolagsstyrningsrapporten, om den utgör en från årsredovisningen skild handling. Det ska gälla i såväl icke finansiella företag som i finansiella företag.

Bestämmelserna i de fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven omfattar, som tidigare har nämnts, aktiebolag och vissa handelsbolag. En förutsättning för att ett handelsbolag ska omfattas av direktiven är att alla obegränsat ansvariga delägare är aktiebolag eller bolag som inte lyder under någon medlemsstats lagstiftning men är jämförbara med aktiebolag.

Bestämmelserna i bankredovisningsdirektivet omfattar kreditinstitut och andra finansiella institut. Begreppet finansiella institut är inte närmare definierat i detta direktiv. Vid genomförandet av direktivet i svensk rätt gjordes bedömningen att bankredovisningsdirektivets regler i första hand bör omfatta banker och kreditmarknadsbolag (se prop. 1995/96:10, del 3 s. 170).

Bestämmelserna i försäkringsredovisningsdirektivet omfattar skadeförsäkringsföretag enligt det första skadeförsäkringsdirektivet<sup>13</sup>, livförsäkringsföretag enligt det första livförsäkringsdirektivet<sup>14</sup> samt företag som driver återförsäkringsrörelse. Vid genomförandet av försäkringsredovisningsdirektivet i svensk rätt gjordes bedömning att bestämmelserna ska vara tillämpliga för försäkringsbolag (prop. 1995/96:10, del 4, s. 198).

## Gällande rätt

### *Aktiebolagslagen*

Av 8 kap. 1 § aktiebolagslagen framgår att ett aktiebolag alltid ska ha en styrelse. Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter och ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt (8 kap. 4 § aktiebolagslagen). I publika aktiebolag ska det alltid finnas en verkställande direktör (se 8 kap. 50 § aktiebolagslagen). Den verkställande direktören ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt (8 kap. 29 § samma lag).

<sup>13</sup> Rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (EGT L 228, 16.8.1973, s. 3, Celex 31973L0239).

<sup>14</sup> Rådets första direktiv 79/267/EEG av den 5 mars 1979 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva direkt livförsäkringsrörelse (EGT L 63, 13.3.1979, s. 1, Celex 31979L0267).

Av 29 kap. 1 och 2 §§ aktiebolagslagen följer att en stiftare, styrelseledamot, verkställande direktör, revisor, lekmannarevisor eller särskild granskare som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar bolaget ska ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas en aktieägare eller någon annan genom överträdelse av aktiebolagslagen, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen. Styrelseledamöternas ansvar provas individuellt.

### *Finansiella företag*

Liknande ansvarsregler som de som finns i aktiebolagslagen finns, såvitt gäller försäkringsbolag, i försäkringsrörelselagen (se främst 8 kap. 7 § och 16 kap. 1 och 2 §§). För bankaktiebolag, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag gäller i detta avseende vad som är föreskrivet för aktiebolag i allmänhet (10 kap. 1 § och 11 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse samt 1 kap. 1 § första stycket ÅRKL och 1 kap. 5 § 26 lagen [2007:528] om värdepappersmarkanden).

Även sparbankslagen (1987:619) och lagen (1995:1570) om medlemsbanker innehåller regler om ledande befattningshavares ansvar. Av 3 kap. 1 § sparbankslagen framgår bl.a. att styrelsen ska förvalta sparbankens angelägenheter i enlighet med vad som föreskrivs i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse. Av 9 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen framgår att en stiftare, huvudman, styrelseledamot, delegat, revisor, lekmannarevisor eller granskare som när han eller hon fullgör sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar en sparbank, ska ersätta skadan. Detsamma gäller när skadan tillfogas någon annan genom överträdelse av sparbankslagen, lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar, tillämplig lag om årsredovisning, lagen om bank- och finansieringsrörelse eller bankens reglemente.

Motsvarande bestämmelser gäller även för medlemsbanker (se bl.a. 6 kap. 1 § och 11 kap. 1 och 2 §§ lagen om medlemsbanker).

### *Lagen om handelsbolag och enkla bolag*

Regler om bolagsmans skadeståndsansvar finns i 2 kap. 14 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag. En bolagsman som uppsåtligen eller av oaktsamhet skadar bolaget när han fullgör sina uppgifter ska ersätta skadan. Under vissa förhållanden kan skadeståndet jämkas. Skadeståndansvaret provas individuellt för varje bolagsman. Om det är flera som ska ersätta en uppkommen skada, svarar de emellertid solidariskt för skadeståndet, med regressrätt i förhållande till övriga bolagsmän.

### *Årsredovisningslagen m.m.*

Styrelsen är ett kollegialt organ. Beslut fattas som utgångspunkt av styrelsen i beslut för sammansättning (8 kap. 21 § aktiebolagslagen samt 8 kap. 11 § försäkringsrörelselagen). Det innebär i och för sig inte att samtliga styrelseledamöter måste ta del i beslutet. När det gäller just årsredovisningens och koncernredovisningens upprättande – vilket får

anses innefatta ett beslut att lägga fram årsredovisningen på stämma och att låta offentliggöra den – måste emellertid samtliga ledamöter involveras. Det följer av bestämmelserna i 2 kap. 7 § och 7 kap. 7 § årsredovisningslagen om att års- och koncernredovisningarna ska skrivas under av samtliga styrelseledamöter samt den verkställande direktören, om en sådan är utsedd (motsvarande krav gäller även finansiella företag genom 2 kap. 2 § och 7 kap. 4 § ÅRKL samt 2 kap. 2 § och 7 kap. 4 § ÅRFL). I handelsbolag – som ju inte företräds av en styrelse – ska årsredovisningen och, i förekommande fall, koncernredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare (2 kap. 7 § och 7 kap. 7 § årsredovisningslagen).

Om någon av dem som undertecknar redovisningen har anmält en avvikande mening ska yttrandet som regel fogas till redovisningen (2 kap. 7 § och 7 kap. 7 § årsredovisningslagen, 2 kap. 2 § och 7 kap. 4 § ÅRKL och 2 kap. 2 § och 7 kap. 4 § ÅRFL). Detta kan ha betydelse vid prövningen av ansvar gentemot bolaget. Detta ansvar prövas nämligen individuellt för varje styrelseledamot respektive delägare.

Den 1 juli 2007 infördes, som ett led i genomförandet av det s.k. öppenhetsdirektivet,<sup>15</sup> ett krav på att de som undertecknar ett noterat företags årsredovisning på visst sätt ska intyga redovisningens riktighet (se 16 kap. 9 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden, jfr prop. 2006/07:65 s. 119 f). Ett motsvarande krav infördes i fråga om koncernredovisningen.

Års- och koncernredovisningarna ska offentliggöras. Normalt sker detta genom att årsredovisningen ges in till Bolagsverket (se 8 kap. 3 § årsredovisningslagen, 8 kap. 1 och 5 §§ ÅRKL samt 8 kap. 5 § ÅRFL). Bristande offentliggörande är för aktiebolagens del sanktionerad genom förseningsavgift och personligt betalningsansvar i vissa fall för bl.a. styrelseledamöter (se 8 kap. 5, 6 och 12 §§ årsredovisningslagen). Var och en som är skyldig att ge in redovisningshandlingar kan vidare föreläggas att fullgöra denna skyldighet vid vite (se 8 kap. 13 § årsredovisningslagen). Motsvarande bestämmelser gäller för koncernredovisningen (se 8 kap. 16 § årsredovisningslagen).

För kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar och värdepappersbolag gäller bestämmelserna om förseningsavgifter, personligt betalningsansvar och vite i årsredovisningslagen (se 8 kap. 1 § ÅRKL). För banker och hypoteksinstitut gäller särskilda bestämmelser i ÅRKL. En verkställande direktör eller styrelseledamot i en bank eller ett hypoteksinstitut som enligt ÅRKL ska ge in redovisningshandling eller revisionsberättelse kan föreläggas att fullgöra denna skyldighet vid vite (se 8 kap. 7 § ÅRKL). Detsamma gäller för försäkringsföretag (se 8 kap. 7 § ÅRFL). Motsvarande bestämmelser gäller även för koncernredovisningen (se 8 kap. 8 § ÅRKL och 8 kap. 8 § ÅRFL).

Vid allvarliga åsidosättanden av bokföringsskyldigheten kan den som är bokföringsskyldig dömas för bokföringsbrott (se 11 kap. 5 § brotts-

<sup>15</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38, Celex 32004L0109).

balken). Bestämmelserna om bokföringsbrott omfattar dock inte koncernredovisningen. Straffansvar för bokföringsbrott kan aktualiseras för såväl styrelseledamöter i aktiebolag som bolagsmän i handelsbolag.

**Skälen för regeringens bedömning:** De ifrågavarande bestämmelserna i ändringsdirektivet avser ledamöter i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan. För svensk del får bestämmelserna i första hand anses omfatta styrelseledamöter. Även kollektivet av bolagsmän i ett handelsbolag kan, om inte annat har avtalats, sägas utgöra ett de facto ledningsorgan. Vad som sägs i det följande om styrelseledamöter gäller även personer som ingår i ett sådant organ.

Styrelsens ansvar för den finansiella rapporteringen är tämligen ingående reglerat i svensk rätt. Bestämmelser om saken finns med avseende på alla de svenska företagsformer som omfattas av redovisningsdirektiven. De sanktioner som gäller om styrelseledamöter åsidosätter sitt ansvar för rapporteringen får anses vara ändamålsenliga och effektiva. Av särskild betydelse är här det allmänna skadeståndsansvar som styrelseledamöter, enligt de olika tillämpliga lagarna, har gentemot företaget om de genom oaktsamhet vållar företaget skada.

I sammanhanget kan det visserligen konstateras att såväl skadeståndsrättsligt som straffrättsligt ansvar enligt svensk rätt prövas individuellt för varje enskild styrelseledamot. En sådan ordning kan dock inte anses stå i strid med direktivets krav på att styrelsen ska ha en kollektiv skyldighet att svara för en lagenlig finansiell rapportering. Ändringsdirektivet får härvid förstås på så sätt att medlemsstaterna ska säkerställa att samtliga ledamöter i styrelsen har ett ansvar för rapporteringen och att ansvaret inte kan delegeras eller överlätas på annan, vare sig inom eller utanför styrelsen. Ändringsdirektivet kan däremot inte anses hindra att det görs en prövning på individnivå av om ledamöterna har fullgjort de skyldigheter som detta innebär.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att den svenska lagstiftningen lever upp till ändringsdirektivets krav när det gäller regleringen av styrelseledamöternas ansvar för den finansiella rapporteringen. Som framgått är också, vilket ändringsdirektivet kräver, de sanktionsbestämmelser som finns i de svenska lagarna vid försumlighet från styrelsens sida tillämpliga bl.a. vid åsidosättande av det ansvar som ledamöterna har för företagets redovisning m.m. Även i det avseendet får därför svensk rätt anses leva upp till kraven i ändringsdirektivet.

Den bedömning som har gjorts i det föregående gäller även i fråga om de nya rapporteringskrav som föreslås i denna lagrådsremiss.

Slutsatsen blir att det inte finns anledning att införa några nya bestämmelser i svensk rätt med anledning av dessa delar av ändringsdirektivet. Regeringen anser för närvarande inte heller att det av andra skäl är motiverat att, vilket *FAR SRS* har förordat, föreslå några ändringar i regleringen av styrelsens ansvar.

## 5.8 Sanktioner

**Regeringens bedömning:** Det behövs inte några ändringar i svensk rätt med anledning av ändringsdirektivets bestämmelser om sanktioner.

**Promemorians bedömning:** Överensstämmer med regeringens bedömning (se promemorian s. 111 f.).

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har instämt i bedömningen eller inte haft några invändningar mot den.

**Skälen för regeringens bedömning:** Genom ändringsdirektivet införs i det fjärde bolagsrättsliga direktivet en ny bestämmelse av innebörd att medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med det senare direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 1.10). Motsvarande tillägg görs i det sjunde bolagsrättsliga direktivet och i de redovisningsdirektiv som gäller på det finansiella området (artikel 2.5 samt artiklarna 3 och 4). De nya bestämmelserna, som har motsvarighet i många andra direktiv, får anses ge uttryck för allmänna EG-rättsliga principer om hur direktiv ska genomföras av medlemsstaterna.

Det finns enligt regeringens mening inte anledning till annan bedömning än att redovisningsdirektiven har genomförts i Sverige på ett korrekt och effektivt sätt. De har genomförts genom bindande föreskrifter i lag. Det finns effektiva och kraftfulla sanktioner knutna till överträdelser av bestämmelserna (se vidare avsnitt 5.7). Sammantaget får Sverige anses leva upp till de bestämmelser om sanktioner m.m. som införts i redovisningsdirektiven. Några ändringar i den svenska lagstiftningen med anledning av de nya sanktionsbestämmelserna är således inte påkallade.

Frågan om vilka sanktioner som bör gälla i fråga om underlåtenhet att följa de nya bestämmelser om bolagsstyrningsrapport som har införts genom ändringsdirektivet har behandlats i avsnitt 5.5.1.

## 5.9 Ingivande till registreringsmyndigheten av redovisningar m.m. i vissa finansiella företag

**Regeringens förslag:** Banker, hypoteksinstitut och försäkringsföretag ska ge in årsredovisningen och revisionsberättelsen samt, i förekommande fall, koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att balansräkningen och resultaträkningen fastställdes.

Banker och hypoteksinstitut ska senast två månader efter rapportperiodens utgång lämna in delårsrapport till registreringsmyndigheten.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag. I promemorian saknades dock lagförslaget i denna del (se promemorian s. 115 f.).

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft några invändningar mot det.

**Skälen för regeringens förslag:** Årsredovisningen i bl.a. aktiebolag ska offentliggöras genom att den ges in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställt balansräkningen och resultaträkningen (se 8 kap. 3 § årsredovisningslagen). Årsredovisningen ska behandlas på en ordinarie bolagsstämman som hålls inom sex månader från räkenskapsårets utgång (se 7 kap. 10 § aktiebolagslagen). Av detta följer att årsredovisningen i princip ska ges in till registreringsmyndigheten senast sju månader efter räkenskapsårets utgång. Årsredovisningen blir därigenom tillgänglig för alla som vill ta del av den. När årsredovisningen har getts in till registreringsmyndigheten, ska myndigheten kungöra detta. Det nu sagda gäller även koncernredovisningen (se 8 kap. 16 § årsredovisningslagen). Motsvarande bestämmelser gäller i huvudsak också för ekonomiska föreningar som utgör större företag (se 8 kap. 3 och 16 §§ årsredovisningslagen samt 7 kap. 4 § lagen om ekonomiska föreningar).

För kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar samt värdepappersbolag gäller de tidsgränser för inlämnade av års- och koncernredovisning som följer av årsredovisningslagen (se 8 kap. 1 § ÅRKL). För banker och hypoteksinstitut finns emellertid särskilda regler i ÅRKL. För dessa företag gäller att års- och koncernredovisningen ska ges in till registreringsmyndigheten så snart det kan ske efter det att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts av stämman (se 8 kap. 5 § ÅRKL). Detsamma gäller försäkringsföretag (8 kap. 5 § ÅRFL). Någon bortre tidsgräns, motsvarande den som finns för bl.a. aktiebolag, finns således inte för banker, hypoteksinstitut och försäkringsföretag. Det är lämpligt att en samordning görs på denna punkt, på så vis att samma bortre tidsgräns gäller. Finansinspektionen har i ett annat lagstiftningsärende (dnr Fi2007/4540) efterfrågat en sådan samordning. Regeringen föreslår därför att det införs lagregler om att banker, hypoteksinstitut och försäkringsföretag ska ge in årsredovisningen och revisionsberättelsen samt, i förekommande fall, koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda. I praktiken torde redovisningshandlingarna redan i dag ges in inom denna tidsfrist, varför den föreslagna tidsgränsen inte kan antas utgöra någon ytterligare belastning för de företag som berörs.

För de företag som enligt 9 kap. 1 § årsredovisningslagen är skyldiga att upprätta delårsrapport gäller att denna ska lämnas till registreringsmyndigheten senast två månader efter rapportperiodens utgång. Detsamma gäller en sådan delårsrapport som avses i 16 kap. 5 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. För kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar och värdepappersbolag gäller de tidsgränser för inlämnade av delårsrapport som framgår av årsredovisningslagen (9 kap. 2 § ÅRKL). Detsamma gäller försäkringsföretagen (9 kap. 2 § ÅRFL). För banker och hypoteksinstitut finns emellertid särskilda regler i ÅRKL. Av 9 kap. 3 § ÅRKL framgår att banker och hypoteksinstitut ska ge in en delårsrapport till registreringsmyndigheten så snart det kan ske och allra senast inom två månader efter rapportperiodens utgång. På motsvarande sätt som angetts ovan i fråga om års- och koncernredo-

visningar är det lämpligt att en samordning görs av bestämmelserna om inlämnade av delårsrapport. Regeringen föreslår således att samma tidsgräns som följer av årsredovisningslagen och lagen om värdepappersmarknaden ska gälla för banker och hypoteksinstitut. Banker och hypoteksinstitut bör därför lämna in delårsrapport till registreringsmyndigheten senast två månader efter rapportperiodens utgång. Eftersom dessa handlingar redan i dag torde ges in inom denna tidsfrist, kan den föreslagna tidsgränsen inte antas utgöra någon ytterligare belastning för de företag som berörs.

## 5.10 Beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier

**Regeringens förslag:** Ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier ska genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. Antalet aktier ska ändras i och med registreringen. Efter registreringen ska bolaget eller, i förekommande fall, den centrala värdepappersförvararen genast göra erforderliga ändringar i aktieboken.

I avstämningsbolag ska ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier innehålla uppgift om avstämningsdag eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Avstämningsdagen ska inte få bestämmas så att den infaller innan beslutet har registrerats.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag (se promemorian s. 117 f.).

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte haft några invändningar mot det.

**Skälen för regeringens förslag:** Aktiebolagslagen innehåller bestämmelser om uppdelning och sammanläggning av aktier (se 4 kap. 46–50 §§). Ett beslut om uppdelning eller sammanläggning ska fattas av bolagsstämman. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift bl.a. om den dag då uppdelningen eller sammanläggningen ska verkställas eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Dagen för verkställande får inte infalla senare än dagen före nästa årsstämma eller, i avstämningsbolag, dagen före avstämningsdagen för nästa årsstämma. När ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier har verkställts, ska detta genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. I avstämningsbolag ska anmälan också göras till den centrala värdepappersförvararen om att beslutet har registrerats.

Ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier ska alltså verkställas *innan* det anmäls för registrering. Denna ordning är, såsom VPC AB har påtalat i en skrivelse till Justitiedepartementet (dnr Ju2007/7383/L1), inte helt ändamålsenlig. Om Bolagsverket av någon anledning vägrar att registrera beslutet, uppkommer svåra frågor kring hur bolaget eller, i förekommande fall, den centrala värdepappersförvararen ska hantera de ändringar som i samband med verkställandet av beslutet har gjorts i aktieboken eller på avstämningskonto. För att undvika problem av det slaget bör ett beslut om uppdelning eller sammanläggning omedelbart anmälas för registrering och antalet aktier ändras i och med registreringen. Bolaget eller den centrala värde-

pappersförvararen bör därefter vara skyldigt att genast göra erforderliga ändringar i aktieboken. På så sätt åstadkoms en ordning som överensstämmer med den som gäller i den snarlika situationen då ett bolag beslutar om fondemission med utgivande av nya aktier (se 12 kap. 10 § aktiebolagslagen).

I avstämningsbolag görs uppdelningen eller sammanläggningen med utgångspunkt i vad som framgår av aktieboken om ägarförhållandena på en viss dag, den s.k. avstämningsdagen. För att aktieägare i sådana bolag ska ha möjlighet att anpassa sina aktieinnehav inför uppdelningen eller sammanläggningen är det angeläget att de i förväg vet vilken dag som ska vara avstämningsdag. Därför bör det, i fråga om sådana bolag, krävas att beslutet ska innehålla uppgift om denna dag. Även detta överensstämmer med vad som gäller vid ett beslut om fondemission med utgivande av nya aktier (se 12 kap. 6 § första stycket 4). Till skillnad från vad som gäller i en sådan situation bör det dock vid ett beslut om uppdelning eller sammanläggning vara möjligt för stämman att bemyndiga styrelsen att fastställa avstämningsdagen.

Aktieägare i bolag som inte är avstämningsbolag har som regel inte något lika starkt behov av att i förväg veta på vilken dag beslutet om uppdelning eller sammanläggning får verkan. Någon motsvarighet till avstämningsdag förekommer inte heller i andra sammanhang beträffande sådana bolag. I den mån en aktieägare i ett sådant bolag önskar vidta någon disposition med aktierna innan uppdelningen eller sammanläggningen får verkan har aktieägaren alltid möjlighet att göra det före den bolagsstämma där frågan ska behandlas. Till detta kommer att aktieägare i sådana bolag åtnjuter ett särskilt skydd genom kravet på att samtliga aktieägare som innehar överskjutande aktier ska lämna sitt samtycke till åtgärden. Mot denna bakgrund föreslås upphävande av den bestämmelse som i dag finns i 4 kap. 46 § andra stycket om att bolaget i beslutet ska fastställa en särskild dag för verkställande av beslutet.

Aktiebolagslagens bestämmelser om uppdelning och sammanläggning av aktier är tillämpliga även på bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag (se 10 kap. 1 § och 11 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). De ändringar som har föreslagits i det föregående bör lämpligen omfatta även sådana företag. För detta krävs inte några ytterligare lagändringar.

## 6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

**Regeringens förslag:** De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 mars 2009.

De nya redovisningsbestämmelser som införs med anledning av ändringsdirektivet ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

De nya bestämmelserna i aktiebolagslagen om uppdelning och sammanläggning av aktier ska inte tillämpas med avseende på beslut som har fattats före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

**Promemorian förslag:** I promemorian föreslogs att de nya bestämmelserna skulle träda i kraft den 5 september 2008 (se promemorian s. 121 f.). Det föreslogs att de nya bestämmelserna om bolagsstyrningsrapport och om upplysningar om intern kontroll och riskhantering i koncernredovisningen skulle gälla omedelbart.

**Remissinstanserna:** *Sveriges advokatsamfund*, *Svenskt Näringsliv* och *Rådet för finansiell rapportering* har ansett att den i promemorian föreslagna tidpunkten för ikraftträdande inte ger företagen tillräcklig tid att anpassa sig till de nya reglerna. Övriga remissinstanser har inte kommenterat frågan.

**Förslaget i utkastet till lagrådsremiss:** I utkastet till lagrådsremiss föreslogs att bestämmelserna skulle träda i kraft den 1 januari 2009. I utkastet fanns en särskild övergångsbestämmelse för de nya bestämmelserna om tidsfrist för ingivande av redovisningshandlingar till Bolagsverket som föreslås för vissa finansiella företag.

**Remissinstanserna:** *Svenskt Näringsliv* har ansett att även de nya bestämmelserna om bolagsstyrningsrapport samt om upplysning om intern kontroll och riskhantering i koncernredovisningen ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter ikraftträdandetidpunkten.

I övrigt har förslaget i utkastet tillstyrkts eller lämnats utan invändningar av de remissinstanser som har beretts tillfälle att yttra sig över utkastet.

**Skälen för regeringens förslag:** Ändringsdirektivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 5 september 2008. Följaktligen är det önskvärt att de svenska bestämmelser som föreslås med anledning av ändringsdirektivet träder i kraft i så nära anslutning som möjligt till denna tidpunkt. Samtidigt är det angeläget att berörda företag ges rimlig tid att anpassa sig till de nya reglerna. Mot den bakgrunden och med hänsyn till den tid som de återstående leden i lagstiftningsprocessen kan väntas ta föreslås att reglerna ska träda i kraft den 1 mars 2009.

I enlighet med vedertagna principer för lagstiftning på redovisningsområdet bör utgångspunkten vara att de redovisningsbestämmelser som företag är skyldiga att följa inte ändras under ett löpande räkenskapsår. Följaktligen bör det, som brukligt, införas en särskild bestämmelse av innebörd att de nya bestämmelserna om årsredovisningens innehåll ska tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter ikraftträdandetidpunkten. Denna bestämmelse bör, vilket några remissinstanser har förordat, omfatta även de nya bestämmelserna om bolagsstyrningsrapport och bestämmelserna om upplysning om intern kontroll och riskhantering i koncernredovisningen.

Även när det gäller de nya bestämmelser som föreslås för vissa finansiella företag om tidsfristerna för ingivande av redovisningshandlingar respektive delårsrapport (se avsnitt 5.9) finns det behov av en övergångsreglering. De nya tidsfristerna bör inte tillämpas i de fall då balansräkningen och resultaträkningen har fastställts före ikraftträdandetidpunkten respektive då rapporteringsperioden för delårsrapporten har löpt ut före den tidpunkten. Detta syfte uppnås om den ovan föreslagna bestämmelsen om framskjuten tillämpning får omfatta även dessa bestämmelser.

De nya bestämmelserna i aktiebolagslagen om uppdelning och sammanläggning av aktier (se avsnitt 5.10) bör inte tillämpas med avseende på beslut som har fattats före de nya bestämmelsernas ikraftträdande. En särskild övergångsbestämmelse med den innebörden bör tas in i lagen.

## 7 Förslagets konsekvenser

De nya bestämmelserna syftar bl.a. till att säkerställa en bättre och mer nyanserad ekonomisk rapportering när det gäller vissa förhållanden. Detta torde kunna leda till en effektivare kapitalallokering.

De nya reglerna innebär vissa utökade upplysningskrav för de företag som är skyldiga att upprätta års- eller koncernredovisning. Reglerna kan således – i vart fall i ett övergångsskede – medföra en viss kostnadsökning dels i samband med att informationen ska tas fram, dels i samband med att den ska revideras.

I lagrådsremissen föreslås inte någon ändring när det gäller de gränsvärden som sedan tidigare gäller i den svenska lagstiftningen för att skilja på större och mindre företag (50 anställda, 25 miljoner kr i balansomslutning och 50 miljoner kr i nettoomsättning, se vidare avsnitt 5.2). Det föreslås vidare att Sverige vid utnyttjandet av de undantags- och lätttnadsmöjligheter som ändringsdirektivet ger använder sig av samma gränsvärden. Några exakta uppgifter om hur många svenska företag som ligger över de gränsvärden som gäller i dag finns inte. Det har uppskattats att det rör sig om mindre än fem procent, se prop. 2005/06:116 s. 85. Mätt i procent är skillnaden marginell jämfört med om gränsvärdena i stället hade lagts på den högsta nivå som det fjärde bolagsrättsliga direktivet tillåter (50 anställda, 41,5 miljoner kr och 83 miljoner kr), jfr SOU 2008:32 s. 15.

Den nyhet som innebär den mest omfattande upplysningsskyldigheten är det nya kravet på bolagsstyrningsrapport. Arbetet med att ta fram en sådan rapport kan i många fall antas bli betydande. Här ska dock beaktas att kravet endast kommer att gälla för aktiebolag som är noterade på en reglerad marknad i EES. För svensk del kommer i första hand bolag som är noterade på OMX Nordiska Börs att beröras. Det handlar om drygt 300 företag. Samtliga dessa företag är redan i dag skyldiga att upprätta en liknande rapport till följd av bestämmelserna i den svenska koden för bolagsstyrning (eller förklara varför en sådan rapport inte har upprättats). För de flesta företag som upprättar en bolagsstyrningsrapport i enlighet med kodens bestämmelser torde arbetet med att anpassa rapportens innehåll till de krav som nu införs i lag vara av begränsad omfattning. Till detta ska läggas att en bättre intern kontroll också sparar pengar åt företagen, genom att förebygga ineffektivitet, svinn, slarv och ren brottslighet. En väl fungerande styrning är ett konkurrensmedel på kapitalmarknaden och stärker förtroendet för hur företaget sköts.

De övriga upplysningskrav som föreslås i lagrådsremissen är av mindre omfattning. Det handlar om att lämna information dels om vissa ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen, dels om vissa närstående transaktioner. Uppgifter av det senare slaget kommer att behöva lämnas endast av finansiella företag, större företag och, i viss utsträck-

ning, sådana mindre företag som är publika aktiebolag. Det finns i dag omkring fyra tusen aktiebolag eller ekonomiska föreningar som är ”större företag” i årsredovisningslagens bemärkelse. Antalet finansiella företag uppgår till knappt 800. Den ökade administrativa börda som dessa ökade upplysningskrav innebär för de företag som berörs kan antas bli marginell i förhållande till de totala kostnader som årsredovisningslagens nuvarande bestämmelser medför. Ökningen torde bli mindre än den som uppkom till följd av de nya bestämmelser om förvaltningsberättelsens innehåll som infördes den 1 maj 2005 (SFS 2005:192). Enligt Nuteks mätningar ledde dessa senare bestämmelser till en årlig kostnadsökning, för ett normaleffektivt företag, på 21 kr. Mot den bakgrunden bedöms de nu ifrågakvarande nya upplysningskraven leda till en årlig kostnadsökning som, för ett normaleffektivt företag, understiger 20 kr.

I lagrådsremissen föreslås också att företag som omfattas av en koncernredovisning som upprättas enligt de internationella redovisningsstandarderna IAS/IFRS, andra noterade företag samt samtliga finansiella företag ska ha möjlighet att i större utsträckning än hittills värdera finansiella instrument till verkligt värde. Det är upp till företagen själva att avgöra om de vill utnyttja denna möjlighet eller inte. De föreslagna lagändringarna i denna del innebär alltså en ökad flexibilitet för de företag som omfattas. De nya möjligheterna kommer i många fall att underlätta redovisningen i koncerner genom att samma redovisningsprinciper kan användas inom hela koncernen. Vidare skapas förutsättningar för en förbättrad redovisning i de finansiella företagen, då möjligheten att tillämpa verkligt värde optionen i IAS 39 utgör en lösning på de värderings- och resultaträkningsproblem som uppkommer när finansiella instrument måste värderas eller resultatredovisas på olika sätt trots att de ekonomiskt hör ihop.

Bestämmelserna om redovisning av finansiella instrument har alltså utformats så att de ger de företag som omfattas av bestämmelserna en möjlighet – men ingen skyldighet – att redovisa instrumenten enligt IAS/IFRS. Som nämns i avsnitt 5.6 är en risk med att införa en sådan dispositiv bestämmelse att jämförbarheten mellan olika företag minskar, vilket också är något *Statistiska Centralbyrån* påpekat. Detta kan särskilt utgöra ett problem hos finansiella företag, där finansiella instrument utgör ett dominerande inslag. Företagens möjlighet att välja mellan olika värderingsprinciper ställer krav på tydlig information om vilken princip som ligger till grund för värderingen och en ökad kunskap om redovisningsreglerna hos analytiker och andra intressenter. Redovisningen riskerar på så vis att bli mer svåranalyserad. Det ska emellertid nämnas att de omfattande upplysningar som företagen är skyldiga att lämna enligt IFRS 7 kan antas underlätta analysen av företagens finansiella rapporter och göra de val i redovisningen som företagen gör mer transparenta.

Angående förslaget skattemässiga konsekvenser hänvisas till avsnitt 5.6.

Förslaget att i ÅRKL och ÅRFL införa en möjlighet att tillämpa IAS/IFRS avseende vissa finansiella instrument kan förutses medföra ett visst föreskriftsarbete för Finansinspektionen. Eventuella kostnader för detta ska hanteras inom befintliga ramar.

## 8 Författningskommentar

### 8.1 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

#### 10 kap. Revision

##### 11 b §

Revisionsberättelsen *ska* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I uttalandet *ska* det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och

2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som *ska* lämnas enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, *ska* revisorerna ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

*Första och andra styckena gäller inte i fråga om revision av en sådan bolagsstyrningsrapport som avses i 6 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554). I den delen ska revisionsberättelsen i stället innehålla ett uttalande om huruvida en sådan rapport har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar i rapporten som avses i 6 kap. 6 § andra stycket 2–6 årsredovisningslagen ska berättelsen vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.*

(Jfr 10 kap. 11 b § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.3.

Av 10 kap. 8 § följer att ett försäkringsbolags årsredovisning ska granskas av revisor. Av 6 kap. 6 och 8 §§ årsredovisningslagen (se avsnitt 8.2) framgår att vissa bolag ska upprätta en bolagsstyrningsrapport som antingen ska ingå i förvaltningsberättelsen eller utgöra en från årsredovisningen skild handling. Bestämmelserna i det nya *tredje stycket* i förevarande paragraf blir tillämpliga i de fall då rapporten ingår i förvaltningsberättelsen. Kraven på revisorsgranskningens omfattning är mindre långtgående i fråga om denna rapport än när det gäller årsredovisningen i övrigt. Sålunda krävs, beträffande större delen av rapporten, endast att revisionsberättelsen innehåller ett uttalande om huruvida det har upprättats en bolagsstyrningsrapport eller inte. Revisorn är alltså inte skyldig att göra någon mer ingående granskning av rapportens innehåll. Rapporten måste dock gås igenom i sådan omfattning att revisorn kan konstatera att den i någon verklig mening utgör en sådan rapport som regleras i lagen. Att rapporten benämns ”bolagsstyrningsrapport” är inte tillräckligt. Det har överlämnats åt självreglerande organ och åt utvecklandet av god revisionssed att närmare fastställa hur ingående granskningen bör vara.

När det gäller vissa delar av rapporten ska revisorn vidare uttala sig om huruvida upplysningarna i rapporten stämmer med årsredovisningens övriga delar. Det gäller i fråga om sådana upplysningar som avses i 6 kap. 6 § andra stycket 2–6 årsredovisningslagen, dvs. upplysningar om

internkontroll och riskhantering vid upprättandet av redovisningen samt om vissa förhållanden som har betydelse för möjligheterna att genomföra ett offentligt uppköp av bolaget. Även i dessa delar har det överlämnats åt självreglerande organ och åt utvecklandet av god revisionssed att närmare fastställa hur revisorn ska utföra sin granskning.

Motsvarande ändring har gjorts i 9 kap. 31 § aktiebolagslagen (2005:551).

Av 6 kap. 9 § årsredovisningslagen, som genom hänvisningen i 6 kap. 1 § fjärde stycket ÅRFL är tillämplig för vissa försäkringsföretag, följer att bolagsstyrningsrapporten ska underkastas motsvarande revisorskontroll i de fall då rapporten har upprättats som en från årsredovisningen skild handling. Revisorns slutsatser ska i de situationerna emellertid komma till uttryck i ett särskilt revisorsyttrande och inte i revisionsberättelsen.

### **11 e §**

I moderbolaget ska revisorerna avge en särskild revisionsberättelse för koncernen. Därvid *ska 11 och 11 a §§, 11 b § första och andra styckena samt 11 c och 11 d §§ tillämpas.*

(Jfr 10 kap. 11 e § i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om koncernrevisionsberättelsen. Hänvisningen till 11 b § har utformats så att den inte omfattar de nya bestämmelser som har förts in i den paragrafen om revision av bolagsstyrningsrapport. Det beror på att någon sådan rapport inte behöver upprättas på koncernnivå.

## **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 mars 2009. De ska dock tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009. För ett bolag med kalenderår som räkenskapsår innebär det att de nya bestämmelserna om revision ska tillämpas första gången vid revision av årsredovisningen för år 2010.

## **8.2 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)**

### **1 kap. Inledande bestämmelser**

#### **3 §**

I denna lag betyder

1. företag: en fysisk eller juridisk person som direkt eller indirekt omfattas av en årsredovisning, en koncernredovisning eller en delårsrapport,

2. andelar: aktier och andra andelar i juridiska personer,

3. nettoomsättning: intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen,

4. större företag:

– företag vars andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller

– företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

5. mindre företag: företag som inte är större företag,

6. större koncerner:

– *koncerner i vilka moderföretagets eller något av dotterföretagens andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller*

– koncerner som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) koncernföretagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. mindre koncerner: koncerner som inte är större koncerner.

Vid tillämpningen av första stycket 6 b och c ska fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänför sig till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § bokföringslagen (1999:1078) ska vid tillämpningen av första stycket 4–7 och 5 kap. 6 § till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter.

(Jfr 1 kap. 3 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I *första stycket* 6 har definitionen av en större koncern utvidgats till att omfatta också koncerner i vilka moderföretagets eller något av dotterföretagets andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Sådana koncerner ska alltså alltid betraktas som större oavsett om koncernen uppfyller de i den andra strecksatsen (oförändrade) gränsvärdena. Genom ändringen anpassas definitionen till vad som i detta avseende gäller i fråga om större respektive mindre företag (se punkterna 4 och 5, jfr även artikel 6.4 i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 om sammanställd redovisning). Den ändrade definitionen får betydelse bl.a. när det gäller den nya bestämmelsen i 5 kap. 11 a § om redovisning av ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen (se 7 kap. 14 §) samt när det gäller vilka upplysningar som ska lämnas i en förvaltningsberättelse

enligt 6 kap. 1 § (se 7 kap. 32 § första stycket 6 och 31 § första stycket andra meningen, jämförda med 6 kap. 1 § femte stycket).

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

#### 4 kap. Värderingsregler

##### 14 b §

Följande finansiella instrument får inte värderas enligt 14 a §:

1. finansiella instrument som hålls till förfall och som inte utgör derivatinstrument,

2. lånefordringar och andra fordringar som härrör från företaget och som inte innehas för handelsändamål,

3. andelar i dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag,

4. egetkapitalinstrument som företaget självt har gett ut,

5. avtal om villkorad ersättning i samband med förvärv och samgåenden,

6. skulder, med undantag för skulder som ingår som en del i en handelsportfölj eller som utgör derivatinstrument, samt

7. andra finansiella instrument, som är av sådan särskild karaktär att de enligt vad som är allmänt accepterat bör redovisas på annat sätt.

Värdering enligt 14 a § får inte heller ske, om en sådan värdering inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet.

*Företag som avses i 3 kap. 4 a § andra stycket får trots första stycket värdera där angivna finansiella instrument till verkligt värde, om*

*1. det är förenligt med sådana internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, och*

*2. upplysningar om värderingen lämnas i enlighet med dessa standarder.*

(Jfr 4 kap. 14 b § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.1.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka finansiella instrument som inte får värderas till verkligt värde enligt de bestämmelser som finns om detta i 14 a §. Av det nya *tredje stycket* följer att dessa begränsningar inte gäller i fråga om sådana företag som avses i 3 kap. 4 a § andra stycket, dvs. företag som omfattas av en koncernredovisning som upprättas med tillämpning av de internationella redovisningsstandarder som har antagits i enlighet med den s.k. IAS-förordningen och andra företag vars andelar (främst aktier) eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad. En förutsättning för att ett sådant företag ska få värdera sådana finansiella instrument som avses i denna paragraf till verkligt värde är att det är förenligt med de värderingsprinciper som följer av de internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning inom EU. Företaget ska också uppfylla de upplysningsskyldigheter som anges i dessa standarder. Den nya bestämmelsen är föranledd av artikel 1.5 i ändringsdirektivet.

Bestämmelsen innebär inte att tvingande lagbestämmelser i svensk rätt om hur ett visst instrument ska klassificeras sätts ur spel. Det är alltså inte tillåtet att med stöd av bestämmelsen klassificera ett instrument som enligt årsredovisningslagen utgör eget kapital, t.ex. preferensaktier, som

en skuld under åberopande av att instrumentet uppfyller definitionen av en skuld i IAS 32.

Ändringen blir tillämplig även på koncernredovisningen (se 7 kap. 11 § och artikel 29.1 i det sjunde bolagsrättsliga direktivet).

För en närmare beskrivning av de finansiella instrument som avses i första stycket hänvisas till prop. 2002/03:121 s. 71 f.

## 5 kap. Tilläggsupplysningar

### *Ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen*

#### **11 a §**

*Om företaget har ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och riskerna eller fördelarna med aktiviteterna är betydande, ska, när uppgifter om dessa risker eller fördelar är nödvändiga för att bedöma företagets ställning, uppgift lämnas om*

- 1. inriktningen på och det kommersiella syftet med aktiviteterna, och*
- 2. den ekonomiska inverkan aktiviteterna har på företaget.*

*Första stycket 2 gäller inte mindre företag.*

(Jfr 5 kap. 11 a § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Paragrafen, som är ny, är föranledd av artikel 1.6 i ändringsdirektivet. Den ålägger företagen att i årsredovisningen, som tilläggsupplysning, lämna uppgift om vissa ekonomiska aktiviteter som inte framgår av balansräkningen (se *första stycket*).

En typ av aktivitet som de nya bestämmelserna avser att fånga upp är s.k. "off balance sheet financing". Ett exempel på detta är när ett företag finansierar sin verksamhet genom att ta upp lån i en närstående juridisk person. Sådana arrangemang förekommer bl.a. i samband med s.k. värdepapperisering. Den mest renodlade formen av värdepapperisering innebär att en grupp homogena tillgångar förs över till ett s.k. specialföretag, vars huvudsakliga uppgift är att äga tillgångarna. Specialföretaget emitterar värdepapper som baseras på tillgångarnas värde. De emitterade värdepappren säljs till investerare på kapitalmarknaden. Förtjänsten från värdepappersförsäljningen används för att finansiera köpet av tillgången.

Följande uttalande i skälen till ändringsdirektivet (punkterna 8 och 9) kan tjäna som ytterligare vägledning när det gäller vilka slags aktiviteter som åsyftas med bestämmelsen.

"Arrangemang utanför balansräkningen kan exponera ett företag för risker och fördelar som är betydande för bedömning av företagets ekonomiska ställning samt, om företaget ingår i en koncern, hela koncernens ekonomiska ställning. Sådana arrangemang utanför balansräkningen kan vara alla sorters transaktioner eller arrangemang som företagen har med enheter, även icke inkorporeerade sådana, och som inte tas med i balansräkningen. Sådana arrangemang utanför balansräkningen kan ha koppling till grundandet eller utnyttjandet av bolag för särskilda ändamål eller offshoreverksamhet som är avsedda för ändamål som rör ekonomi,

lagstiftning, beskattning eller redovisning. Exempel på sådana arrangemang utanför balansräkningen inkluderar risk- och vinst-delning eller skyldigheter som härrör från ett avtal som debt factoring (försäljning av fordringar), kombination av köp och försäljning, konsignationslager, take or pay, värdepapperiserings-avtal som ombesörjes av separata företag och icke inkorporerade enheter, tillgångar ställda som säkerhet, drivande av leasingverksamhet och outsourcing och liknande. Offentliggörande i fråga om materiella risker och materiell nytta i samband med arrangemang som inte tas med i balansräkningen bör på lämpligt sätt tas med i kommentarerna till redovisningarna eller de sammanställda redovisningarna.”

Som förutsättning för att upplysningsskyldigheten ska inträda gäller till att börja med att riskerna eller fördelarna med aktiviteterna ska vara betydande. Det ska handla om aktiviteter som i något ekonomiskt relevant avseende har påtagliga konsekvenser för företaget.

För att upplysningsskyldigheten ska inträda krävs vidare att uppgifter om riskerna eller fördelarna med aktiviteterna är nödvändiga för att bedöma företagets ställning. I vilken mån så är fallet får bedömas främst med hänsyn till det ekonomiska värdet på aktiviteten, ställt i relation till omfattningen av företagets aktiviteter i övrigt. Uppgifterna ska vara av sådan karaktär att de kan antas ha betydelse för en utomståendes möjligheter att fatta ett väl grundat beslut med avseende på bolaget, t.ex. i samband med en investering.

Uppgift ska lämnas dels om inriktningen på aktiviteten och det kommersiella syftet med denna, dels om aktivitetens inverkan på företaget i ekonomiskt hänseende. Mindre företag, i den bemärkelse som avses i 1 kap. 3 §, behöver emellertid inte lämna upplysningar av det senare slaget (se *andra stycket*). När det gäller upplysningar av det förra slaget är det lämpligt att ange vilket slags aktivitet det är fråga om och att redovisa de kommersiella skäl som företaget har för att ägna sig åt aktiviteten.

Som har utvecklats närmare i avsnitt 5.3 tar paragrafen primärt sikte på andra förhållanden än sådana som enligt 6 kap. 1 § ska tas upp i förvaltningsberättelsen. Av den senare paragrafen följer dock att sådana förhållanden som avses i den paragrafens andra stycke 1 (”sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna, men som är viktiga för bedömningen av utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat”) inte behöver tas upp i förvaltningsberättelsen, om de har redovisats enligt förevarande paragraf.

Av 7 kap. 14 § framgår att bestämmelserna ska tillämpas också vid upprättandet av koncernredovisningen (se artikel 2.1 i ändringsdirektivet).

### Transaktioner med närstående

#### **12 a §**

*Större företag ska lämna upplysningar om betydande transaktioner som på andra än marknadsmässiga villkor har genomförts med*

1. ett företag i samma koncern eller i en företagsgrupp av motsvarande slag,

2. en juridisk person över vilken företaget utövar ett bestämmande inflytande eller som utövar ett bestämmande inflytande över företaget utan att det är fråga om en koncern eller en företagsgrupp av motsvarande slag,

3. ett intresseföretag till företaget eller en juridisk person som företaget är ett intresseföretag till,

4. en juridisk person över vilken företaget utövar ett betydande inflytande när det gäller den driftsmässiga och finansiella styrningen eller som utövar ett sådant inflytande över företaget utan att den juridiska personen eller företaget är intresseföretag till den andra,

5. en juridisk person som verkar i enlighet med en överenskommelse mellan företaget och en eller flera andra parter om att gemensamt bedriva ekonomisk verksamhet och att gemensamt utöva ett bestämmande inflytande över denna verksamhet,

6. en fysisk person som utövar ett betydande inflytande över företaget,

7. en styrelseledamot, verkställande direktör eller någon annan ledande befattningshavare i företaget eller dess moderföretag eller i ett motsvarande utländskt rättssubjekt,

8. den som är gift eller sambo med eller barn eller styvbarn till en person som avses i 6 eller 7,

9. annan person som ingår i samma familj som en person som avses i 6 eller 7 och som kan förväntas påverka den senare personen i hans eller hennes kontakter med företaget eller som kan förväntas påverkas av en person som avses i 6 eller 7 i sina egna kontakter med företaget,

10. en person som är ekonomiskt eller på annat sätt beroende av en person som avses i 6 eller 7 eller dennes make eller sambo,

11. en juridisk person över vilken en person som avses i 6, 7, 8, 9 eller 10 har ett betydande inflytande, eller

12. en juridisk person vars huvudsakliga verksamhet är att förvalta tillgångar som företaget har avsatt för ersättningar till personer som avslutat sin anställning i företaget eller i en sådan juridisk person som avses i 1, 2, 3, 4, 5 eller 11.

Publika aktiebolag som är mindre företag ska lämna upplysningar om sådana transaktioner som avses i första stycket, om transaktionen har ingåtts med

1. en aktieägare med ett betydande aktieinnehav i bolaget, eller

2. en styrelseledamot i bolaget.

Upplysningar enligt denna paragraf behöver inte lämnas om transaktioner som har ingåtts

1. mellan ett moderföretag och dess helägda dotterföretag, eller

2. mellan två eller flera dotterföretag, om samtliga aktier eller andelar ägs av andra företag inom samma koncern.

(Jfr 1 kap. 3 § första stycket 8 och 5 kap. 12 a § första och tredje styckena i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Paragrafen är ny. Den grundar sig på artikel 1.6 i ändringsdirektivet.

Av paragrafen framgår att företag som är större företag i årsredovisningslagens mening (se 1 kap. 3 §) och vissa mindre företag ska lämna upplysningar om vissa transaktioner med närstående. Paragrafen reglerar förutsättningarna för att upplysningsskyldigheten ska inträda. Vilka upplysningar som ska lämnas framgår av 12 b §.

Upplysningsskyldigheten omfattar enligt *första stycket* transaktioner med närstående som är betydande och som har genomförts på icke marknadsmässiga villkor. Vid bedömningen av transaktionens marknadsmässighet i denna paragrafs bemärkelse kan de principer som tillämpas inom aktiebolagsrätten för att bedöma om s.k. förtäckt vinstutdelning har förekommit ge viss ledning (se härom prop. 2004/05:85 s. 747). Bedömningen utgår i de sammanhangen huvudsakligen från en objektiv bedömning av värdet av parternas respektive prestationer. En förtäckt vinstutdelning anses således föreligga exempelvis om företaget lämnar ett lån till en ränta som understiger marknadsräntan eller säljer en vara till ett pris som understiger vad som normalt betalas för motsvarande produkt. Det kan finnas anledning att vara särskilt uppmärksam på transaktioner som inte är förenliga med den verksamhet som företaget normalt bedriver.

I ändringsdirektivet anges att definitionen av närstående i internationell redovisningsstandard som antagits i enlighet med IAS-förordningen ska gälla. Härmed avses IAS 24. Bestämmelserna i förevarande paragraf bygger följaktligen på definitionen av närstående i IAS 24. Det är mot den bakgrunden också naturligt att paragrafen tolkas i ljuset av denna standard.

I IAS 24 anges att en part är närstående till ett företag om parten

- a. direkt eller indirekt genom en eller flera mellanhänder
  - i. utövar ett bestämmande inflytande över eller står under ett bestämmande inflytande från det företaget, eller står under samma bestämmande inflytande som företaget (detta inbegriper moderföretag, dotterföretag och systerföretag),
  - ii. har en andel i företaget, som ger den ett betydande inflytande över företaget, eller
  - iii. har ett gemensamt bestämmande inflytande över företaget,
- b. är ett av företagets intresseföretag (enligt definitionen i IAS 28 *Innehav i intresseföretag*),
- c. är ett joint venture i vilket företaget är samägare (se IAS 31 *Andelar i joint ventures*),
- d. är en nyckelperson i ledande ställning i företaget eller dess moderföretag,
- e. är nära familjemedlem till någon av de personer som avses i a eller d,
- f. är ett företag som står under bestämmande inflytande av, står under ett gemensamt bestämmande inflytande av eller står under betydande inflytande av, eller för vilket en betydande andel av rösterna i ett sådant företag innehas av, direkt eller indirekt, en sådan person som avses i d eller e, eller
- g. parten är en plan för ersättningar efter avslutad anställning till förmån för anställda i företaget, eller till ett företag som är närstående till företaget.

Bestämmelserna i förevarande paragraf är avsedda att ha i allt väsentligt samma innebörd men har anpassats till den svenska lagens struktur och terminologi.

*Punkten 1* innebär att upplysningar ska lämnas om transaktioner med andra koncernföretag. Vad som avses med koncern framgår av 1 kap. 4 §. Som framgår av tredje stycket i förevarande paragraf undantas vissa

koncerninterna transaktioner från upplysningskravet. Med koncern likställs i detta sammanhang annan företagsgrupp av motsvarande slag (jfr 8 kap. 23 § aktiebolagslagen och prop. 1997/98:99 s. 218). Det handlar alltså om sådana situationer då något annat rättssubjekt än ett moderföretag i årsredovisningslagens mening kontrollerar gruppen, t.ex. ett utländskt företag.

*Punkten 2* avser juridisk person över vilken företaget utövar ett bestämmande inflytande eller som utövar ett bestämmande inflytande över företaget utan att det föreligger en koncern eller en sådan annan företagsgrupp som avses i punkten 1. Det kan vara fråga om fall då ett bestämmande inflytande utövas utan att, såsom årsredovisningslagens koncerndefinition förutsätter, moderföretaget innehar andelar i den ifrågavarande juridiska personen. Enligt IAS 24 innebär ”bestämmande inflytande” en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar.

*Punkten 3* avser intresseföretag i den mening som avses i 1 kap. 5 §. Bestämmelsen omfattar både den situationen att den juridiska personen är ett intresseföretag till företaget och den omvända situationen. Genom *punkten 4* likställs vidare den situationen då ett betydande inflytande över den juridiska personens eller företagets driftsmässiga och finansiella styrning utövas utan ett sådant andelsinnehav som krävs enligt definitionen av intresseföretag i 1 kap. 5 § är förhanden. IAS 24 hänvisar i denna del till en annan redovisningsstandard, IAS 28, som innehåller en definition av begreppet intresseföretag. Det har ansetts att årsredovisningslagens definition, med nämnda modifiering, lever upp till definitionen i den standarden.

*Punkten 5* avser ett s.k. joint venture. Den svenska bestämmelsen är utformad med utgångspunkt i definitionen av ett joint venture i IAS 31, till vilken IAS 24 hänvisar i denna del. Ytterligare ledning för tolkning av bestämmelsen kan således sökas i den förstnämnda standarden.

*Punkten 6* omfattar fysiska personer som utövar ett betydande inflytande över företaget. Enligt IAS 24 har den ett ”betydande inflytande” som kan delta i de beslut som rör ett företags finansiella och operativa strategier utan att nödvändigtvis ha ett bestämmande inflytande över dessa strategier. Betydande inflytande kan, enligt samma standard, uppnås via aktieinnehav, stadgar eller avtal. Vid bedömningen av om det är fråga om ett betydande inflytande kan ledning vidare sökas i bestämmelserna om intresseföretag i 1 kap. 5 § samt i IAS 28. I båda dessa regelverk anges 20 procent av rösterna som en riktlinje.

*Punkten 7* omfattar styrelseledamöter, verkställande direktör och andra ledande befattningshavare i företaget eller dess moderföretag. Med moderföretag jämställs ett motsvarande utländskt rättssubjekt. Motsvarande bestämmelse i IAS 24 talar om ”en nyckelperson i ledande ställning i företaget eller dess moderföretag”. Förevarande bestämmelse torde ha ett något bredare tillämpningsområde. Med ledande befattningshavare avses detsamma som ”person i företags ledning” i 5 kap. 18 b § (jfr även 8 kap. 51 § aktiebolagslagen). Det handlar alltså främst om personer som ingår i ledningsgrupper eller liknande organ och chefer som är direkt underställda den verkställande direktören (jfr prop. 2002/03:56 s. 21, se även prop. 2005/06:186 s. 50).

*Punkten 8* avser vissa kategorier av släktingar till en sådan befattningshavare som avses i någon av de två föregående punkterna. Bestämmelsen har utformats med hänsyn till vad som i IAS 24 sägs om det i standarden använda uttrycket ”nära familjemedlem”.

*Punkten 9* omfattar andra familjemedlemmar än sådana som avses i 8 under förutsättning att relationen mellan befattningshavaren och familjemedlemmen är sådan att befattningshavaren kan väntas påverka familjemedlemmen i dennes kontakter med företaget. Också den situationen att befattningshavaren kan förväntas påverkas av familjemedlemmen i sina egna kontakter med företaget omfattas. Även denna bestämmelse har utformats med hänsyn till vad som i IAS 24 sägs om uttrycket ”nära familjemedlem”.

*Punkten 10* tar sikte på andra personer än sådana familjemedlemmar som avses i de föregående punkterna som är ekonomiskt eller på annat sätt beroende av befattningshavaren eller dennes make eller sambo. Det kan handla t.ex. om en underårig person som ingår i samma hushåll som befattningshavaren utan att i rättslig mening stå under dennes eller makens/sambons vårdnad.

*Punkten 11* avser juridisk person över vilken en sådan fysisk person som avses i någon av punkterna 6–10 har ett betydande inflytande. När det gäller vad som ska anses vara ett betydande inflytande hänvisas till vad som har anförts i anslutning till punkten 6. Motsvarande bestämmelse i IAS 24 behandlar också det fallet då den fysiska personen utövar ett *bestämmande* inflytande eller innehar en betydande andel av rösterna. Eftersom den fysiska personen i båda dessa fall får anses ha också ”ett betydande inflytande” har det inte ansetts nödvändigt att här ta upp de andra situationer som nämns i redovisningsstandardens.

*Punkten 12* har sin grund i punkten g i IAS 24, som omfattar ”plan för ersättningar efter avslutad anställning till förmån för anställda i företaget, eller till ett företag som är närstående till företaget”. Kravet i förevarande bestämmelse på att förvaltningen av medlen ska vara den juridiska personens *huvudsakliga* verksamhet är avsett att utesluta självständiga fondförvaltare, banker m.fl. som företaget har anlitat för att förvalta anställdas pensionsmedel eller dylikt.

Av *andra stycket* framgår att även publika aktiebolag som inte är ”större företag” i årsredovisningslagens mening (se 1 kap. 3 §) under vissa förutsättningar ska lämna upplysningar om sådana närståendetransaktioner som avses i första stycket. Så är fallet när det är fråga om transaktioner med aktieägare med betydande aktieinnehav eller styrelseledamot. Vid bedömningen av om det är fråga om ett betydande aktieinnehav kan ledning sökas i bestämmelserna om intresseföretag i 1 kap. 5 § samt i IAS 28. I båda dessa regelverk anges 20 procent av rösterna som en riktlinje.

*Tredje stycket* innehåller ett särskilt undantag från upplysningskravet för vissa koncerninterna transaktioner, i första hand sådana som ingås mellan ett moderföretag och dess helägda dotterföretag. Bestämmelsen innebär att varken moderföretaget eller dotterföretaget behöver redovisa den typen av transaktioner. Även transaktioner mellan dotterföretag omfattas av undantagsbestämmelsen, under förutsättning att det rör sig om helägda dotterföretag.

Av 7 kap. 14 § framgår att bestämmelserna ska tillämpas också vid upprättandet av koncernredovisningen (se artikel 2.1 i ändringsdirektivet).

## **12 b §**

*Upplysningar enligt 12 a § ska omfatta*

*1. uppgift om transaktionernas art och det totala belopp som transaktionerna omfattar,*

*2. uppgift om vilket slags närståendeförhållande som föreligger, och*

*3. andra uppgifter om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets ställning.*

*Uppgifter om flera transaktioner får lämnas i samlad form, om de avser samma typ av transaktioner och uppgift om de enskilda transaktionerna inte är nödvändig för att bedöma vilken inverkan de har på företagets ställning.*

(Jfr 5 kap. 12 a § första och andra styckena i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Paragrafen, som är ny, har sin grund i artikel 1.6 i ändringsdirektivet.

I *första stycket* preciseras vilka upplysningar som ska lämnas i de fall då det föreligger en upplysningsskyldighet enligt 12 a §.

Uppgift ska, enligt *punkten 1*, lämnas om transaktionernas art och det totala belopp som transaktionerna omfattar. Det ska således anges om det är fråga om t.ex. ett köp eller ett lån. Köpeskilling, lånesumma och dylikt ska också anges.

Enligt *punkten 2* ska uppgift om närståendeförhållandet lämnas. Således ska det anges vilken kategori av närstående som det är fråga om (jfr 12 a §).

Slutligen ska företaget, enligt *punkten 3*, lämna andra uppgifter om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets ställning. Det kan t.ex. röra sig om andra viktiga avtalsvillkor än sådana som omfattas av punkten 1 ovan.

Bestämmelsen i *andra stycket* ger företagen en möjlighet att redovisa flera närståendetransaktioner i samlad form. En förutsättning för att en sådan förenklad redovisning ska få användas är att det handlar om transaktioner av samma typ. Vidare ska förhållandena vara sådana att en samlad redovisning inte hindrar en bedömning av transaktionernas påverkan på företagets ställning. Det innebär att t.ex. lån och försäljningar inte får klumpas ihop i redovisningen. Vidare måste det göras en separat redovisning av i och för sig likartade transaktioner som har genomförts med olika typer av närstående, om transaktionerna har olika betydelse för företagets ställning. Påverkan på företagets ställning kan ju variera beroende på vilken relation den närstående har till företaget. En transaktion som genomförs mellan företaget och dess dotterföretag kan ha andra effekter än en motsvarande transaktion som genomförs med en styrelseledamot.

## 6 kap. Förvaltningsberättelse *m.m.*

### Bolagsstyrningsrapport

#### 6 §

Förvaltningsberättelsen för ett aktiebolag vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad ska innehålla en bolagsstyrningsrapport, om inte bolaget har valt att med stöd av 8 § i stället upprätta en från årsredovisningen skild bolagsstyrningsrapport.

*Bolagsstyrningsrapporten ska innehålla upplysningar om*

1. vilka principer för bolagsstyrning som tillämpas, utöver de som följer av lag eller annan författning, och var uppgifter om dessa principer finns tillgängliga,

2. de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen,

3. direkta eller indirekta aktieinnehav i bolaget, som representerar minst en tiondel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget,

4. begränsningar i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma,

5. bestämmelser i bolagsordningen om tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt om ändring av bolagsordningen,

6. av bolagsstämman lämnade bemyndiganden till styrelsen att besluta att bolaget ska ge ut nya aktier eller förvärva egna aktier,

7. hur bolagsstämman fungerar, bolagsstämmans huvudsakliga beslutanderätt, aktieägarnas rättigheter och hur dessa rättigheter utövas, i den omfattning som dessa förhållanden inte framgår av lag eller annan författning,

8. hur styrelsen och, i förekommande fall, inom bolaget inrättade kommittéer är sammansatta och hur de fungerar, i den omfattning som dessa förhållanden inte framgår av lag eller annan författning.

Om bolaget inte tillämpar någon kod för bolagsstyrning, ska skälen för detta anges. Om bolaget tillämpar en kod för bolagsstyrning, ska det i förekommande fall anges vilka delar av koden som bolaget avviker från och skälen för detta.

(Jfr 6 kap. 6 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1. Paragrafen, som är ny, har sin grund i artikel 1.7 i ändringsdirektivet.

Av bestämmelsen i *första stycket* framgår att det, enligt huvudregeln, i förvaltningsberättelsen för ett aktiebolag vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad ska ingå en bolagsstyrningsrapport. Vad som avses med begreppet reglerad marknad framgår av 1 kap. 5 § 20 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Av den definitionen följer att endast marknader inom EES omfattas. Till skillnad från exempelvis upplysningskraven i 2 a § omfattar förevarande bestämmelse inte därutöver motsvarande marknadsplatser utanför EES.

Av 8 § framgår att bolaget kan välja att i stället upprätta rapporten som en från förvaltningsberättelsen och årsredovisningen i övrigt skild handling. Kraven på rapportens innehåll är desamma i båda de fallen. Liksom när det gäller övriga delar av årsredovisningen ankommer det på styrelsen att se till att bolagsstyrningsrapporten upprättas (se främst

8 kap. 4 § aktiebolagslagen). Det är också styrelsen som har det yttersta ansvaret för rapportens innehåll.

Det är naturligt att rapporten får utgöra ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen.

*Andra stycket* reglerar rapportens innehåll.

Enligt *punkten 1* ska det i rapporten anges vilka principer för bolagsstyrning som bolaget tillämpar och var närmare upplysningar om dessa finns tillgängliga. Bolag som tillämpar en bolagsstyrningskod ska här ange vilken kod det är fråga om och ange var denna finns tillgänglig. Den senare uppgiften kan lämpligen lämnas i form av en hänvisning till den webbplats där koden kan hämtas. Även bolag som inte tillämpar någon särskild kod är skyldiga att lämna uppgift om de bolagsstyrningsprinciper som bolaget följer och var upplysningar om dessa finns tillgängliga. Det kan i de fallen ofta vara lämpligt att bolaget tar fram ett särskilt dokument där dessa principer redovisas och förklaras. I ändringsdirektivet anges att bolaget endast behöver lämna upplysningar om sådana principer ("metoder" enligt direktivets terminologi) för bolagsstyrning som tillämpas utöver kraven i nationell lagstiftning. En motsvarande begränsning finns i lagtexten (jfr även punkterna 7 och 8 nedan). Bolaget behöver alltså inte lämna information om de principer för bolagsstyrning som kommer till uttryck i tvingande lagbestämmelser i exempelvis aktiebolagslagen.

Enligt *punkten 2* ska uppgift lämnas om de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen. Bolagsstyrningsrapporten ska alltså här innehålla en övergripande beskrivning av hur den interna kontrollen och riskhanteringen är organiserad. Det handlar om att beskriva processer som har utvecklats och fastställts inom bolaget för att säkerställa en tillförlitlig extern finansiell rapportering. Beskrivningen kan ta sikte på t.ex. kontrollaktiviteter som syftar till att förebygga, upptäcka och korrigera fel och avvikelser samt att uppnå en rimlig säkerhet när det gäller huruvida de finansiella rapporterna överensstämmer med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar och andra krav som gäller för noterade bolag.

Punkterna 3–6 har motsvarighet i 2 a § 3, 5, 7 och 8 (jfr prop. 2005/06:140 s. 70 f.). Av 8 § framgår att dessa uppgifter inte behöver ingå i bolagsstyrningsrapporten i de fall då denna rapport upprättas som en från årsredovisningen skild handling och upplysningarna, i enlighet med 2 a §, finns redovisade i förvaltningsberättelsen. Även i de fall då rapporten ingår i förvaltningsberättelsen får det anses vara tillräckligt att rapporten i dessa delar innehåller uppgift om den andra plats i förvaltningsberättelsen där upplysningarna lämnas.

*Punkten 3* har sin grund i ändringsdirektivets krav på att väsentliga aktieinnehav ska redovisas. För att skapa förutsättningar för en enhetlig och förutsebar tillämpning har kravet i den svenska lagtexten – liksom i den motsvarande 2 a § 3 – konkretiserats till att avse aktieinnehav som representerar minst en tiondel av det totala rösttalet i bolaget. Det rör sig alltså om ett mindre innehav än vad som enligt 1 kap. 5 § och IAS 28 utgör riktmärket för ett "betydande inflytande", nämligen 20 procent av rösterna. Med hänsyn till de bakomliggande artiklarnas karaktär av minireglering har det ansetts att det inte finns några hinder mot att ge

bestämmelserna denna innebörd. Både direkta och indirekta aktieinnehav ska redovisas. Med indirekta innehav avses, liksom i 2 a § 3, innehav via dotterföretag (jfr prop. 2005/06:140 s. 140).

*Punkten 4* avser bestämmelser i bolagsordningen som föreskriver att varje aktieägare får rösta för endast en viss andel av det totala antalet aktier i bolaget, en viss andel av de på stämman företrädde aktierna, visst antal aktier eller liknande.

*Punkten 5* föreskriver att upplysning ska lämnas om bolagsordningsbestämmelser rörande tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt rörande ändring av bolagsordningen. Syftet med motsvarande upplysningskrav i direktivet om uppköpserbjudanden har ansetts vara att en potentiell budgivare på förhand ska kunna bedöma förutsättningarna för att vid en viss storlek på ägandet exempelvis ändra styrelsens sammansättning (jfr prop. 2005/06:140 s. 140).

Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att besluta om att bolaget ska ge ut nya aktier eller förvärva egna aktier. Om stämman har lämnat ett sådant bemyndigande, ska detta enligt *punkten 6* framgå av bolagsstyrningsrapporten.

Genom *punkten 7* åläggs bolaget att lämna vissa upplysningar om hur bolagsstämman fungerar, bolagsstämmans beslutanderätt (i ändringsdirektivet används termen "befogenheter") och aktieägarnas rättigheter. Vad som avses är sådana särskilda arrangemang som i dessa avseenden gäller för bolaget i fråga på grund av bestämmelser i bolagsordningen eller, i den mån detta är känt för bolaget, aktieägaravtal. Det kan gälla t.ex. särskilda bestämmelser i bolagsordningen om när och hur bolagsstämma ska sammankallas och om särskilda beslutsregler. Vad som gäller i fråga om bolagsstämma och aktieägarnas inflytande enligt aktiebolagslagen och andra författningar behöver däremot inte redovisas i bolagsstyrningsrapporten.

Enligt *punkten 8* ska det lämnas en beskrivning av styrelsens sammansättning och hur den fungerar. Det handlar om att ange den arbetsfördelning som gäller inom styrelsen och vilka särskilda ansvarsområden som olika styrelseledamöter har getts. I många företag finns särskilda kommittéer inrättade. Revisionsutskott och valberedningar är exempel på detta. Det ska av bolagsstyrningsrapporten framgå vilka sådana kommittéer som finns, efter vilka principer de är sammansatta och hur de fungerar. Liksom när det gäller punkten 7 gäller här den begränsningen att bolaget inte behöver redovisa sådana förhållanden som följer av lag eller annan författning. Vad som gäller i fråga om styrelsens uppgifter och ansvar enligt t.ex. aktiebolagslagen behöver således inte redovisas i bolagsstyrningsrapporten.

*Tredje stycket* innebär att bolag som har valt att avvika från någon eller några bestämmelser i en bolagsstyrningskod som bolaget tillämpar ska redovisa detta och sina skäl för ställningstagandet. En sådan skyldighet följer normalt redan av koden i sig. Bland annat Svensk kod för bolagsstyrning bygger på en sådan "comply or explain"-modell. Bolag som har valt att över huvud taget inte tillämpa någon bolagsstyrningskod ska på motsvarande sätt lämna en förklaring till detta ställningstagande i rapporten.

## 7 §

*Ett aktiebolag som endast har teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad behöver inte i bolagsstyrningsrapporten lämna de upplysningar som anges i 6 § andra stycket 1, 7 och 8 samt i tredje stycket i samma paragraf. Detta gäller dock inte om bolagets aktier handlas på en handelsplattform enligt 1 kap. 5 § 12 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.*

(Jfr 6 kap. 7 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1. Bestämmelserna har sin grund i artikel 1.7 i ändringsdirektivet.

Skyldigheten att upprätta en bolagsstyrningsrapport gäller för alla aktiebolag som har aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad (se 6 § första stycket). I förevarande paragraf görs vissa lättnader när det gäller vilket innehåll rapporten ska ha för bolag som endast har teckningsoptioner eller skuldebrev noterade. Sådana bolag behöver inte lämna uppgift om t.ex. bolagsstämmans beslutanderätt, aktieägarnas rättigheter eller styrelsens sammansättning. Inte heller behöver bolaget redovisa vilka principer för bolagsstyrning som det tillämpar eller lämna någon förklaring till att företaget, i förekommande fall, har avvikit från bestämmelser i den kod som företaget tillämpar eller valt att över huvud taget inte tillämpa någon kod. På grund av en särskild bestämmelse i ändringsdirektivet gäller dessa lättnader i informationskravet inte om bolagets aktier är föremål för handel på en handelsplattform. Det har ansetts att informationsbehovet i dessa avseenden är detsamma i fråga om sådana bolag som i fråga om bolag vars aktier handlas på en reglerad marknad. Vad som avses med en handelsplattform framgår av 1 kap. 5 § 12 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

## 8 §

*I stället för att upprätta bolagsstyrningsrapporten som en del av förvaltningsberättelsen enligt 6 § får bolaget välja att upprätta rapporten som en från årsredovisningen skild handling. Rapporten ska även i ett sådant fall ha det innehåll som framgår av 6 och 7 §§. Den ska överlämnas till bolagets revisor inom samma tid som årsredovisningen.*

*Om bolaget har valt att upprätta bolagsstyrningsrapporten som en från årsredovisningen skild handling och sådana upplysningar som avses i 6 § andra stycket 3–6 ingår i förvaltningsberättelsen, behöver dessa upplysningar inte lämnas i rapporten. Om upplysningarna inte tas med i bolagsstyrningsrapporten, ska denna i stället innehålla en uppgift om den plats i förvaltningsberättelsen där upplysningarna lämnas.*

*Om bolaget har valt att upprätta en bolagsstyrningsrapport enligt denna paragraf, ska detta anges i förvaltningsberättelsen.*

(Jfr 6 kap. 8 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1

Av första stycket framgår att ett bolag som ett alternativ till att låta bolagsstyrningsrapporten ingå i förvaltningsberättelsen kan upprätta en särskild rapport. En sådan rapport utgör inte en del av årsredovisningen. Av 9 § följer emellertid att den ska underkastas samma revisorsgransk-

ning som om den hade ingått i förvaltningsberättelsen. Av 8 kap. 15 a § andra och tredje styckena framgår att en sådan särskild rapport under vissa förutsättningar kan offentliggöras på annat sätt än årsredovisningen. Det följer av allmänna regler och principer att det är styrelsen som ska se till att rapporten upprättas och att styrelsen har det yttersta ansvaret för dess innehåll (jfr kommentaren till 6 §). Rapporten ska överlämnas till bolagets revisor inom samma tid som årsredovisningen, dvs. senast sex veckor före årsstämman (jfr 8 kap. 2 §). Något krav på att rapporten ska läggas fram på stämman finns inte.

Några av de uppgifter som enligt 6 § ska ingå i bolagsstyrningsrapporten omfattas också av upplysningskraven i 2 a §, som grundar sig på bestämmelser i EG:s direktiv om uppköpserbudanden. Om dessa upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen på grund av den senare paragrafen, följer det av förevarande paragraf att upplysningarna inte behöver tas med också i den särskilda bolagsstyrningsrapporten (se *andra stycket*). Om upplysningarna i en sådan situation inte tas med i rapporten, ska denna innehålla en uppgift om den plats i förvaltningsberättelsen där upplysningarna lämnas.

Av *tredje stycket* följer att det ska framgå av förvaltningsberättelsen om bolaget har valt att upprätta en särskild bolagsstyrningsrapport enligt denna paragraf.

## 9 §

*Om förvaltningsberättelsen innehåller en sådan uppgift som avses i 8 § tredje stycket, ska bolagets revisor i ett skriftligt, undertecknat yttrande uttala sig om huruvida en sådan rapport som avses där har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar som avses i 6 § andra stycket 2–6 ska yttrandet vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningen. Har det i rapporten tagits med sådana upplysningar som avses i 7 kap. 31 § andra stycket, ska yttrandet även innehålla ett uttalande om huruvida dessa upplysningar är förenliga med koncernredovisningen.*

*Revisorns yttrande ska lämnas till bolagets styrelse inom samma tid som revisionsberättelsen och sedan fogas till bolagsstyrningsrapporten.*

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.3.

Paragrafen innehåller bestämmelser om revisorsgranskning av bolagsstyrningsrapporten i de fall då denna har upprättats som en särskild handling vid sidan av årsredovisningen. Kraven på granskningen är i allt väsentligt desamma som de som enligt 9 kap. 31 § tredje stycket aktiebolagslagen gäller när rapporten ingår i förvaltningsberättelsen (jfr kommentaren till 10 kap. 11 b § försäkringsrörelselagen).

Av *första stycket* framgår att bestämmelserna blir tillämpliga om det i förvaltningsberättelsen har angetts att bolaget valt att upprätta en särskild bolagsstyrningsrapport. I sådana fall ska revisorn i sitt yttrande till att börja med uttala sig om huruvida en sådan rapport faktiskt har upprättats eller inte. På motsvarande sätt som vid sin granskning av en i förvaltningsberättelsen ingående bolagsstyrningsrapport ska revisorn således vid sin granskning enligt förevarande paragraf gå igenom rapporten i sådan omfattning att det kan konstateras att rapporten i någon verklig

mening utgör en sådan rapport som regleras i lagen (se vidare kommentaren till 10 kap. 11 b § försäkringsrörelselagen).

Vidare ska revisorn uttala sig om huruvida vissa uppgifter i rapporten är förenliga med årsredovisningen. Även detta stämmer med vad som gäller vid granskningen av en i förvaltningsberättelsen ingående bolagsstyrningsrapport. Det förtjänar att påpekas att flertalet av de uppgifter som avses här kan utelämnas ur rapporten under förutsättning att de i stället lämnas i förvaltningsberättelsen (se 8 § andra stycket). Det ligger i sakens natur att revisorn i ett sådant fall inte kan uttala sig om huruvida bolagsstyrningsrapporten *i dessa delar* stämmer med årsredovisningen. Det följer däremot av andra bestämmelser (se främst 9 kap. 31 § aktiebolagslagen) att revisorn i de fallen ska uttala sig i revisionsberättelsen om uppgifternas förenlighet med årsredovisningens övriga delar.

Som framgår av 7 kap. 31 § tredje stycket är det möjligt att i ett moderbolags särskilda bolagsstyrningsrapport ta med upplysningar om de viktigaste inslagen i koncernens system för intern kontroll och riskhantering. Om sådana upplysningar har tagits med i rapporten ska, enligt förevarande paragraf, revisorsyttrandet innehålla ett uttalande om huruvida dessa upplysningar stämmer med koncernredovisningen.

Den närmare omfattningen av revisorns granskning får avgöras inom ramen för självregleringen och utvecklandet av god revisionsd.

*Andra stycket* innehåller en bestämmelse om att revisorns yttrande ska lämnas till bolagets styrelse inom samma tid som revisionsberättelsen, dvs. senast tre veckor före årsstämman (jfr 9 kap. 28 § aktiebolagslagen). Vidare föreskrivs att revisorns yttrande ska fogas till rapporten. Syftet med den bestämmelsen är att Bolagsverket och bolagets externa intressenter enkelt ska kunna kontrollera att rapporten har granskats av revisor.

## **7 kap. Koncernredovisning**

### **3 §**

Moderföretag i mindre koncerner behöver inte upprätta koncernredovisning.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

I paragrafen har hittills funnits ett andra stycke enligt vilket bestämmelsen i första stycket om att moderföretag i mindre koncerner inte behöver upprätta koncernredovisning inte ska gälla om andelar i moderföretaget eller något av dotterföretagen eller skuldebrev som moderföretaget eller något av dotterföretagen har utfärdat är upptagna till handel på en reglerad marknad. Eftersom sådana koncerner enligt den ändrade definitionen i 1 kap. 3 § är att betrakta som större koncerner, har det andra stycket i förevarande paragraf utgått.

### **14 §**

Bestämmelserna om tilläggsupplysningar i 5 kap. 2–7 och 10–13 §§, 14 § andra och tredje styckena, 15–18 §§ samt 18 b–25 §§ tillämpas även på koncernredovisningen. *Det som sägs där om större företag ska i stället avse större koncerner och det som sägs om mindre företag ska i stället*

avse mindre koncerner. Det som sägs i 5 kap. 18 b § om medelantalet anställda ska avse medelantalet anställda i koncernen. Tilläggsupplysningarna ska lämnas på det sätt som anges i 5 kap. 1 § första stycket andra och tredje meningarna och andra stycket i samma paragraf.

Trots det som sägs i första stycket får uppgifter enligt 5 kap. 20 § tredje stycket tredje meningen och 5 kap. 22 § andra stycket tredje meningen utelämnas i fråga om dotterföretag. Vid tillämpningen av nämnda bestämmelser ska dock de lämnade uppgifterna innefatta även löner och andra förmåner från koncernföretag.

(Jfr 7 kap. 14 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

I första stycket har ett tillägg gjorts med anledning av den nya bestämmelsen i 5 kap. 11 a § om redovisning av ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen. Innebörden av tillägget är att det undantag som i den paragrafen görs för mindre företag ska, vid tillämpning på koncernredovisningen, gälla för mindre koncerner. Av den ändrade definitionen i 1 kap. 3 § första stycket 6 följer att undantaget inte omfattar koncerner i vilka moderföretagets eller något av dotterföretagens andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES.

Övriga ändringar i paragrafen är språkliga.

### 31 §

Förvaltningsberättelse och finansieringsanalys för koncernen ska upprättas med tillämpning av 6 kap. 1 § och 2 a–5 §§. Det som sägs i 6 kap. 1 § om mindre företag ska i stället avse mindre koncerner.

Om moderbolaget är ett aktiebolag och bolagets eller något av dess dotterföretags andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om de viktigaste inslagen i koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med upprättandet av koncernredovisningen.

Om moderbolaget har upprättat en bolagsstyrningsrapport som inte utgör en del av förvaltningsberättelsen och det i rapporten har tagits med sådana upplysningar om koncernen som avses i andra stycket, behöver upplysningarna inte lämnas också i koncernredovisningen. I sådana fall ska dock förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en uppgift om den plats i rapporten där upplysningarna lämnas.

(Jfr 7 kap. 31 § i promemorian.)

I första stycket har språkliga ändringar gjorts.

De nya bestämmelserna i andra och tredje styckena har sin grund i artikel 2.2 i ändringsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Bestämmelsen i 6 kap. 6 § är inte tillämplig på koncernredovisningen. En sådan redovisning behöver således inte innehålla någon bolagsstyrningsrapport. Av det nya andra stycket i förevarande paragraf framgår emellertid att ett moderföretags koncernredovisning, under vissa förutsättningar, i ett avseende ska innehålla upplysningar av motsvarande slag som ska ingå i en bolagsstyrningsrapport. Så är fallet om moderbolaget är ett aktiebolag och antingen moderbolagets egna eller något av dess dotterföretags andelar (aktier), teckningsoptioner eller skuldebrev är upp-

tagna till handel på en reglerad marknad. I sådana fall ska koncernredovisningen innehålla upplysningar om intern kontroll och riskhantering i samband med upprättande av koncernredovisningen. Motsvarande upplysningar avseende upprättande av årsredovisningen ska enligt 6 kap. 6 § andra stycket 2 ingå i bolagsstyrningsrapporten. Det finns inget som hindrar att, såsom torde vara vanligt, en gemensam förvaltningsberättelse upprättas för moderbolaget och för koncernen, förutsatt att berättelsen innehåller erforderliga upplysningar både om moderbolaget självt och koncernen. För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till 6 kap. 6 § andra stycket 2.

Av *tredje stycket* framgår att upplysningar om intern kontroll och riskhantering på koncernnivå i förekommande kan lämnas i moderbolagets särskilda bolagsstyrningsrapport i stället för i koncernens förvaltningsberättelse. I sådana fall ska koncernredovisningen innehålla en uppgift om den plats i rapporten där upplysningarna lämnas. Detta innebär inte att rapporten blir en del av koncernredovisningen och påverkar således inte omfattningen av den revisorsgranskning som ska göras.

I de fall som avses i förevarande bestämmelse får bolaget inte utnyttja möjligheten i 8 kap. 15 a § andra stycket att offentliggöra rapporten (endast) genom publikation på bolagets webbplats (se tredje stycket i samma paragraf).

### 32 §

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1–3 §§ om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
2. 4 § första stycket 4 om förvaltningsberättelse,
3. 7 § vad gäller hänvisningarna till 2 kap. 5 § om språk och form och 2 kap. 7 § om undertecknande,
4. 12 § första stycket om värderingsprinciper,
5. 14 § vad gäller hänvisningarna till följande bestämmelser i 5 kap.:
  - 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
  - 12 § om lån till ledande befattningshavare,
  - 15 § första och tredje styckena om en ekonomisk förenings eget kapital,
  - 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
  - 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
  - 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
  - 22 § om pensioner och liknande förmåner,
  - 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
  - 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och
  - 25 § om avtal om avgångsvederlag,
6. 31 § *första stycket*, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll, och
7. 31 § *andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering*.

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

(Jfr 7 kap. 32 § i promemorian.)

Paragrafen innehåller en uppräknings av bestämmelser som ska tillämpas av företag som omfattas av artikel 4 i EG:s s.k. IAS-förordning. Enligt artikel 4 i förordningen gäller kravet på att koncernredovisningen ska upprättas enligt de för tillämpning inom EU antagna IAS/IFRS för företag som är underställda en medlemsstats lagstiftning och vars värdepapper på balansdagen är noterade på en reglerad marknad. I *första stycket* 7 har lagts till de nya bestämmelserna i 7 kap. 31 § andra och tredje styckena om upplysning om de viktigaste inslagen i koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med upprättandet av koncernredovisningen. Sådana upplysningar ska således lämnas också av företag som upprättar koncernredovisningen med stöd av IAS-förordningen. Av 33 § framgår att ändringen gäller också icke-noterade företag som valt att upprätta koncernredovisningen med tillämpning av IAS/IFRS.

Övriga ändringar är språkliga.

Paragrafen innehåller inte någon hänvisning till de nya bestämmelserna i 5 kap. 11 a, 12 a och 12 b §§ om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen respektive om transaktioner med närstående. Det beror på att upplysningskrav av motsvarande slag följer av de IAS/IFRS som de företag som omfattas av förevarande paragraf är skyldiga att följa. Den frågan har behandlats i avsnitt 5.3 och 5.4.

## 8 kap. Offentliggörande

### 15 a §

*En bolagsstyrningsrapport som enligt 6 kap. 8 § har upprättats som en från årsredovisningen skild handling ska offentliggöras tillsammans med förvaltningsberättelsen. Bestämmelserna om offentliggörande av förvaltningsberättelsen gäller i tillämpliga delar beträffande offentliggörandet av bolagsstyrningsrapporten.*

*I stället för att offentliggöra bolagsstyrningsrapporten enligt första stycket får bolaget välja att offentliggöra rapporten genom att göra den tillgänglig på bolagets webbplats. Förvaltningsberättelsen ska då innehålla en upplysning om detta och en uppgift om den webbplats där rapporten finns tillgänglig.*

*Andra stycket gäller inte om sådana uppgifter som avses i 7 kap. 31 § andra stycket med stöd av tredje stycket i samma paragraf har tagits in i moderbolagets bolagsstyrningsrapport i stället för i förvaltningsberättelsen för koncernen.*

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1 och 5.5.2. Bestämmelserna har sin grund i artiklarna 1.7 och 2.2 i ändringsdirektivet.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om offentliggörande av bolagsstyrningsrapporten. Om denna ingår i förvaltningsberättelsen, blir följden att rapporten offentliggörs på samma sätt som förvaltningsberättelsen i övrigt, nämligen genom att den ges in till Bolagsverket (se främst 3 §). Som framgår av *första stycket* i förevarande paragraf är huvudregeln att rapporten ska offentliggöras på detta sätt även i de fall då

bolaget har valt att, i enlighet med 6 kap. 8 §, upprätta rapporten som en från årsredovisningen skild handling. Bestämmelserna om offentliggörande av förvaltningsberättelsen i 8 kap. gäller i dessa fall i tillämpliga delar beträffande offentliggörandet av rapporten. Det innebär bl.a. att bestämmelserna om förseningsavgift och personligt betalningsansvar blir tillämpliga vid underlåtenhet att ge in rapporten.

Av 6 kap. 9 § framgår att revisorns yttrande över sin granskning av rapporten ska fogas till rapporten. Yttrandet ska följaktligen offentliggöras tillsammans med rapporten. Det som har sagts i det föregående gäller alltså även i fråga om detta yttrande.

Oavsett om rapporten ingår i förvaltningsberättelsen eller inte, förutsätts Bolagsverket inte göra någon mer ingående granskning av rapportens innehåll i samband med att den ges in. I likhet med vad som gäller i fråga om revisorns granskning av rapporten är det dock naturligt att verket gör en bedömning av om rapporten i någon verklig mening utgör en sådan rapport som avses i lagen. Att en ingiven handling har benämnts bolagsstyrningsrapport är inte tillräckligt. Om revisorn inte har haft några invändningar i detta avseende, torde rapporten som regel kunna godtas även av Bolagsverket.

Enligt *andra stycket* kan bolaget välja att i stället offentliggöra rapporten genom publicering på företagets webbplats. För att detta undantag från huvudregeln i första stycket ska bli tillämpligt krävs dels att rapporten faktiskt finns tillgänglig på företagets webbplats, dels att förvaltningsberättelsen innehåller en hänvisning till denna webbplats. Om någon av dessa förutsättningar brister, gäller huvudregeln i första stycket om att rapporten ska ges in till Bolagsverket. I sådana fall blir följaktligen de sanktioner som där föreskrivs tillämpliga, om bolaget skulle ge in rapporten för sent eller över huvud taget inte ge in den.

Lagen innehåller inte några bestämmelser om hur länge rapporten ska finnas tillgänglig på bolagets webbplats. Det har överlåtits åt självreglerande organ och åt utvecklandet av god sed på aktiemarknaden att närmare fastställa vad som ska gälla i det avseendet.

*Tredje stycket* innehåller en särskild bestämmelse för de fall då upplysningar om intern kontroll och riskhantering på koncernnivå med stöd av 7 kap. 31 § tredje stycket har tagits in i moderbolagets särskilda bolagsstyrningsrapport i stället för i förvaltningsberättelsen för koncernen. I sådana fall får bolaget inte utnyttja möjligheten i andra stycket i förevarande paragraf att offentliggöra rapporten genom att göra den tillgänglig på företagets webbplats i stället för att ge in den till Bolagsverket.

### **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 mars 2009. De ska dock inte börja tillämpas förrän till det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009. För ett bolag med kalenderår som räkenskapsår innebär det att bestämmelserna ska tillämpas första gången vid upprättandet och

offentliggörandet av årsredovisningen (eller, i förekommande fall, den från årsredovisningen fristående bolagsstyrningsrapporten) för år 2010.

### 8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

#### 4 kap. Värderingsregler

##### Särskilda regler om tillgångar och skulder

##### 2 §

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas med följande avvikelser:

1. I en bank krävs för uppskrivning av anläggningstillgång enligt 6 § första stycket Finansinspektionens medgivande.

2. I en sparbank får uppskrivningsbeloppet, vid uppskrivning enligt 6 § första stycket, tas i anspråk för avsättning till reservfond, och uppskrivningsfonden, i stället för vad som sägs i 7 §, tas i anspråk för avsättning till reservfond.

3. En bank får inte tillämpa 7 § första stycket 2 om användande av uppskrivningsfonden för täckande av förlust.

4. För ett kreditmarknadsbolag prövar allmän domstol ett ärende enligt 7 § andra stycket om att ta uppskrivningsfonden i anspråk. I fråga om domstolens tillstånd gäller 10 kap. 14 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i tillämpliga delar.

5. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelsen i 13 a §.

6. Finansiella instrument ska tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

7. Kreditinstitut och värdepapperbolag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.

8. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelserna i 14 f och 14 g §§.

(Jfr 4 kap. 2 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2.

Genom den nya punkten 7 framgår att den nya värderingsbestämmelsen i 4 kap. 14 b § tredje stycket årsredovisningslagen får tillämpas av samtliga företag som omfattas av ÅRKL. Att bestämmelsen även blir tillämplig i koncernredovisningen framgår av hänvisningarna i 7 kap. 4 § punkten 3.

Med anledning av att en ny punkt 7 har införts har den nuvarande punkten 7 numrerats om. Paragrafen har vidare justerats språkligt.

#### 5 kap. Tilläggsupplysningar

##### 1 §

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag ska årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna ska lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på över-

skådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *ska*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 4 a–4 c §§ om finansiella instrument,
- 5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 11 a § första stycket om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 12 a § första och tredje styckena samt 12 b § om transaktioner med närstående,
- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 och 17 §§ om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 a § om sjukfrånvaro,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, samt
- 27 § om europabolag och europakooperativ.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *ska* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

(Jfr 5 kap. 1 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och 5.4.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av de bestämmelser i årsredovisningslagen om tilläggsupplysningar som ska tillämpas. Uppräkningslistan har kompletterats med en hänvisning till 5 kap. 11 a § första stycket årsredovisningslagen om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och till 5 kap. 12 a § första och tredje styckena samt 12 b § samma lag om transaktioner med närstående. För kommentar hänvisas till författningskommentarerna till dessa paragrafer. Det som sägs om större företag i årsredovisningslagen gäller samtliga företag som omfattas av ÅRKL (se 1 kap. 2 § andra stycket).

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## **6 kap. Förvaltningsberättelse m.m.**

### **1 §**

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

- 1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,
- 2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m.,

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3 § första stycket om vissa upplysningar om ekonomiska föreningar, samt

5 § om finansieringsanalys.

Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *ska* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

*Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport.*

(Jfr 6 kap. 1 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1 och 5.5.3.

Ett nytt  *tredje stycke* har införts i paragrafen. Av detta framgår att bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, även *ska* tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport. Av 6 kap. 8 § första stycket årsredovisningslagen framgår att bolagsstyrningsrapporten ska lämnas till bolagets revisor inom samma tid som årsredovisningen. När det gäller bankaktiebolag innebär det att rapporten ska överlämnas senast en månad före årsstämman (se 8 kap. 4 § punkten 1 ÅRKL). För kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag gäller samma tidsfrist som för aktiebolag, dvs. senast sex veckor före årsstämman (jfr 8 kap. 1 § och 1 kap. 1 § första stycket ÅRKL samt 1 kap. 5 § 26 lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden).

För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentarerna till 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen.

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 7 kap. Koncernredovisning

### 2 §

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *ska* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

4 § om koncernredovisningens delar,

5 § om dotterföretag som *ska* omfattas av koncernredovisningen,

6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,

7 § andra stycket om valuta,

8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,

9 § om minoritetsandelar,

10 § om balansdag,

12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,

13 § om elimineringar mellan koncernföretag,

15 § om förändringar i koncernens sammansättning,

16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

18–23 §§ om hur dotterföretag *ska* räknas in i koncernredovisningen,  
25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *ska*  
räknas in i koncernredovisningen, och  
31 § *andra och tredje styckena om koncernens system för intern  
kontroll och riskhantering.*

(Jfr 7 kap. 2 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av de bestämmelser i årsredovisningslagen om koncernredovisning som ska tillämpas. Uppräkningslistan har kompletterats med de nya bestämmelserna i 7 kap. 31 § *andra och tredje styckena* årsredovisningslagen om upplysning om koncernens system för intern kontroll och riskhantering. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 7 §

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *ska* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § första och tredje styckena om skyldighet att upprätta koncernredovisning och i vissa fall kapitaltäckningsanalys,

2. 2 § vad gäller hänvisningen till

a) 7 kap. 4 § första stycket 4 årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelse,

b) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

c) 7 kap. 31 § *andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,*

3. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

– 12 § om lån till ledande befattningshavare,

– 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

– 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

– 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

– 22 § om pensioner och liknande förmåner,

– 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

– 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och

– 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 2 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 4 § 3–6 denna lag om indelning av eget kapital,

e) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen,

f) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

4. 5 och 6 §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

(Jfr 7 kap. 7 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Paragrafen innehåller en uppräknning av bestämmelser som ska tillämpas av företag som omfattas av artikel 4 i EG:s s.k. IAS-förordning. Enligt artikel 4 i förordningen gäller kravet på att koncernredovisningen ska upprättas enligt de för tillämpning inom EU antagna IAS/IFRS för företag som är underställda en medlemsstats lagstiftning och vars värdepapper på balansdagen är noterade på en reglerad marknad. Paragrafen har kompletterats på så sätt att hänvisning även görs till 7 kap. 31 § andra och tredje styckena årsredovisningslagen. Upplysningar om koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen ska således lämnas också av företag som upprättar koncernredovisningen enligt IAS/IFRS.

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 8 kap. Offentlighet

### 2 §

Följande bestämmelser i 8 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

14 och 15 §§ om publicering av årsredovisningen,

15 a § om *offentliggörande av bolagsstyrningsrapport*, samt

16 § 2 om utelämnande av uppgift i koncernredovisningen.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1 och 5.5.2.

Paragrafen har kompletterats med en hänvisning till 8 kap. 15 a § årsredovisningslagen om offentliggörande av bolagsstyrningsrapport. Av den paragrafen framgår att det som är föreskrivet om offentliggörande av förvaltningsberättelsen ska gälla i tillämpliga delar beträffande offentliggörandet av bolagsstyrningsrapporten i de fall då denna offentliggörs tillsammans med förvaltningsberättelsen. Det innebär, såvitt gäller företag som omfattas av förevarande lag, att bestämmelserna i 8 kap. 5–7 §§ i denna lag om ingivande, kungörande och vite ska tillämpas.

För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till 8 kap. 15 a § årsredovisningslagen.

### 5 §

En bank och ett hypoteksinstitut ska ge in bestyrkta kopior av årsredovisningen och revisionsberättelsen för det förflutna räkenskapsåret till registreringsmyndigheten *inom en månad* efter det att balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda.

På kopian av årsredovisningen som ges in till registreringsmyndigheten ska en styrelseledamot *eller den verkställande direktören* teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts med uppgift

om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om stämmans beslut när det gäller bankens eller institutets vinst eller förlust.

Med en bestyrkt kopia jämförs vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingivande till registreringsmyndighet. Av *första stycket* framgår att en bank och ett hypoteksinstitut ska ge in årsredovisningen och revisionsberättelsen till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda. En månad utgör således den bortre gräns för när årsredovisningen och revisionsberättelsen ska ges in. Av 8 kap. 1 § framgår att Bolagsverket är registreringsmyndighet. Det följer av 8 kap. 8 § att den nya bestämmelsen blir tillämplig även på koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse.

I *andra stycket* har det tilläggat gjorts att den verkställande direktören, utöver styrelseledamöter, kan teckna bevis om fastställelse av balansräkningen och resultaträkningen. Bestämmelsen har därmed fått samma utformning som motsvarande bestämmelse i årsredovisningslagen (se 8 kap. 3 § 1). I banker ska det alltid finnas en eller flera verkställande direktörer. I hypoteksinstitutet finns däremot inte någon verkställande direktör. Tillägget får således inte någon betydelse i det senare fallet.

## 9 kap. Delårsrapport

### 3 §

Utöver vad som följer av 9 kap. 2 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om tillhandahållande av delårsrapport m.m. ska delårsrapporten i sparbanker genast lämnas även till de huvudmän som begär det.

I delårsrapporten ska, utöver vad som anges i 9 kap. 3 § årsredovisningslagen, uppgifter lämnas om utvecklingen av inlåningen och utlåningen sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Sådana uppgifter om koncernen som anges i 9 kap. 3 § femte stycket årsredovisningslagen behöver inte lämnas, om

1. företaget i enlighet med 7 kap. 2 § årsredovisningslagen inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,

2. det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,

3. moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen,

4. företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte, och

5. förutsättningarna i 7 kap. 5 § första stycket 1 och 2 denna lag är uppfyllda.

Om uppgifter om koncernen utelämnas enligt andra stycket gäller bestämmelserna i 9 kap. 2 § årsredovisningslagen för den delårsrapport som avses i tredje stycket 2. Är den delårsrapporten inte upprättad på

svenska, får registreringsmyndigheten, om rapporten ska sändas in till registreringsmyndigheten, förelägga företaget att sända in också en bestyrkt översättning till svenska. Ett sådant föreläggande ska utfärdas om någon begär det.

En delårsrapport i ett bankaktiebolag som ges in till registreringsmyndigheten ska registreras enligt 8 kap. 5 c § denna lag.

(Jfr 9 kap. 3 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

Paragrafen innehåller bestämmelser om delårsrapportens tillhandahållande och innehåll. I *första stycket* har strukits den andra strecksatsen, där tidsfristen för bankers och hypoteksinstituts inlämnade av delårsrapport till registreringsmyndigheten reglerades. För banker och hypoteksinstitut gäller numera i stället, genom hänvisningen i 9 kap. 2 § till 9 kap. årsredovisningslagen, att de är skyldiga att lämna in delårsrapport till registreringsmyndigheten senast två månader efter rapportperiodens utgång. Av 8 kap. 1 § framgår att Bolagsverket är registreringsmyndighet.

### **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 mars 2009. De ska dock inte börja tillämpas förrän till det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009. För ett bolag med kalenderår som räkenskapsår innebär det att bestämmelserna ska tillämpas första gången vid upprättandet och offentliggörandet av årsredovisningen (eller, i förekommande fall, den från årsredovisningen fristående bolagsstyrningsrapporten respektive delårsrapport) för år 2010.

## **8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag**

### **4 kap. Värderingsregler**

#### *Hur värderingsreglerna ska tillämpas på ett försäkringsföretags tillgångar och skulder*

#### **2 §**

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas med följande avvikelser:

1. 2 § tillämpas på immateriella tillgångar (B).  
2. 3 § ska tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

3. 4 § ska tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placerings-tillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande ska brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

4. a) 5 § ska tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager

(G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande *ska* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) 5 § andra stycket *ska* tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar (C.III.1–7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV), utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och *ska* tillämpas på placeringstillgångar (C) samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande *ska* innehas eller brukas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag får inte skrivas upp till högre värde än vad som medges av Finansinspektionen.

6. Uppskrivningsbelopp enligt 6 § får endast användas för ökning av aktiekapitalet genom fondemission eller för avsättning till en uppskrivningsfond (AA.III).

7. 7 § första stycket 2 och andra stycket om användning av uppskrivningsfonden för att täcka förlust får inte tillämpas.

8. 9 § *ska* tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande *ska* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

9. 12 § *ska* tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

10. 13 a § får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i den bestämmelsen.

11. Finansiella instrument *ska* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

12. *Försäkringsföretag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.*

13. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D) *ska* alltid tas upp till sitt verkliga värde.

14. 14 f och 14 g §§ får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i de bestämmelserna.

(Jfr 4 kap. 4 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.2.

Genom den nya *punkten 12* framgår att den nya värderingsbestämmelsen i 4 kap. 14 b § tredje stycket årsredovisningslagen får tillämpas av samtliga företag som omfattas av ÅRFL. Att bestämmelsen även blir tillämplig i koncernredovisningen framgår av hänvisningarna i 7 kap. 4 §.

Med anledning av att en ny punkt 12 har införts har nuvarande punkterna 12 och 13 numrerats om. Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 5 kap. Tilläggsupplysningar

### 1 §

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag *ska* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *ska* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *ska*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,  
 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,  
 3 § om anläggningstillgångar,  
 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,  
 4 a–4 c §§ om finansiella instrument,  
 5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,  
 7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,  
 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,  
 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,  
 11 § om ställda säkerheter,  
 11 a § första stycket om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen,  
 12 § om lån till ledande befattningshavare,  
 12 a § första och tredje styckena samt 12 b § om transaktioner med närstående,  
 13 § om konvertibla lån,  
 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,  
 16 och 17 §§ om upplysningar om skatt,  
 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,  
 18 a § om sjukfrånvaro,  
 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,  
 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,  
 22 § om pensioner och liknande förmåner,  
 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,  
 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,  
 25 § om avtal om avgångsvederlag,  
 26 § om uppgift om moderföretag, samt  
 27 § om europabolag och europakooperativ.  
 Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen ska samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

(Jfr 5 kap. 1 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.3 och avsnitt 5.4.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av de bestämmelser i årsredovisningslagen om tilläggsupplysningar som ska tillämpas. Uppräkningslistan har kompletterats med en hänvisning till 5 kap. 11 a § första stycket årsredovisningslagen om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och till 5 kap. 12 a § första och tredje styckena samt 12 b §§ samma lag om transaktioner med närstående. För kommentarer hänvisas till författningskommentarerna till dessa paragrafer. Det som sägs om större företag i årsredovisningslagen gäller samtliga företag som omfattas av ÅRFL (se 1 kap. 2 § andra stycket).

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 6 kap. Förvaltningsberättelse m.m.

### 1 §

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket ska följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,
- 2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m. och

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde *ska* dock i stället avse nominellt belopp.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *ska* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll. Vid tillämpningen av nämnda paragraf *ska* det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

*Försäkringsaktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport.*

(Jfr 6 kap. 1 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1 och 5.5.3.

Ett nytt *fjärde stycke* har införts i paragrafen. Av detta framgår att försäkringsaktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, även *ska* tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport. Av 6 kap. 8 § första stycket årsredovisningslagen framgår att bolagsstyrningsrapporten *ska* lämnas till bolagets revisor inom samma tid som årsredovisningen. När det gäller försäkringsaktiebolag innebär det att rapporten *ska* överlämnas senast en månad före årsstämman (se 8 kap. 4 §). När det gäller överlämnandet av revisorns yttrande till bolagets styrelse enligt 6 kap. 9 § andra stycket årsredovisningslagen framgår av 10 kap. 11 § första stycket försäkringsrörelselagen att denna *ska* lämnas senast två veckor före ordinarie stämma.

För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentarerna till 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen.

## 7 kap. Koncernredovisning

### 2 §

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *ska* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 2 § om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
- 4 § 1–4 om koncernredovisningens delar,
- 5 § om dotterföretag som *ska* omfattas av koncernredovisningen,
- 6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,
- 7 § andra stycket om valuta,
- 8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,
- 9 § om minoritetsandelar,
- 10 § om balansdag,
- 12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,
- 13 § om elimineringar mellan koncernföretag,
- 15 § om förändringar i koncernens sammansättning,
- 16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag *ska* räknas in i koncernredovisningen,

25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag ska räknas in i koncernredovisningen, och

31 § andra och tredje styckena om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.

(Jfr 7 kap. 2 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av de bestämmelser i årsredovisningslagen om koncernredovisning som ska tillämpas. Uppräkningslistan har kompletterats med en hänvisning till 7 kap. 31 § andra och tredje styckena årsredovisningslagen om upplysning om koncernens system för intern kontroll och riskhantering. För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen.

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 5 §

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder ska tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
2. 2 § vad gäller hänvisningarna till
  - a) 7 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554) om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
  - b) 7 kap. 4 § första stycket 4 samma lag om förvaltningsberättelse,
  - c) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,
  - d) 7 kap. 31 § andra och tredje styckena samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,
3. 3 § 1 a och b samt 3 såvitt avser hänvisningen till 7 kap. 12 § första stycket årsredovisningslagen, med särskilda regler om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
4. 4 § vad gäller hänvisningarna till
  - a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,
  - b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:
    - 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
    - 12 § om lån till ledande befattningshavare,
    - 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
    - 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
    - 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
    - 22 § om pensioner och liknande förmåner,
    - 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
    - 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, samt
    - 25 § om avtal om avgångsvederlag,
  - c) 5 kap. 2 § 3 och 7 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,
  - d) 5 kap. 3 § 4 denna lag om villkorad återbäring,
  - e) 5 kap. 4 § 1–3, 5 och 7–9 denna lag om eget kapital och avsättningar,
  - f) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens

innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

g) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

(Jfr 7 kap. 5 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.2.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av bestämmelser som ska tillämpas av företag som omfattas av artikel 4 i EG:s s.k. IAS-förordning. Enligt artikel 4 i förordningen gäller kravet på att koncernredovisningen ska upprättas enligt de för tillämpning inom EU antagna IAS/IFRS för företag som är underställda en medlemsstats lagstiftning och vars värdepapper på balansdagen är noterade på en reglerad marknad. Paragrafen har kompletterats på så sätt att hänvisning även görs till 7 kap. 31 § andra och tredje styckena årsredovisningslagen. Upplysningar om koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen ska således lämnas också av försäkringsföretag som upprättar koncernredovisningen enligt IAS/IFRS.

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

## 8 kap. Offentlighet

### 2 §

Följande bestämmelser i 8 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas

14 och 15 §§ om publicering av årsredovisningen,

15 a § om offentliggörande av bolagsstyrningsrapport, samt

16 § 2 om utelämnande av uppgift i koncernredovisningen.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.1 och 5.5.2.

Paragrafen har kompletterats med en hänvisning till 8 kap. 15 a § årsredovisningslagen om offentliggörande av bolagsstyrningsrapport. Av den paragrafen framgår att det som är föreskrivet om offentliggörande av förvaltningsberättelsen ska gälla i tillämpliga delar beträffande offentliggörandet av bolagsstyrningsrapporten i de fall då denna offentliggörs tillsammans med förvaltningsberättelsen. Det innebär, såvitt gäller företag som omfattas av förevarande lag, att bestämmelserna i 8 kap. 5–7 §§ i denna lag om ingivande, kungörande och vite ska tillämpas.

Paragrafen har vidare justerats språkligt.

För ytterligare kommentarer hänvisas till författningskommentaren till 8 kap. 15 a § årsredovisningslagen.

## 5 §

Försäkringsföretag ska ge in bestyrkta kopior av årsredovisningen och revisionsberättelsen för det förflutna räkenskapsåret till registreringsmyndigheten *inom en månad* efter det att resultaträkningen och balansräkningen blivit fastställda.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen fastställts med uppgift om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om stämmans beslut när det gäller försäkringsföretagets vinst eller förlust.

Med en bestyrkt kopia jämföras vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingivande till registreringsmyndighet. Av *första stycket* framgår att försäkringsföretag ska ge in årsredovisningen och revisionsberättelsen till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att balansräkningen och resultaträkningen blivit fastställda. En månad utgör således den borte gräns för när årsredovisningen och revisionsberättelsen ska ges in. Av 8 kap. 1 § framgår att Bolagsverket är registreringsmyndighet. Det följer av 8 kap. 8 § att den nya bestämmelsen blir tillämplig även på koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse.

## **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 mars 2009. De ska dock inte börja tillämpas förrän till det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009. För ett bolag med kalenderår som räkenskapsår innebär det att bestämmelserna ska tillämpas första gången vid upprättandet och offentliggörandet av årsredovisningen (eller, i förekommande fall, den från årsredovisningen fristående bolagsstyrningsrapporten) för år 2010.

## 8.5 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

### **4 kap. Aktierna**

#### **46 §**

I syfte att uppnå ett för bolaget ändamålsenligt antal aktier får bolagsstämman besluta att antalet aktier ökas genom att en eller flera aktier delas upp på ett större antal aktier (*uppdelning av aktier*) eller minskas genom att två eller flera aktier läggs samman till ett mindre antal aktier (*sammanläggning av aktier*).

*I avstämningsbolag ska ett beslut enligt första stycket innehålla uppgift om avstämningsdag eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Avstämningsdagen får inte bestämmas så att den infaller innan beslutet om uppdelning eller sammanläggning har registrerats.*

(Jfr 4 kap. 46 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beslut om uppdelning och sammanläggning av aktier. I *andra stycket* har det hittills funnits bestämmelser om att ett sådant beslut ska innehålla uppgift om dagen för verkställande av beslutet. Bestämmelserna har ändrats som en följd av att rättsverkningarna av ett sådant beslut i fortsättningen ska inträda i samband med registreringen och att erforderliga ändringar i aktieboken ska göras omedelbart efter registreringen (se 49 §). Någon särskild dag för verkställande ska därför inte bestämmas av stämman.

I avstämningsbolag kan dock aktieägarna och andra intressenter ha behov av att i förväg veta på vilken dag en aktieägare ska vara införd i aktieboken för att påföras de nya uppdelade eller sammanlagda aktierna. Därför föreskrivs, i fråga om sådana bolag, att beslutet ska innehålla uppgift om en avstämningsdag. Detta överensstämmer med vad som gäller i den snarlika situationen då det beslutas om fondemission med utgivande av nya aktier (se 12 kap. 6 § första stycket 4). Till skillnad från vad som gäller vid fondemission är det möjligt att vid ett beslut om uppdelning eller sammanläggning bemyndiga styrelsen att fastställa avstämningsdagen.

Av bestämmelserna i 49 § om registrering och ändringar i aktieboken följer att avstämningsdagen måste bestämmas till en tidpunkt som ligger i nära anslutning till den dag då beslutet kan väntas bli registrerat (se vidare författningskommentaren till 49 §). Såsom framgår av andra meningen i *andra stycket* i förevarande paragraf får dagen dock aldrig infalla före registreringen (jfr 12 kap. 6 § *andra stycket*).

#### 49 §

*Ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier ska genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. Antalet aktier ändras när beslutet registreras.*

*Efter registreringen ska nödvändiga ändringar genast göras i aktieboken.*

*I avstämningsbolag ska anmälan genast göras till den centrala värdepappersförvararen om att beslutet har registrerats.*

(Jfr 4 kap. 49 § i promemorian.)

Paragrafen motsvarar delvis hittillsvarande 50 §. Den innehåller bestämmelser om registrering av ett beslut om uppdelning eller sammanläggning. En förebild finns i vad som gäller för registrering av beslut om fondemission (se 12 kap. 10 §). De frågor som regleras i paragrafen har behandlats i avsnitt 5.10.

Som framgår av *första stycket* ska ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier anmälas till Bolagsverket för registrering i aktiebolagsregistret. Hittills har gällt att anmälan ska göras *efter* det att beslutet har verkställts. Enligt paragrafens nya lydelse ska beslutet i stället anmälas till Bolagsverket i omedelbar anslutning till (”genast”) att det har fattats. Vidare föreskrivs att antalet aktier ändras i och med registreringen.

*Andra stycket* innehåller en bestämmelse om att aktieboken ska ändras genast efter registreringen av beslutet (jfr 12 kap. 10 § andra stycket). De gamla aktierna ska alltså delas upp respektive läggas samman vid den tidpunkten. I avstämningsbolag sker detta på avstämningsdagen. I sådana bolag måste därför uppdelningen eller sammanläggningen i förväg planeras så att tidpunkten för registreringen av beslutet och den av bolagsstämman eller styrelsen fastställda avstämningsdagen infaller i nära anslutning till varandra. Av 46 § andra stycket framgår att avstämningsdagen inte får infalla före registreringen.

Vad som gäller i fråga om överskjutande aktier som uppkommer vid uppdelningen eller sammanläggningen framgår av 50 §.

För att den centrala värdepappersförvararen i förekommande fall ska kunna göra erforderliga ändringar i aktieboken krävs att denna under rättas om registreringen. En bestämmelse om sådan underrättelse har tagits in i *tredje stycket* (jfr 12 kap. 10 § tredje stycket). Ansvar för att en sådan underrättelse skickas ligger på styrelsen.

## 50 §

*Om en aktieägares innehav av aktier av visst slag inte motsvarar ett fullt antal nya aktier, övergår överskjutande aktier i bolagets ägo vid den tidpunkt då beslutet om uppdelning eller sammanläggning registreras eller, i avstämningsbolag, på avstämningsdagen.*

*Aktier som har tillförts bolaget på det sätt som anges i första stycket och som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf ska säljas på bolagets bekostnad. Försäljningen ska ske utan onödigt dröjsmål och verkställas genom ett värdepappersinstitut. Den betalning som flyter in vid försäljningen ska fördelas mellan dem som ägde aktierna vid tidpunkten då dessa övergick i bolagets ägo efter deras andel i de aktier som har sålts.*

*I fråga om aktier som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket inte var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf tillämpas 19 kap. 6 §.*

(Jfr 4 kap. 50 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Paragrafen överensstämmer till stora delar med den hittillsvarande 49 §. I *första stycket* har den ändringen gjorts att tidpunkten för när överskjutande aktier övergår i bolagets ägo har knutits till den tidpunkt då beslutet om uppdelning eller sammanläggning registreras eller, i avstämningsbolag, till avstämningsdagen.

I övrigt har endast språkliga ändringar gjorts.

## 9 kap. Revision

### 31 §

Revisionsberättelsen ska innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet ska det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och

2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som ska lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, ska revisorn ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

*Första och andra styckena gäller inte i fråga om revision av en sådan bolagsstyrningsrapport som avses i 6 kap. 6 § årsredovisningslagen (1995:1554). I den delen ska revisionsberättelsen i stället innehålla ett uttalande om huruvida en sådan rapport har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar i rapporten som avses i 6 kap. 6 § andra stycket 2–6 årsredovisningslagen ska berättelsen vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.*

(Jfr 9 kap. 31 § i promemorian.)

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.3.

I paragrafen har ett nytt *tredje stycke* lagts in. De nya bestämmelserna har samma innebörd som de nya bestämmelserna i 10 kap. 11 b § försäkringsrörelselagen (1982:713). För kommentarer hänvisas till författningskommentaren till den paragrafen. Bestämmelserna är tillämpliga endast på noterade aktiebolag.

### 38 §

I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen samt 29 § första stycket 2 och andra stycket, 30 §, 31 § *första och andra styckena*, 32 § första stycket 1, 35 och 36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

Koncernrevisionsberättelsens inledning ska innehålla uppgift om moderbolagets firma och organisationsnummer samt om vilket eller vilka normsystem för koncernredovisning som moderbolaget har tillämpat.

På koncernredovisningen ska det göras en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen. Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, ska också detta antecknas på koncernredovisningen.

(Jfr 9 kap. 38 § i promemorian.)

Paragrafen innehåller bestämmelser om koncernrevisionsberättelse. I *första stycket* har hänvisningen till 31 § utformats så att den inte omfattar de nya bestämmelser som har förts in i den paragrafen om revision av bolagsstyrningsrapport. Det beror på att någon sådan rapport inte behöver upprättas på koncernnivå. Övriga ändringar är språkliga.

## 13 kap. Nyemission av aktier

### 42 §

I fråga om publika aktiebolag gäller, i stället för bestämmelserna i 28 § *första stycket* 3 och 4, att ett beslut om nyemission av aktier får registreras endast om det visas upp ett yttrande, undertecknat av en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag. Av yttrandet ska framgå att full och godtagbar betalning har lämnats för

samtliga tecknade och tilldelade aktier. Såvitt gäller apportegendom *ska* intyget ha det innehåll som anges i 2 kap. 19 §.

(Paragrafen saknar motsvarighet i promemorian.)

I paragrafen har en tidigare felaktig hänvisning rättats till. Vidare har ett par språkliga ändringar gjorts.

### **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2009.

2. I fråga om beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier som har fattats före den 1 mars 2009 gäller 4 kap. 46, 49 och 50 §§ i sina äldre lydelse även efter denna tidpunkt.

3. De nya bestämmelserna i 9 kap. 31 och 38 §§ tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009.

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 mars 2009 (*punkten 1*). Av en särskild övergångsbestämmelse (*punkten 2*) följer dock att de nya bestämmelserna om uppdelning och sammanläggning av aktier inte gäller i fråga om beslut som har fattats före den tidpunkten. För sådana beslut gäller äldre bestämmelser. De nya bestämmelserna om revision ska, enligt *punkten 3*, tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 28 februari 2009. För ett bolag med kalenderår som räkenskapsår innebär det att de nya bestämmelserna ska tillämpas första gången vid revision av årsredovisningen för år 2010.

## I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2006/46/EG**

av den 14 juni 2006

**om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag**

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR  
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska  
gemenskapen, särskilt artikel 44.1,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-  
téns yttrande <sup>(1)</sup>,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget <sup>(2)</sup>, och

av följande skäl:

(1) Den 21 maj 2003 antog kommissionen en handlingsplan för modernare bolagsrätt och effektivare företagsstyrning i gemenskapen. Gemenskapens prioritering på kort sikt var att bekräfta styrelseledamöters kollektiva ansvar, öka öppenheten i samband med transaktioner med närstående parter och arrangemang utanför balansräkningen samt att öka offentligheten om vilka företagsstyrningsmetoder som tillämpas i ett enskilt företag.

(2) Enligt handlingsplanens minimikrav skulle ledamöter av ett företags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan vara kollektivt ansvariga gentemot företaget för att upprätta och offentliggöra årsredovisningar och förvaltningsberättelser. Samma metod skulle tillämpas på de ledamöter

av ett företags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan som upprättar sammanställda redovisningar. Dessa organ handlar inom ramen för den behörighet som tillkommer dem enligt nationell lagstiftning. Detta bör inte hindra medlemsstaterna från att gå längre och lagstifta om direkt ansvar gentemot aktieägare eller andra berörda parter. Å andra sidan skulle medlemsstaterna avstå från att välja ett system där ansvarigheten begränsas till enskilda styrelseledamöter. Detta skulle emellertid inte beröva domstolarna eller andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna möjligheten att ålägga en enskild styrelseledamot sanktioner.

(3) Ansvar för att upprätta och offentliggöra årsredovisningar och sammanställda redovisningar, årliga förvaltningsberättelser och sammanställda årliga förvaltningsberättelser grundas på nationell lagstiftning. Lämpliga ansvarsregler bör gälla för ledamöter av förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganen, i enlighet med den enskilda medlemsstatens nationella lagar och andra författningar. Medlemsstaterna bör själva få fastställa ansvarets omfattning.

(4) I syfte att främja trovärdig ekonomisk rapportering inom Europeiska unionen bör ledamöterna av det organ inom företaget som ansvarar för utarbetandet av företagets redovisning vara skyldiga att se till att den ekonomiska informationen i företagets årsredovisningar och förvaltningsberättelser ger en rättvisande bild.

(5) Den 27 september 2004 antog kommissionen ett meddelande om förebyggande av ekonomiska oegentligheter i företagssektorn och av finansiella oegentligheter som bl.a. anger huvuddragen i kommissionens politiska initiativ avseende internkontroll inom företag och styrelseledamöters ansvar.

<sup>(1)</sup> EUT C 294, 25.11.2005, s. 4.

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets yttrande av den 15 december 2005 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 22 maj 2006.

- (6) I rådets fjärde direktiv 78/660/EEG <sup>(1)</sup> och rådets sjunde direktiv 83/349/EEG <sup>(2)</sup> föreskrivs för närvarande endast offentliggörande av transaktioner mellan ett företag och dess närstående företag. För att minska skillnaderna mellan företag vars värdepapper inte är upptagna till handel på en reglerad marknad och företag som tillämpar internationell redovisningsstandard på sina sammanställda redovisningar bör offentliggörandet utsträckas till att omfatta andra typer av närstående parter såsom nyckelpersoner i ledande ställning och makor eller makar till styrelseledamöter, vilket emellertid bör gälla endast när transaktionerna är betydande och inte sker på normala marknadsvillkor. Ett offentliggörande av sådana betydande transaktioner med närstående parter som inte äger rum på normala marknadsvillkor kan hjälpa dem som använder årsredovisningen i bedömningen av företagets ekonomiska ställning samt, om företaget ingår i en koncern, hela koncernens ekonomiska ställning. Transaktioner mellan närstående parter inom en och samma koncern bör inte tas med i utarbetandet av den sammanställda redovisningen.
- (7) Definitionerna av närstående parter enligt internationell redovisningsstandard som antogs av kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder <sup>(3)</sup> bör gälla för direktiven 78/660/EEG och 83/349/EEG.
- (8) Arrangemang utanför balansräkningen kan exponera ett företag för risker och fördelar som är betydande för bedömning av företagets ekonomiska ställning samt, om företaget ingår i en koncern, hela koncernens ekonomiska ställning.
- (9) Sådana arrangemang utanför balansräkningen kan vara alla sorters transaktioner eller arrangemang som företagen har med enheter, även icke inkorporerade sådana, och som inte tas med i balansräkningen. Sådana arrangemang utanför balansräkningen kan ha koppling till grundandet eller utnyttjandet av bolag för särskilda ändamål eller offshoreverksamhet som är avsedda för ändamål som rör ekonomi, lagstiftning, beskattning eller redovisning. Exempel på sådana arrangemang utanför balansräkningen inkluderar risk- och vinstdelning eller skyldigheter som härrör från ett avtal som debt factoring (försäljning av fordringar), kombination av köp och försäljning, konsignationslager, take or pay, värdepapperiseringsavtal som ombesörjes av separata företag och icke inkorporerade enheter, tillgångar ställda som säkerhet, drivande av leasingverksamhet och outsourcing och liknande. Offentliggörande i fråga om materiella risker och materiell nytta i samband med arrangemang som inte tas med i balansräkningen bör på lämpligt sätt tas med i kommentarerna till redovisningarna eller de sammanställda redovisningarna.
- (10) Företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och som har sitt säte inom gemenskapen bör åläggas att offentliggöra en årsberättelse om företagsstyrningen som en specifik och klart urskiljbar del av förvaltningsberättelsen. Denna berättelse bör åtminstone ge aktieägarna lättillgängliga nyckeluppgifter om vilka metoder för företagsstyrning som faktiskt tillämpas, inklusive en beskrivning av de viktigaste inslagen i befintliga riskanalyssystem och interna kontroller i samband med den ekonomiska rapporteringen. I årsberättelsen om företagsstyrning bör det redogöras för om företaget tillämpar några andra principer för företagsstyrning än de som föreskrivs i nationell lagstiftning, oavsett om dessa principer direkt fastställts i en kod om företagsstyrning som företaget är skyldigt att följa eller i en kod om företagsstyrning som företaget kan ha beslutat att tillämpa. Vidare kan företagen i tillämpliga fall också lämna en analys av de miljörelaterade och sociala aspekter som är nödvändiga för att förstå företagets utveckling, kapacitet och ställning. Det finns inget skäl till att införa en separat årsberättelse om företagsstyrningen för företag som upprättar en sammanställd förvaltningsberättelse, men koncernens information om riskanalyssystem och system för intern kontroll bör läggas fram.
- (11) De olika åtgärder som vidtagits i enlighet med detta direktiv bör inte nödvändigtvis tillämpas på samma typer av bolag eller företag. Medlemsstaterna bör ha möjlighet att undanta små företag, i enlighet med artikel 11 i direktiv 78/660/EEG, från de krav som uppställs i det här direktivet i fråga om närstående parter och arrangemang utanför balansräkningen. Företag som redan offentliggör information om transaktioner med närstående parter i sin redovisning i enlighet med internationell redovisningsstandard antagen inom ramen för Europeiska unionen bör inte vara skyldiga att offentliggöra ytterligare information i enlighet med det här direktivet, eftersom tillämpningen av internationell redovisningsstandard redan ger en sann och rättvisande bild av ett sådant företag. Bestämmelserna om

<sup>(1)</sup> EGT L 222, 14.8.1978, s. 11. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

<sup>(2)</sup> EGT L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2006/43/EG.

<sup>(3)</sup> EGT L 243, 11.9.2002, s. 1.

företagsstyrningsrapporten i det här direktivet bör gälla alla företag, däribland banker, försäkringsbolag och återförsäkringsbolag, samt företag som har utfärdat andra värdepapper än aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad, om de inte har medgivits undantag av medlemsstaterna. Bestämmelserna i det här direktivet om styrelseledamöternas skyldigheter och ansvar samt sanktioner bör gälla för alla företag som omfattas av rådets direktiv 78/660/EEG, 86/635/EEG <sup>(1)</sup> och 91/674/EEG <sup>(2)</sup> samt för alla företag som upprättat en sammanställd redovisning i enlighet med direktiv 83/349/EEG.

- (12) I direktiv 78/660/EEG fastställs att man vart femte år skall ompröva bland annat de tröskelvärden för balansräkning och nettoomsättning som medlemsstaterna kan tillämpa vid avgörandet av vilka företag som kan undantas från vissa krav i fråga om offentliggörande. Utöver dessa omprövningar vart femte år kan det emellertid vara lämpligt att genomföra ytterligare en ökning av engångskaraktär när det gäller tröskelvärdena för balansräkning och nettoomsättning. Medlemsstaterna är inte skyldiga att tillämpa de högre tröskelvärdena.
- (13) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att förenkla investeringar över gränserna och att förbättra jämförbarheten inom hela EU och stärka det allmänna förtroendet för redovisningar och rapporter genom förbättrade och konsekventa särskilda offentliggöranden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (14) I detta direktiv beaktas de grundläggande rättigheter och principer som fastställs framför allt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (15) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning <sup>(3)</sup> uppmuntras medlemsstaterna att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.
- (16) Direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG och 91/674/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

#### Artikel 1

### Ändring av direktiv 78/660/EEG

Direktiv 78/660/EEG ändras på följande sätt:

1. Artikel 11.1 skall ändras på följande sätt:

- a) I den första strecksatsen skall orden "balansomslutning: 3 650 000 EUR" ersättas med orden "balansomslutning: 4 400 000 EUR".
- b) I den andra strecksatsen skall orden "nettoomsättning: 7 300 000 EUR" ersättas med orden "nettoomsättning: 8 800 000 EUR".

2. I artikel 11.3 skall orden "direktivets ikraftträdande på så sätt att beloppen fastställs i överensstämmelse med den översyn som föreskrivs i artikel 53.2" ersättas med orden "ikraftträdandet av ett direktiv i vilket dessa belopp fastställs".

3. Artikel 27.1 skall ändras på följande sätt:

- a) I den första strecksatsen skall orden "balansomslutning: 14 600 000 EUR" ersättas med orden "balansomslutning: 17 500 000 EUR".
- b) I den andra strecksatsen skall orden "nettoomsättning: 29 200 000 EUR" ersättas med orden "nettoomsättning: 35 000 000 EUR".

4. I artikel 27.3 skall orden "direktivets ikraftträdande på så sätt att beloppen fastställs i överensstämmelse med den översyn som föreskrivs i artikel 53.2" ersättas med orden "ikraftträdandet av ett direktiv i vilket dessa belopp fastställs".

5. I artikel 42a skall följande punkt läggas till:

"5a) Genom avvikelse från bestämmelserna i punkterna 3 och 4 får medlemsstaterna, i enlighet med internationell redovisningsstandard som antagits genom kommissionens förordning (EG) nr 1725/2003 av den 29 september 2003 om antagande av vissa redovisningsstandarder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 (\*) i ändrad lydelse till och med den 5 september 2006 tillåta eller kräva värdering av finansiella instrument tillsammans med de krav på offentlighet som

(1) EGT L 372, 31.12.1986, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/51/EG (EUT L 178, 17.7.2003, s. 16).

(2) EGT L 374, 31.12.1991, s. 7. Direktivet ändrat genom direktiv 2003/51/EG.

(3) EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

föreskrivs i internationell redovisningsstandard som antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (\*\*).

(\*) EUT L 261, 13.10.2003, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 108/2006 (EUT L 24, 27.1.2006, s. 1).

(\*\*) EGT L 243, 11.9.2002, s. 1."

6. I artikel 43.1 skall följande punkter införas:

"7a) Inriktningen på och det kommersiella syftet med de arrangemang som företaget inte tagit med i balansräkningen och arrangemangens ekonomiska inverkan på företaget, under förutsättning att riskerna eller fördelarna med sådana arrangemang är betydande, och i den mån offentliggörande av dessa risker eller fördelar är nödvändigt för bedömningen av företagets ekonomiska ställning.

Medlemsstaterna får tillåta sådana företag som avses i artikel 27 att begränsa den information som skall lämnas enligt denna punkt till inriktningen på och det kommersiella syftet med sådana arrangemang.

7b) Transaktioner som företaget genomfört med närstående parter, inklusive det totala beloppet för sådana transaktioner, typ av närstående partsförhållande samt annan information avseende transaktionerna som är nödvändig för att bedöma företagets ekonomiska ställning, om transaktionerna är betydande och inte har genomförts under normala marknadsvillkor. Upplysningar om enskilda transaktioner får sammanföras med avseende på deras typ, med undantag för de fall då särskild information är nödvändig för att bedöma vilken inverkan transaktioner med närstående part har på företagets ekonomiska ställning.

Medlemsstaterna får tillåta de företag som avses i artikel 27 att utelämna de upplysningar som föreskrivs i denna punkt, såvida inte företagen är av det slag som avses i artikel 1.1 i direktiv 77/91/EEG, och i detta fall får medlemsstaterna begränsa företagets offentliggörande till åtminstone direkta eller indirekta transaktioner som ingåtts mellan

i) företaget och aktieägare med stora innehav, och

ii) företaget och ledamöter av dess förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan.

Medlemsstaterna får undanta transaktioner som ingåtts mellan två eller flera företag inom en koncern, förutsatt att dotterbolag som är part i transaktionen ägs helt och hållet av ett sådant företag.

Närstående part har samma betydelse som i internationell redovisningsstandard som antagits i enlighet med förordning (EG) nr 1606/2002."

7. Följande artikel skall införas:

#### "Artikel 46a

1. Ett företag vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad i den mening som avses i artikel 4.1.14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument (\*) skall ta med en årsberättelse om företagsstyrningen i sin förvaltningsberättelse. Denna berättelse skall utgöra ett särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen och åtminstone innehålla följande uppgifter:

a) En hänvisning till

- i) den kod för företagsstyrning som företaget är skyldigt att följa, och/eller
- ii) den kod för företagsstyrning som företaget kan ha beslutat att tillämpa frivilligt, och/eller
- iii) all relevant information om de metoder för företagsstyrning som tillämpas utöver kraven i nationell lagstiftning.

När led i och ii är tillämpliga skall företaget även ange var de relevanta texterna finns offentligt tillgängliga, och när led iii är tillämpligt skall företaget se till att praxis för företagsstyrningen finns offentligt tillgänglig.

b) I den mån ett företag, i enlighet med nationell lagstiftning, avviker från den kod för företagsstyrning som det hänvisas till i led a i eller a ii, skall företaget förklara vilka delar av koden för företagsstyrning som det avviker från och anledningen härtill. I fall då företaget beslutat att inte tillämpa några bestämmelser för företagsstyrning i koden som det hänvisas till i led a i eller a ii skall företaget motivera detta.

c) En beskrivning av de viktigaste inslagen i företagets system för internkontroll och riskhantering i samband med den ekonomiska rapporteringen.

- d) Den information som krävs i artikel 10.1 c, d, f, h och i i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden (\*\*) om företaget omfattas av det direktivet.
- e) En beskrivning av hur bolagsstämman fungerar och dess huvudsakliga befogenheter samt en beskrivning av aktieägarnas rättigheter och hur dessa kan utövas, såvida denna information inte redan i sin helhet finns tillgänglig i nationella lagar och andra författningar.
- f) En beskrivning av hur förvaltnings-, lednings- och tillsynsorganen och deras kommittéer är sammansatta och fungerar.

2. Medlemsstaterna får tillåta att den information som krävs i denna artikel lämnas i en separat rapport som offentliggörs tillsammans med förvaltningsberättelsen på det sätt som anges i artikel 47 eller genom en hänvisning i förvaltningsberättelsen när ett sådant dokument finns tillgängligt för allmänheten på företagets webbplats. Om en separat rapport lämnas, kan företagsstyrningsrapporten innehålla en hänvisning till förvaltningsberättelsen där den information som krävs enligt punkt 1 d görs tillgänglig. Artikel 51.1 andra stycket i detta direktiv skall gälla för bestämmelserna i punkt 1 c och 1 d i den här artikeln. När det gäller den återstående informationen skall den lagstadgade revisorn kontrollera att företagsstyrningsrapporten har upprättats.

3. Medlemsstaterna får undanta företag som enbart har utfärdat andra värdepapper än aktier som är upptagna till handel på en reglerad marknad i den mening som avses i artikel 4.1.14 i direktiv 2004/39/EG från tillämpning av bestämmelserna i första stycket led a, b, e och f, om inte sådana företag har utfärdat aktier som är upptagna till handel i en multilateral handelsplattform i enlighet med artikel 4.1.15 i direktiv 2004/39/EG.

(\*) EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.

(\*\*) EUT L 142, 30.4.2004, s. 12."

8. Följande avsnitt skall införas:

"AVSNITT 10A

**Skyldighet och ansvar beträffande upprättande och offentliggörande av årsredovisningen och förvaltningsberättelsen**

*Artikel 50b*

Medlemsstaterna skall säkerställa att ledamöterna av ett företags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan kollektivt har skyldighet att se till att årsredovisningen, förvaltningsberättelsen samt, om den lämnas separat, företagsstyrningsrapporten som skall lämnas enligt artikel 46a upprättas och

offentliggörs i enlighet med kraven i detta direktiv och, i tillämpliga fall, i enlighet med internationell redovisningsstandard som antagits i enlighet med förordning (EG) nr 1606/2002. Sådana organ skall handla inom ramen för den behörighet som tillkommer dem enligt nationell lagstiftning.

*Artikel 50c*

Medlemsstaterna skall säkerställa att deras lagar och andra författningar om ansvar tillämpas på ledamöterna av de förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan som anges i artikel 50b i detta direktiv åtminstone gentemot företaget, om de skyldigheter som avses i artikel 50b åsidosätts."

9. Artikel 53a skall ersättas med följande:

*"Artikel 53a*

Medlemsstaterna skall inte bevilja sådana undantag som anges i artiklarna 11 och 27, artikel 43.1 punkterna 7a och 7b samt artiklarna 46, 47 och 51 för bolag vilkas värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad i den mening som avses i artikel 4.1.14 i direktiv 2004/39/EG."

10. Följande artikel skall införas:

*"Artikel 60a*

Medlemsstaterna skall fastställa regler om sanktioner vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs. Sanktionerna skall vara effektiva proportionella och avskräckande."

11. Artikel 61a skall ersättas med följande:

*"Artikel 61a*

Senast den 1 juli 2007 skall kommissionen göra en översyn av bestämmelserna i artiklarna 42a–42f, artikel 43.1.10 och 43.1.14, artikel 44.1 och artiklarna 46.2 f, 59.2 a samt 59.2 b utifrån erfarenheterna av tillämpningen av bestämmelser om redovisning till verkligt värde, med särskild hänsyn till IAS 39 som antagits i enlighet med förordning (EG) nr 1606/2002, och med beaktande av den internationella utvecklingen på redovisningsområdet och, om så är lämpligt, lägga fram förslag till Europaparlamentet och rådet om ändring av de ovannämnda artiklarna."

## Artikel 2

**Ändring av direktiv 83/349/EEG**

Direktiv 83/349/EEG ändras på följande sätt:

1. I artikel 34 skall följande punkter införas:

"7a) Inriktningen på och det kommersiella syftet med de arrangemang som företaget inte tagit med i den sammanställda balansräkningen och arrangemangens ekonomiska inverkan på företaget, under förutsättning att riskerna eller fördelarna med sådana arrangemang är betydande och i den mån offentliggörandet av sådana risker eller fördelar är nödvändigt för bedömningen av den ekonomiska ställningen i de företag som ingår i sammanställningen som helhet.

7b) Transaktioner, med undantag för koncerninterna transaktioner som moderföretaget eller andra företag som ingår i sammanställningen genomfört med närstående parter, inklusive det totala beloppet för sådana transaktioner, typ av närstående partsförhållande samt annan information avseende transaktionerna som är nödvändig för att bedöma den ekonomiska ställningen i de företag som ingår i sammanställningen som helhet, om transaktionerna är betydande och inte har genomförts under normala marknadsvillkor. Upplysningar om enskilda transaktioner får sammanföras med avseende på deras typ, med undantag för de fall då särskild information är nödvändig för att bedöma vilken inverkan transaktionerna med närstående part har på den ekonomiska ställningen i de företag som ingår i sammanställningen som helhet."

2. I artikel 36.2 skall följande led läggas till:

"f) Om ett företags värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad i den mening som avses i artikel 4.1.14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument (\*) skall en beskrivning lämnas av de viktigaste inslagen i koncernens interna kontroll- och riskhanteringssystem med avseende på upprättandet av den sammanställda redovisningen. Om den sammanställda förvaltningsberättelsen och förvaltningsberättelsen läggs fram som en gemensam berättelse, skall denna information lämnas i samma del av berättelsen som innehåller företagsstyrningsrapporten i enlighet med artikel 46a i direktiv 78/660/EEG.

Om en medlemsstat tillåter att den information som krävs enligt artikel 46a.1 i direktiv 78/660/EEG får lämnas i en separat rapport som offentliggörs samtidigt som årsredovisningen enligt vad som anges i artikel 47 i det

direktivet, skall informationen enligt första stycket också utgöra en del av den separata rapporten. Artikel 37.1 andra stycket i detta direktiv skall gälla.

(\*) EUT L 145, 30.4.2004, s. 1."

3. Följande avsnitt skall införas:

"AVSNITT 3A

**Skyldighet och ansvar beträffande upprättande och offentliggörande av den sammanställda redovisningen och den sammanställda förvaltningsberättelsen**

Artikel 36a

Medlemsstaterna skall säkerställa att ledamöterna av ett företags förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan som upprättar de sammanställda redovisningarna och den sammanställda förvaltningsberättelsen kollektivt har skyldighet att se till att den sammanställda redovisningen, den sammanställda förvaltningsberättelsen och, när den lämnas separat, företagsstyrningsrapporten som skall lämnas enligt artikel 46a i direktiv 78/660/EEG, upprättas och offentliggörs i enlighet med kraven i detta direktiv och, i tillämpliga fall, i enlighet med internationell redovisningsstandard som antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (\*). Sådana organ skall handla inom ramen för den behörighet som tillkommer dem enligt nationell lagstiftning.

Artikel 36b

Medlemsstaterna skall säkerställa att deras lagar och andra författningar om ansvar tillämpas på ledamöterna av de förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan som anges i artikel 36a i detta direktiv åtminstone gentemot det företag som upprättar den sammanställda redovisningen, om de skyldigheter som avses i artikel 36a åsidosätts.

(\*) EGT L 243, 11.9.2002, s. 1."

4. I artikel 41 skall följande punkt införas:

"1a. Närstående part har samma betydelse som i internationell redovisningsstandard som antagits i enlighet med förordning (EG) nr 1606/2002."

5. Följande artikel skall införas:

"Artikel 48

Medlemsstaterna skall fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att de genomförs. Sanktionerna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande."

## Artikel 3

**Ändring av direktiv 86/635/EEG**

Artikel 1.1 första meningen i direktiv 86/635/EEG skall ersättas med följande:

"Artiklarna 2 och 3, artikel 4.1 och 4.3–4.6, artiklarna 6, 7, 13 och 14, artikel 15.3 och 15.4, artiklarna 16–21, 29–35 och 37–41, artikel 42 första meningen, artiklarna 42a–42f, artiklarna 45.1 och 46.1 och 46.2, artiklarna 46a, 48–50, 50a, 50b, 50c, artikel 51.1, artiklarna 51a, 56–59, 60a, 61 och 61a i direktiv 78/660/EEG skall tillämpas på de institut som anges i artikel 2 i det här direktivet, om annat inte föreskrivs i det här direktivet."

## Artikel 4

**Ändring av direktiv 91/674/EEG**

Artikel 1.1 första meningen i direktiv 91/674/EEG skall ersättas med följande:

"Artiklarna 2 och 3, artikel 4.1 och 4.3–4.6, artiklarna 6, 7, 13 och 14, artikel 15.3 och 15.4, artiklarna 16–21, 29–35, 37–41, 42 och 42a–42f, artikel 43.1, punkterna 1–7b och 9–14, artiklarna 45.1 och 46.1 och 46.2, artiklarna 46a, 48–50, 50a, 50b och 50c, artikel 51.1, artiklarna 51a, 56–59, 60a, 61 och 61a i direktiv 78/660/EEG skall tillämpas på de företag som anges i artikel 2 i det här direktivet, om annat inte föreskrivs i det här direktivet."

## Artikel 5

**Införlivande**

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 5 september 2008.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

## Artikel 6

**Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

## Artikel 7

**Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 14 juni 2006.

På Europaparlamentets vägnar  
J. BORRELL FONTELLES  
Ordförande

På rådets vägnar  
H. WINKLER  
Ordförande

## Sammanfattning av departementspromemorian Ändringar i EG:s redovisningsdirektiv (Ds 2008:5)

Sommaren 2006 antogs vissa ändringar i EG:s fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiv samt de särskilda redovisningsdirektiv som gäller för finansiella företag. I denna promemoria föreslås de lagändringar som bedöms nödvändiga för att genomföra ändringarna. Bland annat föreslås bestämmelser om att noterade aktiebolag ska upprätta en företagsstyrningsrapport. Vidare föreslås nya bestämmelser om redovisning av ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och om redovisning av transaktioner med närstående.

I promemorian behandlas också frågan om ändrad tidpunkt för tillämpning av de nya bestämmelserna om redovisning och värdering av tillgångar till verkligt värde som riksdagen tidigare har beslutat om (se prop. 2004/05:24, bet. 2004/05:LU3 och rskr. 2004/05:89). Det föreslås att värderingsbestämmelserna ska kunna tillämpas för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2010.

Vidare behandlas i promemorian dels tidpunkten för ingivande till registreringsmyndigheten av bl.a. årsredovisningen i vissa finansiella företag, dels frågan om verkställande av beslut om uppdelning respektive sammanläggning av aktier.

## Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> att 10 kap. 11 b och 11 e §§ försäkringsrörelselagen (1982:713)<sup>2</sup> ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***10 kak.****11 b §<sup>3</sup>**

Revisionsberättelsen *skall* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I uttalandet *skall* det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och
2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som *skall* lämnas enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, *skall* revisorerna ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Revisionsberättelsen *ska* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. I uttalandet *ska* det särskilt anges

Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som *ska* lämnas enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, *ska* revisorerna ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

*Första och andra styckena gäller inte i fråga om revision av en sådan företagsstyrningsrapport som avses i 2 kap. 1 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554). I den delen ska revisionsberättelsen i stället innehålla ett uttalande om huruvida en sådan rapport har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar i rapporten som avses i 6 kap. 6 § första stycket 2–6 års-*

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2005 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8 2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Lagen omtryckt 1995:1567.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2004:973.

redovisningslagen ska berättelsen vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar. Bilaga 3

11 e §<sup>4</sup>

I moderbolaget *skall* revisorerna avge en särskild revisionsberättelse för koncernen. Därvid *skall* 11–11 d §§ tillämpas.

I moderbolaget *ska* revisorerna avge en särskild revisionsberättelse för koncernen. Därvid *ska* 11 och 11 a §§, 11 b § första och andra styckena samt 11 c och 11 d §§ tillämpas.

---

Denna lag träder ikraft den 5 september 2008.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2004:973.

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om årsredovisningslagen  
dels att 1 kap. 3 §, 2 kap. 1 §, 4 kap. 14 b § samt 7 kap. 14, 31 och  
32 §§ samt rubriken till 6 kap. ska ha följande lydelse,  
dels att det i lagen ska införas 5 nya paragrafer, 5 kap. 11 a och 12 a §§  
och 6 kap. 6–8 §§ samt närmast före 5 kap. 11 a och 12 a §§ och 6 kap.  
6 § tre nya rubriker av följande lydelse,  
dels att punkten 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till  
lagen (2004:1173) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

**1 kap.**  
3 §<sup>2</sup>

I denna lag betyder

1. *företag*: en fysisk eller juridisk person som direkt eller indirekt omfattas av en årsredovisning, en koncernredovisning eller en delårsrapport,

2. *andelar*: aktier och andra andelar i juridiska personer,

3. *nettoomsättning*: intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen,

4. *större företag*:

– företag vars andelar, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller

– företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

5. *mindre företag*: företag som inte är större företag,

6. *större koncerner*: koncerner som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2005 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8 2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2007:541.

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. *mindre koncerner*: koncerner som inte är större koncerner.

7. *mindre koncerner*: koncerner som inte är större koncerner,

8. *närstående*: fysisk eller juridisk person som anses som närstående part enligt definitionen av detta begrepp i de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.<sup>3</sup>

Vid tillämpningen av första stycket 6 b och c *skall* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänför sig till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Vid tillämpningen av första stycket 6 b och c *ska* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänför sig till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § bokföringslagen (1999:1078) *skall* vid tillämpningen av första stycket 4–7 och 5 kap. 6 § till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter.

Företag som avses i 2 kap. 2 § första stycket och 3 § bokföringslagen (1999:1078) *ska* vid tillämpningen av första stycket 4–7 och 5 kap. 6 § till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter.

## 2 kap.

### 1 §<sup>3</sup>

En årsredovisning *skall* bestå av

1. en balansräkning,
2. en resultaträkning,
3. noter, och
4. en förvaltningsberättelse.

I årsredovisningen för ett större företag *skall* det även ingå en finansieringsanalys.

En årsredovisning *ska* bestå av

1. en balansräkning,
2. en resultaträkning,
3. noter, och
4. en förvaltningsberättelse.

I årsredovisningen för ett större företag *ska* det även ingå en finansieringsanalys.

*I årsredovisningen för ett aktiebolag vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad*

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2006:871.

*ska det även ingå en företagsstyrningsrapport. Denna ska utgöra antingen en del av förvaltningsberättelsen eller en särskild rapport.*

#### **4 kap.**

##### **14 b §<sup>4</sup>**

Följande finansiella instrument får inte värderas enligt 14 a §:

1. finansiella instrument som hålls till förfall och som inte utgör derivatinstrument,
2. lånefordringar och andra fordringar som härrör från företaget och som inte innehas för handelsändamål,
3. andelar i dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag,
4. egetkapitalinstrument som företaget självt har gett ut,
5. avtal om villkorad ersättning i samband med förvärv och samgåenden,
6. skulder, med undantag för skulder som ingår som en del i en handelsportfölj eller som utgör derivatinstrument, samt
7. andra finansiella instrument, som är av sådan särskild karaktär att de enligt vad som är allmänt accepterat bör redovisas på annat sätt.

Värdering enligt 14 a § får inte heller ske, om en sådan värdering inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet.

*Företag som avses i 3 kap. 4 a § andra stycket får utan hinder av första stycket värdera där angivna finansiella instrument till verkligt värde, om det är förenligt med sådana internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.<sup>5</sup>*

#### **5 kap.**

##### *Ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen*

##### *11 a §*

*Om företaget har ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen och effekterna av aktiviteterna är betydande, ska,*

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2003:774.

<sup>5</sup> EGT L 243, 11.9.2002, s. 1 (Celex 32002R1606).

*när uppgift om aktiviteterna är nödvändig för att bedöma företagets ställning, uppgift lämnas om:*

*1. inriktningen på och det kommersiella syftet med aktiviteterna, och*

*2. den ekonomiska inverkan aktiviteterna har på företaget.*

*Första stycket 2 gäller inte mindre företag.*

#### *Transaktioner med närstående*

##### *12 a §*

*Publika aktiebolag och större företag som har genomfört betydande transaktioner med närstående på andra villkor än normala marknadsvillkor ska lämna:*

*1. uppgift om transaktionernas art och det totala belopp som transaktionerna omfattar,*

*2. uppgift om närståendeförhållandets art, och*

*3. andra uppgifter om transaktionerna som är nödvändiga för att bedöma företagets ställning.*

*Uppgifter om flera transaktioner får lämnas i samlad form, om de avser samma typ av transaktioner och uppgift om de enskilda transaktionerna inte är nödvändig för att bedöma vilken inverkan de har på företagets ställning.*

*Uppgift behöver inte lämnas om transaktioner som har ingåtts*

*1. mellan ett moderföretag och dess helägda dotterföretag, eller*

*2. mellan två eller flera dotterföretag, om samtliga aktier eller andelar ägs av andra företag inom samma koncern.*

Företagsstyrningsrapport

6 §

*Företagsstyrningsrapporten ska innehålla upplysningar om:*

*1. vilka principer för företagsstyrning, som tillämpas, utöver det som följer av lag eller annan författning, och var uppgifter om dessa principer finns tillgängliga,*

*2. de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen,*

*3. direkta eller indirekta aktieinnehav i bolaget, som representerar minst en tiondel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget,*

*4. begränsningar i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma,*

*5. bestämmelser i bolagsordningen om tillsättande och entledigande av styrelseledamöter och om ändring av bolagsordningen,*

*6. av bolagsstämman lämnade bemyndiganden till styrelsen att besluta att bolaget ska ge ut nya aktier eller förvärva egna aktier,*

*7. hur bolagsstämman fungerar, bolagsstämmans huvudsakliga beslutanderätt, aktieägarnas rättigheter och hur dessa rättigheter utövas, i den omfattning som dessa förhållanden inte framgår av lag eller annan författning,*

*8. hur styrelsen och, i förekommande fall, inom bolaget inrättade kommittéer är sammansatta och hur de fungerar, i den omfattning som dessa förhållanden inte framgår av lag eller annan författning.*

*Om bolaget inte tillämpar någon kod för företagsstyrning, ska skälen för detta anges. Om bolaget tillämpar en kod för företagsstyrning, ska det i förekommande fall anges vilka delar av koden som*

*bolaget avviker från och skälen för detta.* Bilaga 3

#### 7 §

*Ett aktiebolag som endast har teckningsoptioner eller skuldebrev upptagna till handel på en reglerad marknad behöver inte lämna de upplysningar som anges i 6 § första stycket 1, 7 och 8 samt andra stycket. Detta gäller dock inte om bolagets aktier handlas på en handelsplattform enligt 1 kap. 5 § 12 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.*

#### 8 §

*Om bolaget upprättar en företagsstyrningsrapport som inte utgör en del av förvaltningsberättelsen och sådana upplysningar som avses i 6 § första stycket 3–6 ingår i förvaltningsberättelsen, behöver dessa upplysningar inte lämnas i företagsstyrningsrapporten. Om bolaget i en sådan situation väljer att inte ta med upplysningarna i rapporten, ska denna i stället innehålla en hänvisning till den plats i förvaltningsberättelsen där motsvarande upplysningar lämnas.*

### 7 kap.

#### 14 §<sup>6</sup>

Bestämmelserna om tilläggsupplýsningar i 5 kap. 2–7 och 10–13 §§, 14 § andra och tredje styckena, 15–18 §§ samt 18 b–25 §§ tillämpas även på koncernredovisningen. Vad som sägs där om större företag *skall* dock i stället avse större koncerner. Vad som sägs i 5 kap. 18 b § om medelantalet anställda *skall* avse medelantalet anställda i koncernen.

Bestämmelserna om tilläggsupplýsningar i 5 kap. 2–7 och 10–13 §§, 14 § andra och tredje styckena, 15–18 §§ samt 18 b–25 §§ tillämpas även på koncernredovisningen. Vad som sägs där om större företag *ska* dock i stället avse större koncerner *och vad som sägs om mindre företag ska i stället avse mindre koncerner*. Vad som sägs i 5 kap. 18 b § om medelantalet anställda *ska* avse medelantalet anställda i koncernen.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2006:871.

Tilläggsupplysningarna *skall* lämnas på det sätt som anges i 5 kap. 1 § första stycket andra och tredje meningarna och andra stycket.

Trots vad som sägs i första stycket får uppgifter enligt 5 kap. 20 § tredje stycket tredje meningen och 5 kap. 22 § andra stycket tredje meningen utelämnas i fråga om dotterföretag. Vid tillämpningen av nämnda bestämmelser *skall* dock de lämnade uppgifterna innefatta även löner och andra förmåner från koncernföretag.

nen.

Tilläggsupplysningarna *ska* lämnas på det sätt som anges i 5 kap. 1 § första stycket andra och tredje meningarna och andra stycket.

Trots vad som sägs i första stycket får uppgifter enligt 5 kap. 20 § tredje stycket tredje meningen och 5 kap. 22 § andra stycket tredje meningen utelämnas i fråga om dotterföretag. Vid tillämpningen av nämnda bestämmelser *ska* dock de lämnade uppgifterna innefatta även löner och andra förmåner från koncernföretag.

### 31 §<sup>7</sup>

Förvaltningsberättelse och finansieringsanalys för koncernen *skall* upprättas med tillämpning av 6 kap. 1 § och 2 a–5 §§. Vad som sägs i 6 kap. 1 § om mindre företag *skall* dock i stället avse mindre koncerner.

Förvaltningsberättelse och finansieringsanalys för koncernen *ska* upprättas med tillämpning av 6 kap. 1 § och 2 a–5 §§. Vad som sägs i 6 kap. 1 § om mindre företag *ska* dock i stället avse mindre koncerner.

*Om moderföretaget är ett aktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad ska det i förvaltningsberättelsen lämnas upplysning om de viktigaste inslagen i koncernens system för intern kontroll och riskhantering i samband med koncernens finansiella rapportering.*

### 32 §<sup>8</sup>

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *skall* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1–3 §§ om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
2. 4 § första stycket 4 om förvaltningsberättelse,

Ett företag som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *ska* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2006:871.

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2007:872.

3. 7 § vad gäller hänvisningarna till 2 kap. 5 § om språk och form och 2 kap. 7 § om undertecknande,

4. 12 § första stycket om värderingsprinciper, *och* 4. 12 § första stycket om värderingsprinciper,

5. 14 § vad gäller hänvisningarna till följande bestämmelser i 5 kap.:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

– 12 § om lån till ledande befattningshavare,

– 15 § första och tredje styckena om en ekonomisk förenings eget kapital,

– 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

– 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

– 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt

21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

– 22 § om pensioner och liknande förmåner,

– 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

– 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, *och*

25 § om avtal om avgångs- vederlag, *och* – 25 § om avtal om avgångs- vederlag,

6. 31 §, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll. 6. 31 § *första stycket*, vad gäller hänvisningarna till 6 kap. 1 och 2 a–4 §§ om förvaltningsberättelsens innehåll, *och*

7. 31 § *andra stycket om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *skall* förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Ett företag som avses i första stycket behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 §, om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen för koncernen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

1.<sup>9</sup> Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005 och tillämpas första gången för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2004. Bestämmelserna i 4 kap. 14 f och 14 g §§ får dock tillämpas först för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2008.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005 och tillämpas första gången för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2004. Bestämmelserna i 4 kap. 14 f och 14 g §§ får dock tillämpas först för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2010.

1. Denna lag träder i kraft den 5 september 2008.

<sup>9</sup> Senaste lydelse 2005:918.

2. Bestämmelserna i 1 kap. 3 §, 4 kap. 14 b §, 5 kap. 11 a och 12 a §§ samt 7 kap. 14 § tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 4 september 2008. Bilaga 3

## Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

dels att 1 kap. 4 §, 4 kap. 2 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 1 §, 7 kap. 2 och 7 §§, 9 kap. 3 §, rubriken till 6 kap. samt rubriken närmast före 4 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att och ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2004:1176) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

### *Nuvarande lydelse*

### *Föreslagen lydelse*

#### **1 kap.**

##### **4 §<sup>2</sup>**

Följande bestämmelser i 1 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas:

3 § första stycket 2 om definition av andelar,

4 och 5 §§ om koncern- och intresseföretagsdefinitioner,

6 § om hänsynstagande till vissa rättigheter hos mellanman m.m., samt

7 § om skyldighet för moderföretag och dotterföretag att lämna varandra upplysningar.

Följande bestämmelser i 1 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas:

3 § första stycket 2 om definition av andelar *och 8 om närstående*,

#### **4 kap.**

*Särskilda regler om uppskrivningar, uppskrivningsfond och värdering av tillgångar*

*Särskilda regler om tillgångar och skulder*

##### **2 §<sup>3</sup>**

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas med följande avvikelser:

1. I en bank krävs för uppskrivning av anläggningstillgång enligt 6 § första stycket Finansinspektionens medgivande.

2. I en sparbank får uppskrivningsbeloppet, vid uppskrivning enligt 6 § första stycket, tas i anspråk för avsättning till reservfond, och uppskriv-

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas med följande avvikelser:

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2005 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8 2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2006:872.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2005:936.

ningsfonden, i stället för vad som sägs i 7 §, tas i anspråk för avsättning till reservfond. Bilaga 3

3. En bank får inte tillämpa 7 § första stycket 2 om användande av uppskrivningsfonden för täckande av förlust.

4. För ett kreditmarknadsbolag prövar allmän domstol ett ärende enligt 7 § andra stycket om att ta uppskrivningsfonden i anspråk. I fråga om domstolens tillstånd gäller 10 kap. 14 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse i tillämpliga delar.

5. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelsen i 13 a §.

6. Finansiella instrument *skall* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

6. Finansiella instrument *ska* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

7. *Samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.*

7. Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelserna i 14 f och 14 g §§.

8. *Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen medge att även andra kreditinstitut och värdepappersbolag än sådana företag som avses i 3 kap. 1 § tredje stycket denna lag får tillämpa bestämmelserna i 14 f och 14 g §§.*

## 5 kap.

### 1 §<sup>4</sup>

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag *skall* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *skall* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *skall*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 4 a–4 c §§ om finansiella instrument,

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag *ska* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *ska* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *ska*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2006:872.

5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

*11 a § första stycket om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen,*

12 § om lån till ledande befattningshavare,

*12 a § om transaktioner med närstående,*

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 och 17 §§ om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

18 a § om sjukfrånvaro,

18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

22 § om pensioner och liknande förmåner,

23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,

25 § om avtal om avgångsvederlag,

26 § om uppgift om moderföretag, samt

27 § om europabolag och europakooperativ.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen skall samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen ska samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

## **6 kap. Förvaltningsberättelse, finansieringsanalys och kapitaltäckningsanalys**

## **6 kap. Förvaltningsberättelse, m.m.**

### 1 §<sup>5</sup>

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m.,

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3 § första stycket om vissa upplysningar om ekonomiska föreningar, samt

5 § om finansieringsanalys.

Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige,

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m.,

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3 § första stycket om vissa upplysningar om ekonomiska föreningar, samt

5 § om finansieringsanalys.  
Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige,

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2007:542.

*skall* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

*ska* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

Bilaga 3

*Bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–8 §§ årsredovisningslagen om företagsstyrningsrapport.*

## 7 kap.

### 2 §<sup>6</sup>

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *skall* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

4 § om koncernredovisningens delar,

5 § om dotterföretag som *skall* omfattas av koncernredovisningen,

6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,

7 § andra stycket om valuta,

8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,

9 § om minoritetsandelar,

10 § om balansdag,

12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,

13 § om elimineringar mellan koncernföretag,

15 § om förändringar i koncernens sammansättning,

16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

18–23 §§ om hur dotterföretag *skall* räknas in i koncernredovisningen, *samt*

25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *skall* räknas in i koncernredovisningen.

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *ska* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

5 § om dotterföretag som *ska* omfattas av koncernredovisningen,

18–23 §§ om hur dotterföretag *ska* räknas in i koncernredovisningen,

25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *ska* räknas in i koncernredovisningen, *och*

*31 § andra stycket om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2006:872.

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *skall* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

1. 1 § första och tredje styckena om skyldighet att upprätta koncernredovisning och i vissa fall kapitaltäckningsanalys,

2. 2 § vad gäller hänvisningen till

a) 7 kap. 4 § första stycket 4 årsredovisningslagen (1995:1554) om förvaltningsberättelse,

b) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

*c) 7 kap. 31 § andra stycket samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering,*

3. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

– 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

– 12 § om lån till ledande befattningshavare,

– 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

– 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,

– 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,

– 22 § om pensioner och liknande förmåner,

– 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

– 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, och

– 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 2 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 4 § 3–6 denna lag om indelning av eget kapital,

e) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen,

f) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

4. 5 och 6 §§ om när koncernredovisning inte behöver upprättas.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2007:873.

plats i redovisningen. I sådant fall skall förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

plats i redovisningen. I sådant fall ska förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Bilaga 3

*Lydelse enligt prop. 2007/08:35*

*Föreslagen lydelse*

## **9 kap.**

### **3 §**

Utöver vad som följer av 9 kap. 2 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om tillhandahållande av delårsrapport m.m. ska delårsrapporten

– i sparbanker genast lämnas även till de huvudmän som begär det, *samt*

– i banker och hypoteksinstitut ges in till registreringsmyndigheten enligt 8 kap. 5 § denna lag så snart det kan ske och allra senast inom två månader efter rapportperiodens utgång.

I delårsrapporten ska, utöver vad som anges i 9 kap. 3 § årsredovisningslagen, uppgifter lämnas om utvecklingen av inlåningen och utlåningen sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Sådana uppgifter om koncernen som anges i 9 kap. 3 § femte stycket årsredovisningslagen behöver inte lämnas, om

1. företaget i enlighet med 7 kap. 2 § årsredovisningslagen inte har upprättat någon koncernredovisning för närmast föregående räkenskapsår,

2. det moderföretag vars koncernredovisning har getts in till registreringsmyndigheten enligt 7 kap. 2 § årsredovisningslagen har upprättat en delårsrapport som omfattar samma rapportperiod som företagets delårsrapport,

3. moderföretagets delårsrapport innehåller likvärdiga uppgifter som omfattar även koncernen,

4. företaget i sin egen delårsrapport lämnar uppgift om moderföretagets namn, organisationsnummer eller, i förekommande fall, personnummer samt säte, och

5. förutsättningarna i 7 kap. 5 § första stycket 1 och 2 denna lag är uppfyllda.

Om uppgifter om koncernen utelämnas enligt andra stycket gäller bestämmelserna i 9 kap. 2 § årsredovisningslagen för den delårsrapport som avses i tredje stycket 2. Är den delårsrapporten inte upprättad på svenska, får registreringsmyndigheten, om rapporten ska sändas in till registreringsmyndigheten, förelägga företaget att sända in också en bestyrkt översättning till svenska. Ett sådant föreläggande ska utfärdas om någon begär det.

Utöver vad som följer av 9 kap. 2 § första stycket årsredovisningslagen (1995:1554) om tillhandahållande av delårsrapport m.m. ska delårsrapporten i sparbanker genast lämnas även till de huvudmän som begär det.

En delårsrapport i ett bankaktiebolag som ges in till registrerings- Bilaga 3  
myndigheten ska registreras enligt 8 kap. 5 c § denna lag.

*Nuvarande lydelse*

---

*Föreslagen lydelse*

Denna lag<sup>8</sup> träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2008.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2010.

- 
1. Denna lag träder i kraft den 5 september 2008.
  2. Bestämmelserna i 1 kap. 4 §, 4 kap. 2 §, 5 kap. 1 § och 9 kap. 3 § tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 4 september 2008.

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2005:936.

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

dels att 1 kap. 3 §, 2 kap. 2 §, 4 kap. 2 §, 5 kap. 1 §, 6 kap. 1 §, 7 kap. 2 och 5 §§, rubriken till 6 kap. samt rubriken närmast före 4 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2004:1178) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

**1 kap.**

**3 §<sup>2</sup>**

Följande bestämmelser i 1 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas:

3 § första stycket 2 om definition av andelar,

4 och 5 §§ om koncern- och intresseföretagsdefinitioner,

6 § om hänsynstagande till vissa rättigheter hos mellanman m.m., samt

7 § om skyldighet för moderföretag och dotterföretag att lämna varandra upplysningar.

Följande bestämmelser i 1 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas:

3 § första stycket 2 om definition av andelar och 8 om närstående,

*Lydelse enligt prop. 2007/08:45*

*Föreslagen lydelse*

**2 kap.**

**2 §**

Följande bestämmelser om årsredovisningens innehåll i 2 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) ska tillämpas:

1 § första stycket om årsredovisningens delar,

2 § om överskådlighet och god redovisningssed,

3 § om rättvisande bild,

4 § om andra grundläggande redovisningsprinciper,

5 § om form och språk,

6 § om valuta, samt

1 § första och tredje styckena om årsredovisningens delar,

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2005 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8 2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2006:873.

#### 4 kap.

*Hur värderingsreglerna skall tillämpas på ett försäkringsföretags tillgångar*

*Hur värderingsreglerna ska tillämpas på ett försäkringsföretags tillgångar och skulder*

#### 2 §<sup>3</sup>

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *skall* tillämpas med följande avvikelser:

1. 2 § tillämpas på immateriella tillgångar (B).

2. 3 § *skall* tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

3. 4 § *skall* tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande *skall* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

4. a) 5 § *skall* tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande *skall* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) 5 § andra stycket *skall* tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar (C.III.1–7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV), utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och *skall* tillämpas på placeringstillgångar

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) *ska* tillämpas med följande avvikelser:

2. 3 § *ska* tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

3. 4 § *ska* tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande *ska* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

4. a) 5 § *ska* tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande *ska* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) 5 § andra stycket *ska* tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar (C.III.1–7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV), utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och *ska* tillämpas på placeringstillgångar

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2004:1178.

(C) samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande *skall* innehas eller brukas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

b) Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag får inte skrivas upp till högre värde än vad som medges av Finansinspektionen.

6. Uppskrivningsbelopp enligt 6 § får endast användas för ökning av aktiekapitalet genom fondemission eller för avsättning till en uppskrivningsfond (AA.III).

7. 7 § första stycket 2 och andra stycket om användning av uppskrivningsfonden för att täcka förlust får inte tillämpas.

8. 9 § *skall* tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande *skall* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

9. 12 § *skall* tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

10. 13 a § får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i den bestämmelsen.

11. Finansiella instrument *skall* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

12. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D) *skall* alltid tas upp till sitt verkliga värde.

13. 14 f och 14 g §§ får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i de bestämmelserna.

(C) samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande *ska* innehas eller brukas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

8. 9 § *ska* tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande *ska* brukas eller innehas, utom när sådana tillgångar tas upp till sitt verkliga värde.

9. 12 § *ska* tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

11. Finansiella instrument *ska* tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

12. *Samtliga försäkringsföretag som omfattas av denna lag får tillämpa 14 b § tredje stycket.*

13. Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken (D) *ska* alltid tas upp till sitt verkliga värde.

14. 14 f och 14 g §§ får om det finns särskilda skäl och efter Finansinspektionens medgivande tillämpas även av andra försäkringsföretag än sådana företag som det hänvisas till i de bestämmelserna.

## 5 kap.

### 1 §<sup>4</sup>

Utöver vad som följer av övriga

Utöver vad som följer av övriga

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2006:873.

bestämmelser i denna lag *skall* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *skall* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *skall*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

- 1 § andra stycket om hänvisningar till noter,
- 2 § om värderings- och omräkningsprinciper,
- 3 § om anläggningstillgångar,
- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 4 a–4 c §§ om finansiella instrument,
- 5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,
- 7 § om inköp och försäljning mellan koncernföretag,
- 8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter,
- 11 § om ställda säkerheter,

*11 a § första stycket om ekonomiska aktiviteter som inte redovisas i balansräkningen,*

- 12 § om lån till ledande befattningshavare,

*12 a § om transaktioner med närstående,*

- 13 § om konvertibla lån,
- 14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,
- 16 och 17 §§ om upplysningar om skatt,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 a § om sjukfrånvaro,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,
- 26 § om uppgift om moderföretag, samt
- 27 § om europabolag och europakooperativ.

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *skall* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

bestämmelser i denna lag *ska* årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna *ska* lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare *ska*, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

Vid tillämpningen av 5 kap. 20 och 22 §§ årsredovisningslagen *ska* samtliga företag som omfattas av denna lag anses som publika aktiebolag.

1 §<sup>5</sup>

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket *skall* följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m. och

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde *skall* dock i stället avse nominellt belopp.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *skall* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll. Vid tillämpningen av nämnda paragraf *skall* det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket *ska* följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde *ska* dock i stället avse nominellt belopp.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, *ska* även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll. Vid tillämpningen av nämnda paragraf *ska* det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

*Försäkringsaktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–8 §§ årsredovisningslagen om företagsstyrningsrapport.*

**7 kap.**

2 §<sup>6</sup>

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *skall* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen

Med beaktande av vad som föreskrivs i 3 § *ska* följande bestämmelser om koncernredovisning i 7 kap. årsredovisningslagen

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2007:543.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2006:873.

(1995:1554) tillämpas:

- 2 § om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
- 4 § 1–4 om koncernredovisningens delar,
- 5 § om dotterföretag som *skall* omfattas av koncernredovisningen,
- 6 § om överskådlighet, god redovisningssed och rättvisande bild,
- 7 § andra stycket om valuta,
- 8 § första meningen om allmänna krav på koncernbalansräkningen och koncernresultaträkningen,
- 9 § om minoritetsandelar,
- 10 § om balansdag,
- 12 § om enhetliga principer för koncernredovisningen och årsredovisningen,
- 13 § om elimineringar mellan koncernföretag,
- 15 § om förändringar i koncernens sammansättning,
- 16 och 17 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag *skall* räknas in i koncernredovisningen, *samt*
- 25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *skall* räknas in i koncernredovisningen.

(1995:1554) tillämpas:

- 5 § om dotterföretag som *ska* omfattas av koncernredovisningen,
- 18–23 §§ om hur dotterföretag *ska* räknas in i koncernredovisningen,
- 25–30 §§ om hur andelar i intresseföretag och vissa andra företag *ska* räknas in i koncernredovisningen, *och*
- 31 § *andra stycket om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

5 §<sup>7</sup>

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *skall* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

- 1. 1 § om skyldighet att upprätta koncernredovisning,
- 2. 2 § vad gäller hänvisningarna till
  - a) 7 kap. 2 § årsredovisningslagen (1995:1554) om när koncernredovisning inte behöver upprättas,
  - b) 7 kap. 4 § första stycket 4 samma lag om förvaltningsberättelse,
  - c) 7 kap. 12 § första stycket samma lag om enhetliga värderingsprinciper,

Företag som avses i 1 § och som omfattas av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder *ska* tillämpa enbart följande bestämmelser i detta kapitel:

- d) 7 kap. 31 § *andra stycket samma lag om koncernens system för intern kontroll och riskhantering.*

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2007:874.

3. 3 § 1 a och b samt 3 såvitt avser hänvisningen till 7 kap. 12 § första stycket årsredovisningslagen, med särskilda regler om när koncernredovisning inte behöver upprättas,

4. 4 § vad gäller hänvisningarna till

a) 2 kap. 2 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till årsredovisningslagens bestämmelser i 2 kap. 5 § om språk och form samt 2 kap. 7 § om undertecknande,

b) 5 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till följande bestämmelser i 5 kap. årsredovisningslagen:

- 4 § om uppgifter om taxeringsvärden,
- 12 § om lån till ledande befattningshavare,
- 18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,
- 18 b § om könsfördelningen bland ledande befattningshavare,
- 20 § första stycket 1 samt andra och tredje styckena samt 21 § om löner, ersättningar och sociala kostnader,
- 22 § om pensioner och liknande förmåner,
- 23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,
- 24 § om suppleanter och vice verkställande direktör, samt
- 25 § om avtal om avgångsvederlag,

c) 5 kap. 2 § 3 och 7 denna lag med särskilda regler om tilläggsupplysningar,

d) 5 kap. 3 § 4 denna lag om villkorad återbäring,

e) 5 kap. 4 § 1–3, 5 och 7–9 denna lag om eget kapital och avsättningar,

f) 6 kap. 1 § denna lag, i den del paragrafen hänvisar till 6 kap. 1 § första–tredje styckena årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll och till 6 kap. 2 a § årsredovisningslagen om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen, samt

g) 6 kap. 2 § denna lag om särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *skall* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Företaget behöver inte lämna upplysningar enligt 6 kap. 1 § om upplysningarna lämnas på annan plats i redovisningen. I sådant fall *ska* förvaltningsberättelsen innehålla en hänvisning till den plats där uppgifterna har lämnats.

Denna lag<sup>8</sup> träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2008.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006 och tillämpas första gången för räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2010.

1. Denna lag träder i kraft den 5 september 2008.

<sup>8</sup> Senaste lydelse 2005:937.

2. Bestämmelserna i 1 kap. 3 §, 2 kap. 2 §, 4 kap. 2 § och 5 kap. 1 § Bilaga 3  
tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den  
4 september 2008.

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> att 4 kap. 46, 49 och 50 §§ samt 9 kap. 31 och 38 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.****46 §<sup>2</sup>**

I syfte att uppnå ett för bolaget ändamålsenligt antal aktier får bolagsstämman besluta att antalet aktier ökas genom att en eller flera aktier delas upp på ett större antal aktier (*uppdelning av aktier*) eller minskas genom att två eller flera aktier läggs samman till ett mindre antal aktier (*sammanläggning av aktier*).

*Ett beslut enligt första stycket skall innehålla uppgift om den dag då uppdelningen eller sammanläggningen skall verkställas eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Dagen för verkställande får inte infalla senare än dagen före nästa årsstämma eller, i avstämningsbolag, dagen före den dag som i fråga om den årsstämman avses i 7 kap. 28 § tredje stycket.*

*I avstämningsbolag ska ett beslut enligt första stycket innehålla uppgift om avstämningsdag eller bemyndigande för styrelsen att fastställa en sådan dag. Avstämningsdagen får inte bestämmas så att den infaller innan beslutet om uppdelning eller sammanläggning har registrerats.*

**49 §<sup>3</sup>**

*Om en aktieägares innehav av aktier av visst slag inte motsvarar ett fullt antal nya aktier, övergår överskjutande aktier i bolagets ägo på den dag som avses i 46 § andra stycket.*

*Aktier som har tillförts bolaget på det sätt som anges i första stycket och som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf skall säljas på bolagets*

*Ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier ska genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. Antalet aktier ändras när beslutet registreras.*

*Efter registreringen enligt första stycket ska nödvändiga ändringar genast göras i aktieboken.*

*I avstämningsbolag ska anmälan genast göras till den centrala värdepappersförvararen om att beslutet har registrerats.*

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/46/EG av den 14 juni 2005 om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (EUT L 224, 16.8.2006, s. 1, Celex 32006L0046).

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2007:317.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2007:317.

bekostnad.

Försäljningen skall ske utan onödigt dröjsmål och verkställas genom ett värdepappersinstitut. Den betalning som flyter in vid försäljningen skall fördelas mellan dem som ägde aktierna vid tidpunkten då dessa övergick i bolagets ägo efter deras andel i de aktier som har sålts.

I fråga om aktier som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket inte var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf tillämpas 19 kap. 6 §.

#### 50 §<sup>4</sup>

När ett beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier har verkställts, skall detta genast anmälas för registrering i aktiebolagsregistret. I avstämningsbolag skall anmälan göras också till den centrala värdepappersförvararen om att beslutet har registrerats.

Om en aktieägars innehav av aktier av visst slag inte motsvarar ett fullt antal nya aktier, övergår överskjutande aktier i bolagets ägo vid den tidpunkt då beslutet om uppdelning eller sammanläggning registreras eller, i avstämningsbolag, på avstämningsdagen.

Aktier som har tillförts bolaget på det sätt som anges i första stycket och som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf ska säljas på bolagets bekostnad.

Försäljningen ska ske utan onödigt dröjsmål och verkställas genom ett värdepappersinstitut. Den betalning som flyter in vid försäljningen ska fördelas mellan dem som ägde aktierna vid tidpunkten då dessa övergick i bolagets ägo efter deras andel i de aktier som har sålts.

I fråga om aktier som vid den tidpunkt som anges i 47 § första stycket inte var föremål för sådan handel som avses i andra stycket i samma paragraf tillämpas 19 kap. 6 §.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2007:317.

## 9 kap.

## 31 §

Revisionsberättelsen *skall* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet *skall* det särskilt anges

1. om årsredovisningen ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning, och

2. om förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som *skall* lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, *skall* revisorn ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

Revisionsberättelsen *ska* innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen har upprättats i överensstämmelse med tillämplig lag om årsredovisning. I uttalandet *ska* det särskilt anges

Om det i årsredovisningen inte har lämnats sådana upplysningar som *ska* lämnas enligt tillämplig lag om årsredovisning, *ska* revisorn ange detta och, om det är möjligt, lämna behövliga upplysningar i sin berättelse.

*Första och andra styckena gäller inte i fråga om revision av en sådan företagsstyrningsrapport som avses i 2 kap. 1 § tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554). I den delen ska revisionsberättelsen i stället innehålla ett uttalande om huruvida en sådan rapport har upprättats eller inte. När det gäller sådana upplysningar i rapporten som avses i 6 kap. 6 § första stycket 2–6 årsredovisningslagen ska berättelsen vidare innehålla ett uttalande om huruvida upplysningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.*

## 38 §

I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen samt 29 § första stycket 2 och andra stycket, 30 och 31 §§, 32 § första stycket 1, 35 och 36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

Koncernrevisionsberättelsens inledning *skall* innehålla uppgift om moderbolagets firma och organisationsnummer samt om vilket

I fråga om koncernrevisionsberättelsen gäller 28 § första stycket om tidpunkten för lämnande av revisionsberättelsen samt 29 § första stycket 2 och andra stycket, 30 §, 31 § första och andra styckena, 32 § första stycket 1, 35 och 36 §§ om revisionsberättelsens innehåll.

Koncernrevisionsberättelsens inledning *ska* innehålla uppgift om moderbolagets firma och organisationsnummer samt om vilket

eller vilka normsystem för koncernredovisning som moderbolaget har tillämpat.

På koncernredovisningen *skall* det göras en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen.

Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, *skall* också detta antecknas på koncernredovisningen.

eller vilka normsystem för koncernredovisning som moderbolaget har tillämpat.

På koncernredovisningen *ska* det göras en hänvisning till koncernrevisionsberättelsen.

Om revisorn anser att koncernbalansräkningen eller koncernresultaträkningen inte bör fastställas, *ska* också detta antecknas på koncernredovisningen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 5 september 2008.

2. I fråga om beslut om uppdelning eller sammanläggning av aktier som har fattats före den 5 september 2008 gäller 4 kap. 46, 49 och 50 §§ i sina äldre lydelse även efter denna tidpunkt.

## Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över promemorian Ändringar i EG:s redovisningsdirektiv inkommit från Sveriges riksbank, Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Jönköping, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Revisorsnämnden, Kommerskollegium, Riksgäldskontoret, Tullverket, Finansinspektionen, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Datainspektionen, Konkurrensverket, Statistiska centralbyrån, Bokföringsnämnden, Bolagsverket, Verket för näringslivsutveckling (NUTEK), Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Lantbrukarnas Riksförbund, FAR SRS, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF, Näringslivets Regelnämnd, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Första AP-fonden, Sveriges Försäkringsförbund, Fjärde AP-fonden, Kollegiet för svensk bolagsstyrning, Rådet för finansiell rapportering, OMX Nordic Exchange Stockholm AB, AktieTorget AB, Utredningen om sambandet mellan redovisning och beskattning (Fi 2004:19), Utredningen om revisorer och revision (Ju 2006:11) och Utredningen om enklare redovisning (Ju 2007:07).

Stockholms handelskammare, Konsumentverket, Delegationen för utländska investeringar i Sverige (ISA), Svenska Handelskammarförbundet, FöretagarFörbundet, Kooperativa Förbundet, Internrevisorernas förening, Tjänstemännens Centralorganisation TCO, Sveriges Akademikers Centralorganisation SACO, Landsorganisationen i Sveriges LO, Näringslivets skattedelegation, Sparbankernas Riksförbund, JAK Medlemsbank, Aktiemarknadsbolagens förening, Svenska Riskkapitalföreningen, Fondbolagens förening, Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, Institutionella ägares förening för regleringsfrågor på aktiemarknaden, Andra AP-fonden, Tredje AP-fonden, Sjunde AP-fonden, StyrelseAkademien, Aktiemarknadsnämnden, Nordic Growth Market NGM AB, Svenska Fondhandlareföreningen, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Finansanalytikers Förening och VPC AB har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.